

DAGENS NYHETER.

LÖRDAG 20 FEBRUARI 2021 ● SVERIGES STÖRSTA MORGONTIDNING ● GRUNDAD 1864 ● PRIS 47 KRONOR

Foto: Alexander Mahmoud

De vill veta sanningen om adoptionerna

Barn till varje pris. Tusentals barn misstänks ha adopterats till Sverige på felaktiga grunder. Nu är många av dem vuxna – och kräver att få veta sanningen. DN inleder i dag en granskning av Sveriges roll i de internationella adoptionerna. Sid 6-14

Covid-19
i Sverige just nu

Antal nya dödsfall enligt senaste
inrapporteringen (210219)

51

Antal dödsfall
totalt (210219)

12649

Antal som vårdas
på iva (210219)

206

Vaccinerade dos 2,
i procent (210219)

2,29

DN granskar.

Om

/Barn till varje pris

Om artikelserien

- Sverige har adopterat flest barn per capita i världen, närmare 60 000.
- Men myndigheter, andra länder och adopterade har larmat om oegentligheter.
- DN granskar brotten i adoptioners spår.

Om intervjuerna

- DN har talat med ett hundratal personer som adopterades till Sverige från 1960-talet fram till 1990-talet.
- Några av dem har valt att låta sig intervjuas i DN:s artikelserie.
- Uppgifterna som framkommer kring adoptionerna stöds av handlingar och dokument från exempelvis sjukhus, barnhem, UD och Adoptionscentrum, samt vittnesmål från biologiska föräldrar och andra släktingar.

Om journalisterna

Patrik Lundberg är reporter på Dagens Nyheter. Han är 2020 års mottagare av Guldpennan.

Josefin Sköld

är undersökande reporter på Dagens Nyheter och har i flera reportage granskat rättssäkerheten kring barn, som Kevinfallet, Fallet Emmy och senast Lilla hjärtat, en granskning som nominerades till Stora journalistpriset.

Alexander Mahmoud

är fotograf och reporter på Dagens Nyheter, två gånger nominerad till Stora journalistpriset för sina texter.

+ Följ ämnet

dn.se/om/
barn-till-varje-pris

Carola från Sydkorea, Daniel från Chile, Hanna från Etiopien.

De vill att Sverige ska ta sitt ansvar för adoptionerna

Barn till varje pris. Jyothi Svahn såldes som barn – och adopterades bort till Sverige utan mammans vetskap.

Fredrik Nyberg blev stulen. Nu vill han ställa någon till svars.

I sex decennier har internationell adoption till Sverige kantats av larm om oegentligheter. I dag är många av de adopterade vuxna. De vill ha svar.

Vad gör Sverige för att utreda vad som har hänt?

"På vilka grunder genomförde svenska domstolar internationella adoptioner?"

Hanna Wallenstein

Bor: Stockholm.
Arbetar som: Psykolog och föreläsare.
Född år: 1971.
Land: Etiopien.
Ursprungsnamn: Okänt.
Adopterad: Vid sex månaders ålder.
Händelse: Enligt mina papper föddes jag på sjukhus. Uppgifter om mina föräldrars identitet saknades. Min mamma ska ha dött vid förlossningen. Jag fördes till ett barnhem som tillhörde kejsaren. Ingen tog på sig föräldraskapet, och jag blev adopterad privat.
Efter adoptionen: I vuxen ålder fann jag min mammas namn, hon var inte alls okänd. Jag var ordförande i Adopterade etiopiernas och eritreaners förening, AEF, mellan 2019 och 2020.
Min dröm: Att EU tillsammans med de västländer som stått för lejonparten av adoptionerna går samman och upprättar en dna-bank för adopterade och biologiska släktingar.

"Jag vill veta sanningen, och jag vill veta varför Sverige inte har agerat mot de illegala adoptionerna."

Luisa Soledad Carrasco

Bor: Stockholm.
Arbetar som: Barnskötare.
Född år: 1976.
Land: Chile.
Ursprungsnamn: Luisa Soledad Carrasco.
Adopterad: Vid födseln.
Händelse: Min adoptivmamma, som kommer från Chile och invandrade till Sverige, kände en kvinna som förmedlade adoptioner. Min biologiska mamma födde mig under min adoptivmammans namn. Varför min biologiska mamma gav upp mig vet jag inte.
Efter adoptionen: Jag fick reda på detta när jag var 14, efter att min adoptivmamma dött.
Min dröm: Drömmen är att hitta min mamma.

"Jag vill veta vad som egentligen hände mig. Det känns som att jag inte äger min egen historia."

Carola Pettersson

Bor: Stockholm.
Sysselsättning: Projektledare på Polismyndigheten.
Född år: 1977.
Land: Sydkorea.
Ursprungsnamn: Ahn Jung-mi.
Adopterad: Vid sex månaders ålder.
Händelse: Enligt mina papper träffades mina föräldrar via gemensamma vänner och bodde ihop. Min pappa fick jobb i en annan stad. Min mamma upptäckte att hon var gravid, men fick inte tag på min pappa. Då kunde hon inte behålla mig.
Efter adoptionen: När jag återförenades med min mamma visade det sig att mina papper inte stämde med verkligheten. Hon hade blivit gravid efter ett flyktigt möte med en grannpojke. Det var min mormor som bestämde att jag skulle bli bortadopterad. Min mamma hade ingenting att säga till om. Jag har dock fått olika varianter av berättelsen, även av henne.
Min dröm: Jag skulle så gärna vilja att det fanns en större förståelse för oss adopterade, att vi kan uppleva svårigheter även om vi är helt funktionella i samhället.

"Varför gör ingen i Sverige något? Varför händer ingenting?"

Jenny Wirgart

Bor: Solna.
Arbetar som: Koordinator.
Född år: 1980.
Land: Chile.
Ursprungsnamn: Okänt.
Adopterad: Vid tre månaders ålder.
Händelse: Enligt mina papper hade min familj en vän som hjälpte mamma att ta hand om mig. En dag när mamma kom dit var jag borta. Domstolen hävdade tvärtom att min mamma hotade att döda mig, eller sig själv, om de inte tog mig.
Efter adoptionen: 2004 återförenades jag med min familj. Då berättade de om lögnerna, och om att jag blivit stulen från dagbarnvården. 2018 insåg jag att det verkligen var sant, när chilensk tv avslöjade de illegala adoptionerna.
Min dröm: Jag vill få upprättelse, för det som hänt strider mot allt Sverige står för.

"Vad var det exakt som hände och var någonstans är min bror?"

Teresa Fredriksson

Bor: Stockholm.
Arbetar som: Personlig assistent.
Född år: 1982.
Land: Chile.
Ursprungsnamn: Margarita del Transito.
Adopterad: Vid två och ett halvt års ålder.
Händelse: Min farmor hade lämnat min bror och mig på ett slags dagsbarnvård. När mamma skulle hämta oss var vi borta.
Efter adoptionen: Jag hittade min familj våren 2016. Då fick jag veta att ingen i min släkt hade skrivit under eller godkänt adoptionen.
Min dröm: Att hitta min bror och återföre honom med familjen.

NYHETER

DN granskar.

"Jag vill veta, när det gäller de ansvariga, hur deras etiska och moraliska kompass såg ut."

Maria Nilsson

Bor: Växjö.
Arbetar som: Doktorand i hälsovetenskap.
Född år: 1980.
Land: Chile.
Ursprungsnamn: Yesenia Silvana.
Adopterad: Vid sex månaders ålder.
Händelse: Enligt mina papper hade min mamma frivilligt lämnat bort mig, utan att visa intresse. Hon hade sagt att jag var svårt sjuk. Men egentligen hade hon lämnat mig för tillfällig barnomsorg, i en vecka, för att söka jobb. Dagligen kom hon och ammade mig, men en dag var barnomsorgen stängd. Då hade jag blivit stulen, för att bli bortadopterad.
Efter adoptionen: Jag kontaktade föreningen Chileadoption för att söka mina rötter. Det tog bara en vecka att hitta min mamma. Vi har återförenats via länk.
Min dröm: Att vi alla adopterade ska kunna dricka ett glas vin i goda vänners lag i stället för en flaska vin för att döva en ångest som aldrig vilar.

"Jag vill veta varför Sveriges regering och Adoptionscentrum inte tar sitt ansvar i vad jag anser är den största trafficking-skandalen under 1900-talet."

Daniel Olsson

Bor: Temuco, Chile.
Född år: 1977.
Land: Chile.
Ursprungsnamn: Har inget.
Adopterad: Vid fem veckors ålder.
Händelse: Enligt mina papper adopterade mina föräldrar bort mig för att jag skulle få ett bättre liv.
Efter adoptionen: 2018 fick jag kontakt med min biologiska mamma. Då fick jag veta att jag hade blivit stulen från sjukhuset, två dagar efter att hon fött mig. I början av 2019 flög jag till Chile och kunde återförenas med henne.
Min dröm: Jag tror inte att jag har någon dröm.

"Jag vill veta varför Adoptionscentrum inte utreder adoptionerna från Chile, ingenting händer."

Maria Hovmöller

Bor: Järfälla.
Arbetar som: Fritidspedagog.
Född år: 1976.
Land: Chile.
Ursprungsnamn: Okänt.
Adopterad: Uppskattningsvis vid tre månaders ålder.
Händelse: Efter födseln fick min biologiska mamma informationen att jag var sjuk. När hon kom tillbaka efter några besök blev hon stoppad i dörren. Då var jag borta. I mina papper står det att mamma var ensamstående och fattig och ville lämna bort mig.
Efter adoptionen: Jag fick reda på de illegala adoptionerna 2018 och såg att jag befunnit mig på en av de utpekade adresserna. Jag fann även två olika personnummer. Jag kom till Sverige med ett pojknamn, transporterad av Adoptionscentrums ombud i Santiago. Jag har återförenats med mamma via digital länk, men jag har inte råd att resa till Chile.
Min dröm: Att hitta min biologiska pappa.

"Jag har en dröm om att få känna mig hel och få en klar identitet."

Sabina Högstrand

Bor: Sundbyberg.
Arbetar som: Frisör, och är utbildad undersköterska.
Född år: 1964.
Land: Etiopien.
Ursprungsnamn: Eta Farow (barnhemmet gav mig efternamnet)
Adopterad: Vid sex och ett halvt års ålder.
Händelse: Enligt mina papper blev jag hittad ensam och nyfödd vid en flod.
Efter adoptionen: Först fick jag ett nytt personnummer, vid 15 års ålder, när min mamma gav mig ny information. När jag var 30 gjorde jag en återresa, det var då lögnerna uppdagades. Mina uppgifter stämde inte, även min nya födelsedag var felaktig. Jag kom antagligen till Sverige i stället för en annan flicka, vars pappa tagit tillbaka henne från barnhemmet.
Min dröm: Jag vill veta när jag är född, vad jag heter och var jag kommer ifrån.

"Hur ska svenska myndigheter agera för att säkra etiska och rättssäkra adoptioner i framtiden?"

Sia Lagergren

Bor: Göteborg.
Arbetar som: Beteendevetare.
Född år: 1959.
Land: Etiopien.
Ursprungsnamn: Meseret Tabi.
Adopterad: Vid närmare fyra års ålder.
Händelse: Jag vårdades under lång tid för brännskador på ett svenskt-etiopiskt sjukhus i Addis Abeba. Mina adoptivföräldrar arbetade i staden och jag adopterades genom kontakter på sjukhuset.
Efter adoptionen: Jag har alltid känt att något varit fel med min adoption. När jag blev vuxen fick jag, genom egna undersökningar, till slut fram ett antal handlingar från en myndighet. Akten innehöll en lapp: "Biologiska föräldrar har inte gett sitt medgivande till adoptionen". Jag fick också veta att min biologiska mamma hade letat efter mig.
Min dröm: Att få träffa mina föräldrar eller syskon.

"Varför är det så svårt för adopterade att hitta sin familj?"

Maria Molina

Bor: Stockholm.
Arbetar som: Arbetsökande.
Född år: 1985.
Land: Colombia.
Ursprungsnamn: Maria Molina.
Adopterad: Vid två års ålder.
Händelse: Jag hamnade på barnsjukhus och senare på barnhem. I mina papper stod det att mamma gett sitt medgivande till adoption.
Efter adoptionen: För fem år sedan var jag med i tv-programmet "Spårlöst". Då kunde mamma och jag återförenas. Jag blev stulen och såld av min mormor. Mormor sa till mamma att jag var död.
Min dröm: Att man slutar med transnationell adoption.

"Jag fick veta sanningen när jag var 41 år. Hur reparerar jag allt som har hänt?"

Fredrik Nyberg

Bor: Nyköping.
Arbetar som: Testförare på Scania.
Född år: 1977. **Land:** Chile.
Ursprungsnamn: Hector Alexis Muñoz.
Adopterad: Vid fyra månaders ålder, samtidigt som min två år äldre bror.
Händelse: Jag hade papper på att min mamma lämnat mig för adoption, på grund av ekonomiska problem. Det stod att min pappa dött i en bilolycka.
Efter adoptionen: Jag fick reda på att det var lögn, pappa dog i cancer innan jag hann födas. Mamma hade lämnat mig tillfälligt på dagbarnvård. Hon hade blivit lovad att när hon fått det bättre ställt skulle min bror och jag komma till henne igen, men i stället blev vi stulna. Vi återförenades i september 2018.
Min dröm: Jag vill att någon ställs till svars. Även om det var andra som jobbade då kan man inte bara säga "det var då, vi kan inte ansvara för det som hänt." Man kan inte komma undan så lätt.

"Vad är det egentligen som har hänt mig?"

Robert Karlsson

Bor: Dalstorp.
Arbetar som: Personlig assistent.
Född år: 1981.
Land: Chile.
Ursprungsnamn: Rodolfo Segundo Ibañez Hernández.
Adopterad: Vid tre års ålder.
Händelse: Enligt mina papper hade mina föräldrar inte råd att behålla min syster och mig, därför lämnade de oss för adoption. De hade dessutom alkoholproblem. Av någon anledning tvivlade jag alltid på de uppgifterna.
Efter adoptionen: Jag hörde på radio att de misstänkte illegala adoptioner från Chile. Jag hade ju rätt hela tiden! Jag hittade min biologiska faster, och åkte tillbaka. Mina föräldrar hade gått bort, men min faster berättade att mina papper inte stämde. Mina föräldrar hade inte gott om pengar, men de kunde ta hand om mig. Min syster och jag vistades på ett barndaghem. En dag när min pappa skulle hämta oss var vi borta.
Min dröm: Jag vill att jag och alla andra ska få upprättelse.

"Vem tar ansvar för allt det här?"

Zeritu Ståhlacke

(syster till Sofia Wilf Persson)
Bor: Stockholm.
Arbetar som: Lärare.
Född år: 1974 (gissningsvis).
Land: Etiopien.
Ursprungsnamn: Zeritu Negatu.
Adopterad: Vid sex månaders ålder.
Händelse: Enligt mina papper var familjen så fattig att de inte kunde ta hand om oss. Mamma ska ha gått bort, pappa ska ha varit tiggare. Han ska även ha varit gammal och haft flera fruar och flera barn.
Efter adoptionen: Vi vet inget om våra föräldrar, men har fått höra att vår familj fått löften om att vi skulle få återvända till Etiopien.
Min dröm: Min dröm är att träffa mina föräldrar eller min biologiska familj.

"Hur involverade var svenska Adoptionscentrum i det som hände?"

Sofia Wilf Persson

(syster till Zeritu Ståhlacke)
Bor: Stockholm.
Arbetar som: Dramaskripta.
Född år: 1972 (gissningsvis).
Land: Etiopien.
Ursprungsnamn: Alemneshe Negatu.
Adopterad: Vid två års ålder.
Händelse: Enligt mina papper var familjen så fattig att de inte kunde ta hand om oss. Mamma ska ha gått bort, pappa ska ha varit tiggare. Han ska även ha varit gammal och haft flera fruar och flera barn.
Efter adoptionen: Vi vet inget om våra föräldrar, men har fått höra att vår familj fått löften om att vi skulle få återvända till Etiopien.
Min dröm: Min dröm är att träffa mina föräldrar eller min biologiska familj.

DN granskar.

"Det har funnits uppgifter om barnhandel i Indien sedan 1990-talet. Varför tar inte Adoptionscentrum sitt ansvar?"

Jyothi Svahn

Bor: Solna.

Arbetar som: Blivande företagare.

Född år: 1988.

Land: Indien.

Ursprungsnamn: Jyothi Bousle.

Adopterad: Vid fem och ett halvt års ålder.

Händelse: Min biologiska mamma lät mig tillbringa dagarna på ett kristet konvent. En dag när hon skulle hämta mig var jag borta.

Efter adoptionen: Jag upptäckte felaktigheter i mina papper. Det var vid en återresa år 2013. Tre år senare fick jag ut hela berättelsen och kunde återförenas med min biologiska pappa. Konventet sålde mig till ett barnhem som i sin tur adopterade bort mig, utan min mammas vetskap.

Min dröm: Att ensamstående mödrar i Sydasiens ska bli stärkta på arbetsmarknaden, vilket gör Indien mer hållbart.

"Jag vill veta vem min biologiska mamma är."

Mia Andersson

Bor: Rottne.

Arbetar som: Busschaufför.

Född år: 1971.

Land: Indien.

Ursprungsnamn: Rajashree Narayan.

Adopterad: Vid åtta månaders ålder.

Händelse: Enligt den information mina adoptivföräldrar fick blev jag lämnad i en korg utanför barnhemmet.

Efter adoptionen: Jag sökte mina rötter 1995 och hittade nya papper. Mamma lämnade mig på ett barnhem med löftet att hon skulle få tillbaka mig när hon kommit på fötter. När mamma kom tillbaka hade jag blivit såld och bortadopterad. Det sista fick jag veta för några år sedan.

Min dröm: Jag vill träffa min mamma.

"Jag vill veta varför ingen i Sverige har rört vid det här."

Liza Lindblom

Bor: Häradsbäck.

Arbetar som: Undersköterska.

Född år: 1982.

Land: Chile.

Ursprungsnamn: Elizabeth del Carmen.

Adopterad: Vid två års ålder.

Händelse: Jag var undernörd, hade fattiga föräldrar och hamnade på en sorts barnvård. Det var därifrån jag blev lämnad för adoption, enligt mina papper.

Efter adoptionen: Jag sökte information för att få veta om jag var inblandad i brottsutredningen i Chile. Då fick jag kontakt med en kvinna som sökte upp min biologiska mamma. Sanningen var att jag blev dödförklarad på sjukhuset, fördd till ett barnhem där jag bodde i två år innan jag blev bortadopterad.

Min dröm: Jag vet egentligen inte om det är en dröm, men jag hade velat träffa min familj.

"Jag hade velat ha svar från min mamma, men vi hann bara prata en gång innan hon dog."

Caroline Hall

Bor: Norrköping.

Arbetar som: Undersköterska.

Född år: 1981.

Land: Chile.

Ursprungsnamn: Yesenia del Pilar.

Adopterad: Vid fyra års ålder.

Händelse: Min mamma hade lämnat mig till mina gudföräldrar. När hon skulle hämta mig var jag borta.

Efter adoptionen: Jag har sökt mina rötter i omgångar. Bland annat hittade jag en bror för flera år sedan men tog inte det på allvar eftersom det inte stod något om en sådan i mina papper. År 2019 lyssnade jag på en radiodokumentär om illegala adoptioner och kände igen mig. Jag återupptog mitt sökande och fann min mamma och syster. Mamma har därefter gått bort.

Min dröm: Min dröm var att träffa min mamma och mina syskon.

"Jag vill veta om Sverige som stat någonsin kommer ta ansvar för de illegala adoptioner som har skett."

Madeleine In-hwa Björk

Bor: Vikbolandet.

Arbetar som: Familjehemsconsulent.

Född år: 1983.

Land: Sydkorea.

Ursprungsnamn: Shim In-young.

Adopterad: Vid ett och ett halvt års ålder.

Händelse: Min mamma drabbades av en blodsjukdom, enligt mina papper. Min pappa blev inkallad i armén. Min farfar, som skulle ta hand om mig, blev förlamad i en bilolycka.

Efter adoptionen: Jag blev stulen av en släkting och lämnad för adoption. Vid adoptionen blev jag förväxlad med en annan flicka, därmed fick jag hennes identitet. Detta fick jag inte reda på förrän jag själv sökte efter mina rötter. Jag upptäckte felaktigheterna år 2016 och kunde efter det återförenas med min mamma.

Min dröm: Jag vill att Sverige ska ta sitt ansvar.

DAGENS NYHETER.

Barnen stals i Chile och fördes till Sverige

Barn till varje pris. Chilenska barn adopterades till Sverige illegalt. I DN:s granskning vittnar föräldrarna som berövades sina barn, och barnen som förlorat sina föräldrar. Sid 6-12

Leonidas och Guadalupe Muñoz bor i Chile. Deras bror Fredrik Nyberg bor i Sverige, dit han fördes som barn. "Hur reparerar man ett liv som gått?", säger Fredrik Nyberg. Foto: Alexander Mahmoud

Covid-19 i Sverige just nu

Antal nya dödsfall enligt senaste inrapporteringen (210219)

51

Antal dödsfall totalt (210219)

12649

Antal som vårdas på iva (210220)

196

Vaccinerade dos 2, i procent (210219)

2,29

DN granskar.

Om

/Barn till varje pris

Om artikelserien

- Sverige har adopterat flest barn per capita i världen, närmare 60 000.
- Men myndigheter, andra länder och adopterade har larmat om oegentligheter.
- DN granskar brotten i adoptions spår.

Så gjorde vi

- DN har rest till Chile och mött personer som vittnar om att de har blivit bestulna på sina barn. Vi har läst dödsbevis och dokument som styrker deras berättelser.
- DN har tagit del av adoptionsdokument från de svenska adopterade som intervjuas i texten. Adoptionscentrums ombud i Chile förekommer i samtliga handlingar.
- DN har också läst korrespondens mellan Adoptionscentrum och UD, Adoptionscentrums information till blivande adoptivföräldrar, samt Adoptionscentrums egen bok "Adopterad från ett annat land".

Om journalisterna

Patrik Lundberg är reporter på Dagens Nyheter. Han är 2020 års mottagare av Guldpennan.

Josefin Sköld är undersökande reporter på Dagens Nyheter och har i flera reportage granskat rättssäkerheten kring barn, som Kevinfallet, Fallet Emmy och senast Lilla hjärtat, som nominerades till Stora journalistpriset.

Alexander Mahmoud är fotograf och reporter på Dagens Nyheter, två gånger nominerad till Stora journalistpriset för sina texter. Han har rest till Chile för att intervjua föräldrar och anhöriga som har fått sina barn stulna.

+ Följ ämnet

dn.se/om/
barn-till-varje-pris

Barnen togs från sina mammor i Chile och flögs till Sverige.

”Hela mitt liv har varit en stor fet lögn.”

Barn till varje pris. Juana Raquel Orias Blanco hör sin nyfödda dotter skrika, men läkaren skyndar snabbt i väg med flickan. Det tar 40 år innan hon får se sin dotter Jennys ansikte för första gången – på videolänk, från Enköping.

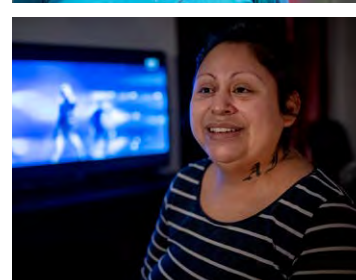
Hundratals barn stals och transporterades av flygvärdinnor till Sverige. I dag klassar Chile det som illegala adoptioner.

● Året är 1979 och Juana Raquel Orias Blanco ska föda sitt första barn på sjukhuset i orten Nueva Imperial, utanför staden Temuco i Chile. Hon krystar, stirrar upp mot ljusa taklampor. Hon hör sitt barn skrika, känner direkt i hjärtat att det är en dotter. Barnmorskan sveper om barnet, tar det akut till en kuvös i ett annat rum. Juana hinner aldrig se sitt barn. Hon ligger kvar i sängen, orolig men förväntansfull. När det gått två dagar tröttnar Juana, frågar argt när hon kan få hålla sin dotter, amma sin dotter.

– Ditt barn dog ju i går, svarar en barnmorska.

Juana åker hem, men förstår inte. Det kan inte vara sant. Hon åker tillbaka till sjukhuset varje dag, frågar om och om igen om hennes dotter lever. Till sist ber Juana om en kropp att få begrava, men hon möts av en socialsekreterare som säger att hon ska sluta störa sjukhuset, annars kommer de att ringa polisen.

2019. Jenny Käppe har nyss fyllt jämna 40 och är på väg till sina föräldrar i byn Svinnegarn utanför Enköping för att fira påskafton. Ägghalvor och sill står uppdukade, hela familjen är samlad. Jenny visste som barn att hon var adopterad,

Juana Raquel Orias Blanco och Jenny Käppe. Mellan mor och dotter skiljer 13 600 kilometer.

hon var brunast i byn. Hon visste också att hennes biologiska mamma i Chile inte ville veta av henne, och Jenny fick hela tiden höra att hon hade ett bättre liv här i Sverige.

Vid midnatt ringer telefonen, ett chilenskt nummer, ett videosamtal. Hon svarar sömndrucken, men fattar direkt.

Jenny har ju letat de senaste två åren.

När samtalet kopplas upp är det första gången Juana Raquel Orias Blanco får se sin dotter, 40 år och tre månader gammal. De sitter tysta och tittar på varandra. Varken mor eller dotter hinner känna efter, skratta eller gråta.

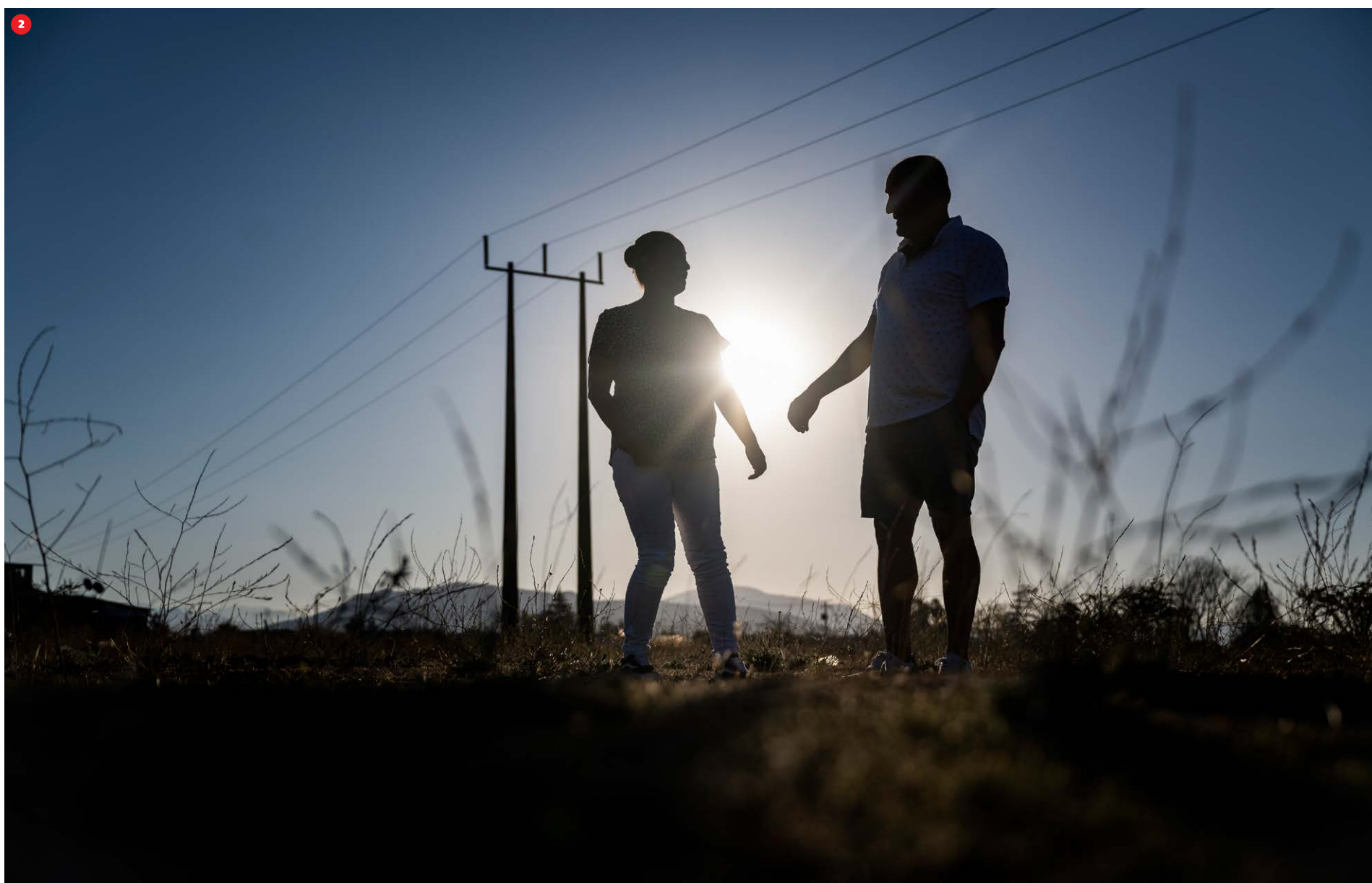
De frågar bara varandra:

”Är det här verkligen sant?”

Sedan februari 2018 pågår en brottsutredning i Chile som granskar fler än 10 000 adoptioner. Minst 640 av fallen gäller adopterade till Sverige, varav merparten har kommit via den svenska föreningen Adoptionscentrum.

En parlamentarisk utredning från juli 2019 har redan gett sin syn på saken. Utredningen konstaterar att barn har

1 Juana Raquel Orias Blanco (till höger) i Temuco videosamtalar med sin dotter Jenny Käppe i Enköping. Jeannette Velásquez lånar ut sin telefon.

2 Leonidas och Guadalupe Muñoz, syskon till Fredrik Nyberg som adopterades till Sverige. Nu har Fredrik fått sitt födelsebevis, som syskonen hade burit på hela livet när de letat efter honom.

NYHETER

DN granskar.

1
Rosa Carrera Tenorio och José Renato Mardones i sitt hem i Santiago, Chile.

2
Adela Pinto de la Calle tillsammans med sin dotter Felipa i Santiago.

3
Eliana Zapata bor i Temuco och har länge letat efter sin lillasyster. När DN intervjuar henne har hon precis skickat i väg ett meddelande till någon som troligen är hennes syster.

4
Maria Ines Soto Soto tillsammans med sin man Daniel Orellana Adasme i Santiago.

5
Paret Irma Flores Curilem och Oscar Godoy i sitt kök i Temuco, 68 mil söder om Santiago.

ryckts från sina föräldrar och blivit adopterade: "Det är en sanning som inte kan motsägas och som styrks av vittnesmål från alla de personer som kallats att delta i målet."

Barn försvann. Enligt utredningen har nätverk "agerat samordnat i syfte att lägga beslag på underåriga, särskilt om deras mödrar var i en utsatt situation".

I flera fall dödförklarades barnen redan vid födseln. Föräldrarna fick inte se eller begrava sina döda.

Enligt vittnesmålen i utredningen samarbetade sjukvårdspersonal med domstolar och tjänstemän inom det offentliga med privata adoptionsorganisationer.

I andra fall lämnade föräldrar sina barn på en sorts dagbarnvård under vardagarna, då de själva arbetade inom jordbruket eller som hembiträden. När föräldrarna kom tillbaka var barnen borta.

Särskilt drabbad var ursprungsbefolkningen mapuche, många bodde i Temuco i mellersta Chile. I flera fall hade socialsekreterare och polis kommit på besök, misshandlat föräldrarna och tagit barnen ifrån dem. Utredningen bedömer att en majoritet av svenskarna ursprungligen är mapuche.

Den illegala verksamheten ska, enligt utredningen, ha pågått från 1950-talet fram till 2000-talet.

Den parlamentariska utredningen i Chile skriver: "De tog ifrån dem deras mödrar och förorsakade de drabbade familjerna skador som inte kan repareras."

Marisol Rodriguez har letat efter sin storasyster sedan tonåren. 1972 födde hennes mamma en flicka som hon aldrig skulle få se, berättar hon. Hon fick lämna sjukhuset dagen därpå, bröstet fulla med mjölk och armarna tomma. Utan ett barns kropp att begrava.

För sex år sedan grundade Marisol Rodriguez föreningen Hijos y madres del silencio med ett mål – återförening bortadopterade barn med sina familjer. I dag har föreningen spårat upp 221 personer, ofta offer för illegala adoptioner.

Arbetet sker i Chile, men också i ett tjugotal andra länder dit barnen togs.

– Alla jobbar helt ideellt, och det sker dygnet runt. Jag ser det som att vi är på ett korståg för kärlek och rättvisa, säger Marisol.

DN reser från stad till landsbygd i Chile, och tar del av vittnesmålen.

Rosa Carrera Tenorio ligger på sjukhuset i femton dagar innan hon föder sitt barn, klockan 10.37 en augustimorgon 1976. Läkarna säger att det är en pojke, han gråter högt, sen tystare när de bär ut honom ur rummet. Under en månads tid står Rosa på ett par meters håll och stirrar in i en sal, full med kuvöser. Alla försäkrar henne om att hennes son är där inne och att hennes son mår bra. Sen beskriver hur hon får beskedet att han dött av vätskebrist, och ingen kropp finns att begrava. Hon letar än i dag.

Maria Ines Soto Soto blev förlöst akut 1977, en förlossning fylld av komplikationer, men till slut får hon hålla sin efterlängttade dotter i famnen. En barnmorska i helvita kläder kommer in och sveper om dottern i ett vitt lakan och tar med

Maria Ines Soto Soto.

henne ut, många i helvita kläder passerar in och ut ur rummet, tills en nunna i svart kommer in och säger att dottern har dött och att det låg i Guds händer. När Maria ber om en kropp att få begrava får hon svaret att dotterns kvarlevor kommer att gynna vetenskapen. Maria ber varje kväll för sin döda dotter, och när fler och fler i Chile återförenas med sina barn, så ber hon i stället om att en dag hitta henne.

År 1966 somnar Ana Pozo utmattad efter sin förlossning. När hon vaknar i sin sjukhussäng säger en sjuksköterska att hennes son har dött och att hon inte får ta hem kroppen av vetenskapliga skäl. När Ana söker svar åren därpå, är ursäkterna att födelse- och dödscertifikaten förstörts i en översvämning, eller i en brand. När Chile startar en brottsutredning som granskar misstänkt illegala adoptioner, tänds hennes hopp. Till våren ska hon och en adopterad man född 1966 göra ett dna-test.

Adela Pinto de la Calle lämnar över sin två-åriga son till en socialarbetare när hon inte längre har råd att betala för hans mediciner. Socialarbetaren lovar att sonen ska få exemplarisk vård, och att han kommer återvända om ett tag. Fyra decennier hinner passera innan Adela hittar en man där allt stämmer. Han bor i mellersta Sverige.

Eliana Zapatas lillasyster försvinner spårlost från ett barnhem i Temuco, 1978. Familjen har lämnat henne här, de är fattiga, men de hälsar ofta på. Plötsligt en dag är flickan borta. Eliana har, med hjälp av föreningen Hijos y Madres del Silencio, skickat ett meddelande på Facebook till en kvinna i Sverige som troligen är lillasystern. Facebook har sorterat meddelandet till övrigt inkorgen.

Systrarna Edith och Maria Lagos är fem och åtta år gamla, de passar sin treåriga lillebror. Edith leker med sin bror, när hon plötsligt hör ett högt dån, hon tar hårt tag om hans arm, springer, blir ikappsprungen av en grupp vuxna, och tappar greppet om sin lillebror. Hon ser honom aldrig igen. Systrarna hittar en man som matchar beskrivningen 45 år senare, i Sverige.

Tvillingen Daniela Manriquez föds 1986 på Hospital del Salvador, men hon växer upp ensam. Läkarna bär ut den två minuter äldre systern och meddelar mamman att bara en överlevde förlossningen. Daniela växer upp i Santiago, utbildar sig till sjuksköterska. När hon gör sin praktik på sjukhuset där hon föddes upptäcker hon dokument i arkivet som visar att hon är en av två friska tvillingar, och inga spår finns av dödsbevis. Så hon börjar söka.

Paret Irma Flores Curilem och Oscar Godoy bor långt ute på landsbygden under 1970-talet. De bestämmer sig för att flytta till Temuco tillsammans med sina tre barn, ett av dem är i behov av en operation. När de söker sig till sjukhuset följer, vad de beskriver, manipulationer, grova hot från polis. Till slut skriver fadern under ett dokument han inte har läst igenom. Deras tre barn tas ifrån dem. 40 år senare hittar de barnen i Sverige.

Bebisar och barn flögs över Atlanten, eskorterade av svenska flygvärdinnor. Adoptivföräldrarna stod på Arlanda och väntade, fulla av längtan.

Efter Pinochets statskupp 1973 blev adoptionerna till Sverige fler och fler. Under andra halvan av 1970-talet kom 917 barn från Chile via Adoptionscentrum. Vissa var bara några veckor gamla, somliga var fyra, fem år.

En svensk kvinna var nyckelperson när barnen adopterades. Hon var hemmafru, gift med en chilensare, och blev Adoptionscentrums ombud i landet.

Hon skötte verksamheten hemifrån, anställdes egna socialarbetare och samarbetade med offentliga tjänstemän och barnavårdsdomstolar i landet, visar flera dokument som DN har läst.

Adoptionslagen i Chile krävde att barn och adoptivföräldrar skulle bo på prov tillsammans i två år före ett adoptionsbeslut. För svenska par var det en praktisk omöjlighet. Adoptionscentrums medarbetare fann en lucka i lagen: barnavårdsdomstolen kunde utse de blivande adoptivföräldrarna till vårdnadshavare. Då gick det att föra barnen till Sverige, där adoptionen godkändes i svensk domstol. Detta beskrev Adoptionscentrum i dokument som både Nämnden för internationella adoptionsfrågor, NIA, och Utrikesdepartementet fick ta del av.

I stället för provboende i två år kunde barnen flygas till Sverige inom loppet av några veckor.

Sammanlagt förmedlade Adoptionscentrum 2021 barn från Chile till Sverige. I deras akter stod berättelser om varför de blivit lämnade för adoption.

DN har tagit del av en rad sådana akter. I regel står det att föräldrarna har varit för fattiga för att behålla sitt barn och därför frivilligt lämnat bort honom eller henne för adoption.

Till de nya föräldrarna kunde Adoptionscentrums ombud skriva så här:

"Pojke cirka 6-7 månader, flicka 1 år 6-7 månader och storebror på 'nästan tre år'. Mellanflickan har blivit opererad och jag försäkrar att operationen är mästertligt gjord."

När journalisten Alejandro Vega på tv-kanalen Chilevision avslöjade oegentligheterna i slutet av 2017 spred sig uppgifterna till Sverige.

Hundratals svenska adopterade började söka sina rötter, för att ta reda på om de var drabbade.

När de återförenades med sina föräldrar fick de reda på sanningen: berättelserna var uppdiktade.

Barnen hade blivit stulna.

Vad händer med en människa som förstår att hon har blivit stulen?

Det är förmiddag i La Florida, Santiago, i februari 2021. Ilda Gonzalez står

Bakgrund. Adoptionskandalen i Chile

Avslöjandet

● 2017 avslöjade tv-kanalen Chilevision att tusentals adoptioner från Chile till andra länder, däribland Sverige, var illegala. De svenska fallen granskades tillsammans med SVT Väst.

● Det handlade om barn som hade dödförklarats och stulits direkt efter födseln, om barn som stulits från tillfällig dagbarnvård och om föräldrar som under tvång lämnat bort sina barn.

● Tv-kanalen pekade särskilt ut Adoptionscentrums svenska ombud i Santiago, och chilensare som ombudet hade nära samarbete med.

Den parlamentariska brottsutredningen

● I juli 2019 fastslog en parlamentarisk utredning att uppgifterna om stulna barn "är en sanning som inte kan motsägas och som styrks av vittnesmål från alla de personer som kallats att delta i målet."

● Utredningen pekade ut nätverk som agerat "samordnat i syfte att lägga beslag på underåriga, särskilt om deras mödrar var i en utsatt situation."

● Sverige och Adoptionscentrum nämndes specifikt.

Brottsutredningen

● Inleddes i februari 2018 och granskar oegentligheter gällande adoptioner från 1970-talet till och med 1990-talet.

● Utredningen omfattar över 10 000 fall, varav över 640 fall gäller barn som adopterats till Sverige.

● Utredningen granskar nu individuella fall. För närvarande handläggs 584 fall. Enligt uppgift till DN gäller 89 av de fallen svenskar.

Så tipsar du DN.

- På tjänsten "DN granskar" kan du tipsa oss om misshållanden och lämna information som kan vara känslig. Adressen är dngranskar.dn.se. DN skyddar sina källor.
- Tjänsten är uppbyggd för att ge dig som tipsare största möjliga säkerhet. Därför krypteras ditt tips.
- Du får vara anonym. Granskande reportrar tar hand om tipset.

dngranskar.dn.se

NYHETER

DN granskar.

”Om det var svenska barn som hade smugglats till Chile, skulle ni ha samma attityd som ni har nu? Skulle ni säga att vi har gjort tillräckligt då?”

Julio Vergara, tillsammans med demonstranter utanför Sveriges ambassad i Santiago.

mitt i sitt vardagsrum, där hennes son springer runt henne i cirklar. Solen slår hårt in genom alla fönster, träffar katten som sover på sin favoritplats. Ilda sträcker ut sin arm, låter den pendla upp och ner, kisar med ögonen och frågar:

– Snälla, säg. Hur lång är min lillasyster?

Maria Nilsson är 154 centimeter lång och växte upp i bruksorten Fröseke, Småland, med berättelsen om en fattig mamma i Chile som ville, men inte kunde, ta hand om sin dotter. Hon lämnade osjälviskt bort Maria till adoption. Som fyramånaders bebis anlände hon till Sverige.

2018 börjar Maria leta efter sin familj i Chile, samtidigt som brottsutredningen där startar. En dag plingar hennes telefon till. Det är ett meddelande från en chilensk sökorganisation:

”Jag har nyheter. De kan vara ganska svåra att ta in. Din mamma har hittats.”

Maria svarar ”ok”.

”Din mamma grät och grät. Hon säger att du blev stulen när du var två månader gammal.”

Hon får veta att hon togs om hand på en tillfällig barnomsorg. Mamman blev, som så många andra, lovad att detta var just en temporär lösning, några veckor bara, tills hon hade kommit på fötter igen. Mamman kämpade med ekonomin, och samtidigt gick hon och ammade Maria på barnomsorgen.

Hon lämnade sin jollrande dotter i lila sparkdräkt till personalen.

Dagen därpå var hon borta.

När Maria återfår kontakten med sin familj förbereder hon sig noggrant på alla scenarier. Hon har hört om andra adopterade som det går illa för vid återföreningen, vissa blir bortstötta, eller känner skuld- och skamkänslor. Men när Ilda Gonzalez skriver sitt första meddelande, så gör hon det i versaler:

JAG ÄR DIN SYSTEM!

De börjar prata, letar efter likheter hos varandra, som att båda är flygrädda och de förbereder varandra mentalt på att någon måste flyga för att kunna ses.

Ilda berättar att hon har gjort nationella efterlysningar i chilensk radio genom alla år.

– Vi har halva jordklotet emellan oss, vi delar

inget språk, och har helt olika kulturell bakgrund. Men vi kommer att ses, säger Maria Nilsson.

Fredrik Nyberg i Nyköping har en liknande berättelse. Han hittade sin biologiska familj 2018 och fick då reda på att han hade stulits fyra månader gammal från ett barnhem, och skickats till Sverige för adoption.

När Fredrik åker till Chile samma år för att träffa sina syskon Guadalupe och Leonidas och de kramas för första gången på länge, så räcker Leonidas över en skrynklig lapp till Fredrik.

– Hela livet har jag burit på ditt födelsebevis, letat efter dig. Nu behöver jag det inte längre.

Fredrik ställer om från sorgen över att bli övergiven, till ilskan över att ha blivit stulen. Han frågar sig själv:

– Hur reparerar man ett liv som har gått?

Varningssignalerna kom redan på 1970-talet, visar DN:s granskning.

Adoptionscentrums ombud i Santiago blev utredd för barnhandel.

Enligt boken ”Adopterad från ett annat land”, skriven av tidigare medarbetare på Adoptionscentrum, genomfördes ”ett flertal” polisundersökningar av deras verksamhet. Den första skedde redan 1975, efter att chilensk press avslöjat uppgifter om barnhandel.

DN har läst korrespondensen som Utrikesdepartementet tog del av 1977: Ombudet utredes för ”barnaröv” och blev anklagad för att göra sig förmögen på adoptionerna.

Under senhösten 1978 kom nya uppgifter till Utrikesdepartementet om att ombudet ”sålt barn” till svenskar.

Adoptionscentrums medarbetare i Chile skrev i sin tur flera brev tillbaka, där hon vädrade oro och tillbakavisade anklagelserna.

Polisutredningarna fick inga konsekvenser – kvinnan friades.

Tio år senare beskrev den svenska tillsynsmyndigheten NIA verksamheten i Chile som ”väl fungerande vad gäller adoption av chilenska barn till Sverige”.

Adoptionscentrums verksamhet i Chile kunde pågå fram till 1992.

Utanför Sveriges ambassad i Santiago, står Julio Vergara och skriker:

– LENA HALLENGREN!

Stämningen är lugn, demonstranterna varvar att lyssna på musik från en högtalare med att plötsligt ropa socialministerns och statsminister Stefan Löfvens namn. Utskrivna bilder på adopterade vilar mot husväggen. De flesta som demonstrerar har, likt Julio, förlorat någon i sin närhet. De misstänker att deras anhöriga har fallit offer för illegal internationell adoption.

– Om det var svenska barn som hade smugglats till Chile, skulle ni ha samma attityd som ni har nu? Skulle ni säga att vi har gjort tillräckligt då?

Samtidigt som demonstrationen fortgår, trillar nyhetsnotiserna in. Nederländerna stoppar samtliga internationella adoptioner, efter att en regeringskommission upptäckt att barn togs från sina föräldrar.

– Så, nu räcker det. I dag skriker vi i de fyra väderstrecken. Vi vill ha våra barn. Och den

1 Maria Nilsson skriver på sin avhandling i hälsovetenskap, i sitt hem i Växjö.

2 Ilda Gonzalez i La Florida, Santiago, videosamtalar med sin syster Maria Nilsson i Växjö.

svenska staten måste svara, säger Julio Vergara.

Sextioåtta mil söderut ligger Temuco, som är huvudstaden i regionen Araucania – den fattigaste regionen i Chile. Runt en tredjedel av befolkningen här är mapuche, Chiles ursprungsbe-folkning.

Enligt den parlamentariska utredningen har förövarna utnyttjat utsatta människor i regionen:

”Det är uppenbart att det är svårt för dem att veta vilka åtgärder de borde vidta eller var de ska söka.”

– Det var lätt att stjäla barn i Temuco, enligt Jeannette Velásquez, som arbetar ideellt för Hijos y madres del Silencio i regionen.

Den parlamentariska utredningen slog fast att barnen stals ”av vinstintresse” men också av ideologisk övertygelse: ”man räddade barn från fattigdom” under de svåra ekonomiska kriserna i 1980-talets Chile och Latinamerika.

– Socialarbetarna såg sig själva som hjältar, när de räddade barnen ur misär. De riktade in sig på mammor på landsbygden som exempelvis hade låg utbildning, var ensamstående, änkor, tillhörde ursprungsbe-folkningen och kanske inte kunde spanska.

I Nueva Imperial, väster om Temuco, under ett vindruvsträd står Juana Raquel Orias Blanco och väntar. Hennes telefon har gått sönder, hon har inte råd att köpa en ny, så Jeannette Velásquez får åka till henne för att hon ska kunna vinka till sin dotter i Enköping.

Juana torkar tårarna som bara väller fram när hon tänker på sin dotter.

– Jag kan fortfarande inte tro på det. Att Jenny lever.

I fyrtio års tid gick Juanas tankar fram och tillbaka. Om henne dotter var död, hur dog hon då, och varför fick hon inte se kroppen?

– Och om Jenny lever, varför letar hon inte efter mig? Vet hon om att jag letade efter henne varje dag?

Juana gör sig redo för videosamtalet. Hon och Jenny hoppas en dag kunna träffas i verkligheten, men varken mor eller dotter har pengar till en resa. Samtalet kopplas upp.

Jenny sitter i tv-soffan med sin adoptivmamma, redo. Det är en liten stund kvar tills ”ljuset i vintermörkret” börjar för dem: Melodifestivalen. Linan är skakig, men de vinkar alla till varandra. Juana hinner få i väg några hälsningar genom sorlet kring chipsförberedelserna i Enköping, i Temuco hörs bruset från bilar som viner förbi i bakgrunden.

– Hur mår du Jenny? Du är så vacker Jenny! Jenny, jag skickar pussar till dig!

I 40 år levde Jenny Kåppe med berättelsen att hennes mamma inte ville veta av henne – varför skaffar man ens barn då? Det fanns bara avsky.

– Men i dag, det känns som jag levt i en lögn, en sjuk jävla lögn, hela mitt liv har varit en stor fet lögn.

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

Josefin Sköld

josefin.skold@dn.se

DN granskar.

Om

/Barn till varje pris

Om artikelserien

- Sverige har adopterat flest barn per capita i världen, närmare 60 000.
- Men myndigheter, andra länder och adopterade har larmat om oegentligheter.
- DN granskar brotten i adoptions spår.
- Detta är den tredje delen i publiceringen.

Tidigare delar finns på

dn.se/om/barn-till-varje-pris

Om journalisterna

Patrik Lundberg är reporter på Dagens Nyheter. Han är 2020 års mottagare av Guldpennan.

Josefin Sköld är undersökande reporter på Dagens Nyheter och har i flera reportage granskat rättssäkerheten kring barn, som Kevinfallet, Fallet Emmy och senast Lilla hjärtat, som nominerades till Stora journalistpriset.

Alexander Mahmoud är fotograf och reporter på Dagens Nyheter, två gånger nominerad till Stora journalistpriset för sina texter. Han har rest till Chile för att intervjua föräldrar och anhöriga som har fått sina barn stulna.

+ Följ ämnet

dn.se/om/barn-till-varje-pris

Svenska myndigheten som ska granska adoptionerna: Vi kan inte garantera att det går rätt till

Barn till varje pris. Svenska tjänstemän har gång på gång under 2000-talet rapporterat om misstänkta oegentligheter kopplade till adoptionerna, visar DN:s granskning.

Än i dag kan Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd inte garantera att alla adoptioner är rättssäkra och etiska. – Det korta svaret är nej, säger generaldirektören Per Bergling.

● Pojkarna från Colombia är sex och sju år gamla. De beskrivs som varma, sociala och nyfikna. Och de behöver en familj.

Fler barnannonser finns på föreningen Adoptionscentrums hemsida: ett syskonpar från "Europa", en pojke från Serbien.

Potentiella adoptivföräldrar uppmanas att höra av sig.

De svenska adoptionsföreningarna är under press, antalet adoptioner blir färre och färre.

Men under sex decennier har närmare 60 000 barn fått nya, svenska föräldrar.

När ett barn ska adopteras till Sverige måste de vuxna först utredas av kommunen de bor i. Föräldrarna betalar en summa pengar till en adoptionsförening, som sedan sköter kontakten med ursprungslandet och förmedlar adoptionen. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Mfof) ska granska att allt går rätt till i Sverige – och rapportera till regeringen.

Adoptionsföreningarna uppger

i en ny rapport från Statskontoret att de inte har funnit några oegentligheter kopplade till adoptionerna de förmedlat. "De känner sig trygga med att deras adoptioner går till på rätt sätt", enligt rapporten.

DN:s granskning ger en annan bild.

De senaste åren har ett par europeiska länder stoppat internationella adoptioner efter uppgifter om korruption och barnhandel.

Mediegranskningar har tidigare berättat om "babyfarmer" i Nigeria och Sri Lanka. Om kidnappningar av barn i Colombia, El Salvador och Kina. FN:s barnfond Unicef har varnat om "barnexport" från Etiopien. En parlamentarisk utredning i Chile har slagit fast att barn har blivit dödförklarade efter förlossningen och stulna.

Men även svenska tjänstemän har rapporterat om misstänkta oegentligheter, visar DN:s granskning. Under 2000-talet har anställda på tillsynsmyndigheten Mfof gjort

Så tipsar du DN.

- På tjänsten "DN granskar" kan du tipsa oss om misshandlingar och lämna information som kan vara känslig. DN skyddar dina källor.
- Tjänsten är uppbyggd för att ge dig som tipsare största möjliga säkerhet. Därför krypteras ditt tips.
- Du får vara anonym. Granskande reportrar tar hand om tipset.

dngranskar.
dn.se

flera resor till ursprungsländerna Sverige adopterar barn från.

I grunden handlar det om att svenska adoptionsföreningar och myndigheter inte vet, eller kan ta reda på, om barnet verkligen är övergivet – de har ingen insyn i tiden från förlossning till att barnet blir aktuellt för adoption. Det tas upp i flera offentliga handlingar, särskilt i rapporter efter myndighetens resor i Asien.

I Kina saknas ofta information om barnets ursprung och om myndigheterna har ansträngt sig för att hitta ett barns biologiska föräldrar. Något som strider mot Haagkonventionen.

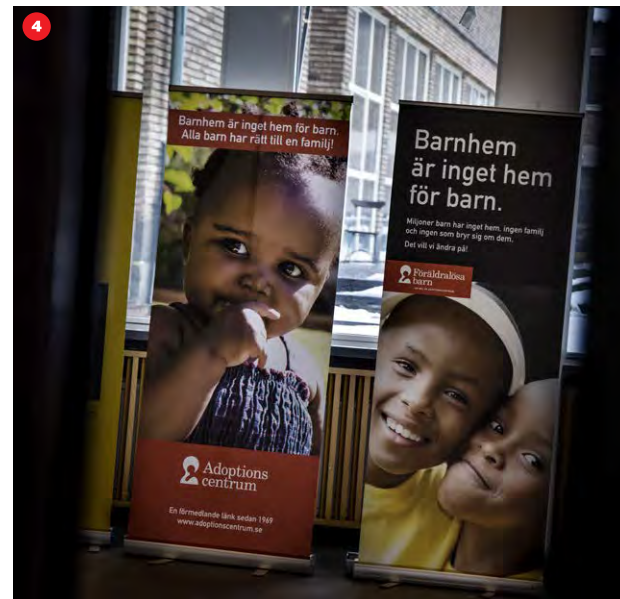
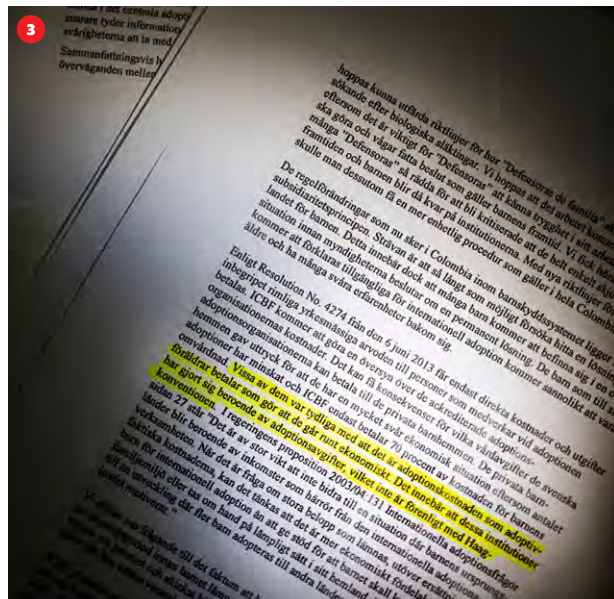
Marie Alm, tjänsteman på Mfof som arbetade på myndigheten i 17 år fram till 2018, var med på flera av tillsynsresorna.

– De kinesiska barnen beskrevs som övergivna. Det var omöjligt för oss att helt säkerställa om barnens behov sattes i första rummet, säger hon.

– Vi var noga med att under-

och med att matchningen görs av barnhemsföreståndarna och Department of Justice i provinserna. Dr Long har i en TV-intervju nyligen uttryckt ett system med central matchning som i Kina och med betalning av "humanitarian support" centralt med ett fastställt belopp för detta stöd. Det händer att barnförslag lämnas innan det är klarlagt att barnet kan adopteras internationellt. Det är mycket svårt att kontrollera vad pengar som betalats använts till. Kvitton är lätt att få, men de säger ingenting.

Per Berling har av tradition inte varit inblandad i adoptionsfrågorna, men har blivit det sedan den amerikanska rapporten publicerades. Man har inte någon särskild kompetens på området. Unicef har samarbetat med Justitieministeriet i frågan om Sveriges anslutning till Haagkonventionen. Ministeriet har liten internationell kompetens och små resurser. En intersektoriell arbetsgrupp med företrädare

stryka för adoptionsmyndigheten i Kina hur viktigt det är för ett barn att få information om sitt ursprung. Men landets lagstiftning ser annorlunda ut.

Lovisa Kim, som också arbetade på Mfof tidigare, säger att det ofta finns en ovisshet när ett barn adopteras.

– Att barn hittas utan att det är möjligt att finna någon information om varför och av vem barnet lämnats är vanligt i många av ursprungsländerna. När det gäller Kina förekom många uppgifter om oegentligheter och det väcker problematiska frågor eftersom nästan alla barn från Kina saknar dokumenterad information om omständigheterna innan de hittades.

Liknande problem uppmärksammas under resor till Vietnam. Landet har sedan millennieskiftet skakats av flera adoptionsskandaler där höga tjänstemän har dömts för sin inblandning i barnhandel.

Det finns "vissa frågetecken i ge-

nomförandet" av adoptionerna, skriver myndigheten i en rapport från 2006.

– Det var samma frågor där: Hur har barnen egentligen kommit till institutionerna? Har det skett på ett lagligt sätt? säger Marie Alm.

Två år senare stoppas adoptionerna helt. En rapport från amerikanska ambassaden i Hanoi visar bland annat att barn flyttats mellan provinser för att kunna förklaras övergivna, och att mammor har fått betalt i samband med att de lämnar bort sina nyfödda.

Samma år reser Mfof dit igen – den här gången tillsammans med en tjänsteman på socialdepartementet.

De träffar en representant från Rädda Barnen som säger att systemet "genererar" övergivna barn. Barnhemmens drivkraft handlar om att få donationer: "Det är mycket svårt att kontrollera vad pengar som betalats använts till. Kvitton är lätt att få, men de säger ingenting", får svenskarna veta.

Rapporten berättar också om fall av förfalskade adoptionsakter, och om kvinnor som inte informerats om konsekvenserna av att lämna sina barn för adoption.

Några år senare ändrar Vietnam sin lagstiftning och svenska adoptionsföreningar kan återuppta adoptionerna från landet.

Mfof åker tillbaka 2016. Efteråt rapporterar de om att barnens bakgrund inte utreds tillräckligt och att institutionerna har dålig ekonomi. Behovet av donationer har ökat – vilket innebär en risk för att barnhemmen adopterar bort barn som egentligen inte är övergivna för att få in pengar.

När handläggare på Mfof reser till Indien 2008 besöker de flera institutioner. De träffar barn som hittats slängda på soppippar, som fått kroppsdelar öppna av fåglar och råttor. Tjänstemännen blir starkt berörda av barn och vuxna som berättar hur det känns att aldrig ha fått en adoptivfamilj.

– Med tanke på vad vi sett av hur barn har det på institutioner i många länder är det naturligtvis bättre för de flesta barn att växa upp i en familj. Men i det enskilda fallet kan vi inte veta, säger Marie Alm.

Elva år senare, 2019, när myndigheten är tillbaka i Indien, får de uppgifter "från mer än ett håll" om att det förekommer adoptioner utanför det legala systemet, direkt från sjukhus.

Det är oroväckande, skriver tjänstemännen i rapporten. Men information tyder också på att barnen adopteras nationellt och inte till Sverige.

Det framgår inte av rapporten om myndigheten går till botten med uppgifterna.

Under en tillsynsresa till Colombia 2013 vittnar flera privata barnhem om en svår ekonomisk situation. Antalet barn som adopteras blir färre. Vissa av dem är tydliga med att det är den värdkostnad som adoptiv-

1 Utdrag från en rese-rapport från Vietnam 2008. De svenska tjänstemännen träffar en representant från Rädda barnen, som vittnar om svårigheterna att veta var pengarna egentligen tar vägen.

2 Per Berling, generaldirektör på tillsynsmyndigheten Mfof.

3 Myndighetens rapport efter en tillsynsresa till Colombia 2013. Vissa barnhem vittnar om att det är den värdkostnad adoptivföräldrarna betalar som gör att de går runt ekonomiskt.

4 Marknadsföring på Adoptionscentrum.

DN granskar.

föräldrarna betalar som gör att verksamheten går runt.

Det innebär, skriver tjänstemännen, att institutionerna gjort sig beroende av adoptionsavgifter. Också det strider mot Haagkonventionen.

Inget annat land har adopterat lika många barn från som Sydkorea som Sverige. Många av dem är i dag vuxna och har vittnat om identitetsuppgifter som varit falska, om uppdiktade bakgrundshistorier och föräldrar som inte har gett sitt medgivande till adoptionen.

En reserapport från 2014 skriver tjänstemännen på Mfof att de inte lyckats få ett klart svar på om Sydkorea faktiskt försökt hitta adoptivföräldrar i landet, innan de kommit i fråga för internationell adoption. Det strider mot Haagkonventionen, som landet inte har ratificerat.

Den sydkoreanska adoptionsbyrån bedriver också rådgivning för ogifta mödrar som vill lämna sina barn för adoption, skriver myndigheten. Men tjänstemännen undrar, utifrån de berättelser de tagit del av, hur rådgivningen egentligen går till.

– Rådgivningen som ges till en mamma som står inför valet att kanske lämna sitt barn för adoption ska vara neutral. I Korea gavs rådgivningen av adoptionsbyrån. Det väcker förstås frågor om hur neutral den kan vara, säger Lovisa Kim.

Samma information upprepas i ett brev som skickas från svenska ambassaden i Seoul till Mfof i augusti 2019, och som DN har läst. Tjänstemannen på utrikesdeparte-

Madeleine In-hwa Björk är en av de nära 9 000 som adopterats till Sverige från Sydkorea. "Jag blev stulen av en släkting och lämnad för adoption", sade hon i en tidigare artikel i DN:s granskning "Barn till varje pris".

Foto: Alexander Mahmoud

mentet skriver att adoptionsbyråerna i Sydkorea har direktkontakt med föräldrar som funderar på att adoptera bort sina barn:

"Det finns en utbredd medvetenhet i Sydkorea om att det förekommit oegentligheter i adoptionerna från Sydkorea till Sverige och andra länder."

Så sent som i november förra året fick Adoptionscentrum förnyat förtroende att förmedla adoptioner från Sydkorea. I auktoriserings-

beslutet konstaterar myndigheten att den inte fått uppgifter om att det skulle förekomma någon "bristande objektivitet" i rådgivningen i dag.

När Mfof granskade alla barnrapporter som följde med de adoptivbarn som kom till Sverige under 2017, hittade de stora brister. Statskontoret – som nyligen gått igenom materialet – skriver i sin rapport att bara hälften av akterna innehöll information om ursprungslandet hade sökt efter barnets föräldrar och släktingar.

Rättssäkerheten och barnrättsperspektivet kan inte garanteras fullt ut i varje enskilt adoptionsfall, slog Statskontoret fast.

– Det är ursprungslandet som har ansvar för barnrapporterna och de här bristerna har vi sett under en längre tid. Vi ser en förbättring, men vi önskar att det gick snabbare, säger Per Berling, generaldirektör på tillsynsmyndigheten Mfof.

Han tillträdde sin tjänst i somras och intygar att myndigheten gör stora ansträngningar för att utreda alla uppgifter om oegentligheter.

– Men helt säkra kan vi aldrig vara. Jag brukar säga: den som inte tvivlar är inte klok. Vi kan försöka minimera risker och det gör vi så gott vi kan, givet vårt uppdrag och våra resurser.

Kan du garantera att dagens adoptioner till Sverige är rättssäkra och etiska?

– Det korta svaret är nej, säger han.

Fakta. Etiska adoptioner

Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner

Ursprungsstaten ska ha säkerställt:

- att internationell adoption är för barnets bästa, efter det att möjligheten att placera barnet inom ursprungsstaten har beaktats.
 - att familj och myndigheter har gett skriftligt samtycke.
 - att moderns samtycke har getts först efter barnets födelse.
 - att ingen får göra otillbörlig ekonomisk vinst.
- Sverige ratificerade konventionen år 1997.

Barnkonventionen

Konventionsstaterna förbinder sig:

- att respektera barnets rätt att behålla sin identitet, inklusive medborgarskap och släktförhållanden.
 - att om ett barn olagligt berövas sin identitet, ska barnet ges lämpligt stöd att snabbt återupprätta denna.
 - att säkerställa att samma regler ska gälla som vid nationell adoption.
- Sverige ratificerade konventionen år 1990. Gäller som svensk lag sedan den 1 januari 2020.

– Det kommer alltid att finnas en risk för övertramp och fel. Det bara är så. Och det är därför jag tror att vår riksdag och regering har insett att vi behöver en reglering och vi behöver en tillsyn, att Mfof kontinuerligt anpassar detta arbete till nya omvärldsfaktorer.

Myndigheten följer även brottsutredningen i Chile och erbjuder hjälp till adopterade som behöver samtalsstöd eller vill söka sitt ursprung.

– Uppgifterna är upprörande och förfärliga. Men det är positivt att det har kommit i dagen. Det här tror jag vi behöver ha redskap att hantera, säger Per Bergling.

Generaldirektören befarar en framtid där fler oegentligheter uppdagas. Därför behövs en utredning som tar ställning till hur Sverige ska agera när det framkommer uppgifter om missförhållanden och oegentligheter, kopplade till internationella adoptioner.

– Det här kommer fram efter en samhällsomvandling i Chile och man kan tänka sig liknande samhällsomvandlingar även i andra länder i framtiden. Vi anser att det behöver utredas vad Sverige ska göra när den här typen av oegentligheter avslöjas.

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

Josefin Skold

josefin.skold@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

DEL BETALA I 10 MÅN. HELT UTAN RÄNTA & AVGIFT VID KÖP FÖR MINST 2.000:-, EFFEKTIV RÄNTA 0%*

KVÄLLSÖPPET! IDAG 22/2 TILL KL. 21
SISTA CHANSEN ATT FYNDA SÄNGAR TILL HALVA PRISET!

VAR RÄDDA OM VARANDRA!
VÅRA BUTIKER ÄR STORA, TILLSAMMANS HJÄLPS VI ÅT ATT HÅLLA AVSTÅND.

10.995:-
(13.995:-)
1.100:-/MÅN*

HÄMTA I BUTIK INOM 0-5 DAGAR

3-sits soffa Madison i tyg Orinocco dark grey med armstöd A, svarta ben **10.995:-** (13.995:-) **Nackkudde** 1.195:-

3.000:- RABATT

Nya våriga färger!

5:-

Rustikljus Tindra i stearin 5-/st.

Bli medlem idag!

ALLTID BRA PRIS!

VÄRDECHECK 300 KRONOR
NÄR DU HANDLAR FÖR MINST 600 KR **

NYHET!
799:-

NYHET!
899:-

NYHET!
179:-

NYHET Bordslampa Bistro 799:- **NYHET Taklampa Dewi** 899:- **NYHET Lampskärm Aisha** 179:-

VÅRENS NYHETER ÄR HÄR!

Kontinentalsäng Särö med bäddmadrass Särö, tyg Isa ljusgrå, 180x200 cm **13.495:-** (26.990:-) **Huvudgavel Särö** pikerad L **4.995:-** (6.995:-)

13.495:-
(26.990:-)
INKL. BÄDDMADRASS
1.350:-/MÅN*

HALVA PRISET!

HÄMTA I BUTIK INOM 0-10 DAGAR

Kontinentalsäng Dream Delux med bäddmadrass Sleep Delux vit och huvudgavel Sleep, tyg Lova ljusgrå, 180x200 cm **Paketpris 16.995:-** (24.690:-)

Begränsat antal!

Bäddmadrassen är Bäst i test! Se mirse

PAKETPRIS 16.995:-
(24.690:-)
1.700:-/MÅN*
SÄNG + HUVUDGAVEL

*Gäller under perioden 9-22/2. Exempel räntefri delbetalning 10 månader: Kredit 10.000 kr, totalt att betala 10.000 kr. Räntefri delbetalning, 10 delbetalningar, ordinarie månadsbelopp 1.000 kr, administrativ avgift 0 kr, uppläggningsavgift 0 kr, rörlig årsränta 0%, effektiv ränta 0%. Läs mer på mio.se eller fråga i butik.

Barkarby Enköpingsv. 29. 08-586 337 00. Mån-fre 10-20. Lör 10-18. Sön 11-18. 22/2 10-21. **Bromma** Gårdsfogdev. 8. 08-445 16 00. Mån-fre 10-19. Lör 10-18. Sön 11-18. 22/2 10-21. **Handen** Nynäsv. 3 B. 08-745 74 20. Mån-fre 10-19. Lör 10-18. Sön 11-18. 22/2 10-21. **Kungens Kurva** Dialogg. 4. 08-586 336 00. Mån-fre 10-20. Lör 10-19. Sön 11-19. 22/2 10-21. **Stockholm City** Sveav. 20. 08-545 227 00. Mån-fre 10-19. Lör 10-18. Sön 12-17. 22/2 10-21. **Södertälje** Genetaleden 7. 08-409 130 10. Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 22/2 10-21. **Täby** Fogdev. 4. 08-544 449 50. Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 22/2 10-21. **Upplands Väsby** Stockholmsv. 35. 08-684 445 00. Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 22/2 10-21. **Värmdö** Gustavsbergsv. 30. 08-599 066 30. Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 22/2 10-21. **Om du inte fått någon katalog eller värdecheck, bli medlem idag och ta del av erbjudandet. Gäller nya köp under perioden 15/2-15/3 2021. Kan kombineras med andra erbjudanden. Erbjudandena gäller så långt lagret räcker, dock längst t.o.m. 22/2 om inget annat anges. Lokala avvikelser kan förekomma. Reservation för slutförsäljning och ev. tryckfel. **Mer info på mio.se**

mio

NYHETER

DN granskar.

Larm om barnhandel, falska papper och "babyfabriker" i svenska adoptionsländer

Barn till varje pris. Sverige har adopterat barn från över 100 länder. Trots lagar och regler har det larmats om oegentligheter från många av de större ursprungsländerna, visar DN:s genomgång.

Asien

Bangladesh

Verksamhet: 1972-1980

Larm i urval: Uppgifter om att utländska personer har försökt kringgå lokala lagar för att adoptera barn, enligt Adoptionscentrums egen bok "Adopterad från ett annat land". Landet förbjöd adoption runt 1980.

Filippinerna

Verksamhet: 1970-nu

Larm i urval: I mitten av 1980-talet blev en svensk man i landet utvisad efter att i filippinsk tv ha lovat att hjälpa svenska familjer skaffa barn billigt och snabbt. Under samma tid blev en person i Malmö polisanmäld för att ha annonserat ut filippinska adoptivbarn i fyra stora svenska dagstidningar, rapporterade svenska medier.

Indien

Verksamhet: Cirka 1960-nu

Larm i urval: I början av 1980-talet tvingades en advokat att stänga sitt barnhem efter att ha förmedlat cirka 1 500 misstänkt illegala adoptioner, rapporterade DN. Ett förbund mot internationell adoption diskuterades efter att oegentligheter, såsom barnhandel och kidnappning, uppdagats. I stället fattade Indiens högsta domstol år 1984 beslut om regler för adoptionsverksamheten, enligt boken "Internationell adoption i Sverige".

Indonesien

Verksamhet: Cirka 1970-1983

Larm i urval: Efter en oannonserad granskning av indonesiska myndigheter stoppade landet adoptioner till Sverige i början av 1980-talet. Att svenska staten inte ansågs arbeta tillräckligt hårt med att förebygga illegala adoptioner kopplade till privat verksamhet var ett stort problem, rapporterade Svenska Dagbladet och adoptionstidskriften Att adoptera.

Iran

Verksamhet: Cirka 1970-1979

Larm i urval: På 1980-talet rapporterar Göteborgs-Posten om en svensk kvinna som privat har förmedlat över 200 barn till svenska familjer.

Israel

Verksamhet:

Cirka 1970-cirka 1999

Larm i urval: 2019 började ledamöter i Knesset utreda huruvida barn som kommit till Sverige, som uppgett vara judar, egentligen var araber, rapporterade israeliska medier. Samma år kom larm om att över tusen judiska kvinnor har bestulits på sina barn som sedan adopterats till europeiska länder. En statlig utredning bekräftade över hundra av brotten.

Kina

Verksamhet: Cirka 1990-nu

Larm i urval: 2004 greps 95 personer misstänkta för människohandel, efter att minst 76 nyfödda barn köpts från sjukhus och kliniker för att sedan säljas vidare till barnlösa. 2009 inkom larm om att tiotals flickbebisar hade stulits och sålts till Sverige, rapporterade svenska medier.

Libanon

Verksamhet: Ingen uppgift

Larm i urval: 2016 granskade libanesiska medier de 10 000 adoptionerna från landet och avslöjade mängder av förfalskad dokumentation och fabricerade bakgrunder.

Nepal

Verksamhet:

Cirka 1978-cirka 2010

Larm i urval: I mitten av 2000-talet stoppade Nepal tillfälligt adoptionerna efter rapporter om bortrövade barn, rapporterade Svenska Dagbladet. Redan 1980 avslutade Adoptionscentrum sitt samarbete med ett par som drev en resebyrå, efter att verksamheten inte fungerat "som önskat".

Sri Lanka

Verksamhet:

Cirka 1970-ingen uppgift

Larm i urval: Otaliga uppgifter om oegentligheter. 1987 skrev bland annat Expressen om hur ett turisthotell fungerat som "babyfarm". Kvinnor med nyfödda barn hade varit inlåsta under fängelselika förhållanden, varpå svenska par checkat in och köpt barn.

Sydkorea

Verksamhet: Cirka 1953-nu

Larm i urval: Hundratals larm och vittnesmål i medier - svenska som internationella - om barnhandel, stulna barn, tvång och andra oegentligheter. I slutet av 1970-talet erkände direktören för den näst största adoptionsbyrån i Dagens Nyheter att 50-60 barn per år, som byrån registrerat som övergivna, i själva verket "bara hade gått vilse".

Taiwan

Verksamhet: Cirka 1971-nu

Larm i urval: I början av 1980-talet dömdes två kvinnor till livstids fängelse för att ha rövat bort och sålt barn, bland annat till Sverige, rapporterade Expressen och Aftonbladet. Adoptionscentrum avbröt sitt samarbete med landet 1990.

Thailand

Verksamhet: Cirka 1970-nu

Larm i urval: 1977 greps en barnhemsföreståndare. Han hade förmedlat barn utan de biologiska föräldrarnas medgivande, rapporterade thailändska och svenska medier. Flera av barnen hade adopterats till Sverige. Barnen kom hit efter att en advokat sett till att adoptivpappan skrivits in som den biologiska fadern, samt att barnens hår blektes för att uppfattas som ett svenskt-thailändska barn.

Vietnam

Verksamhet: Cirka 1975-nu

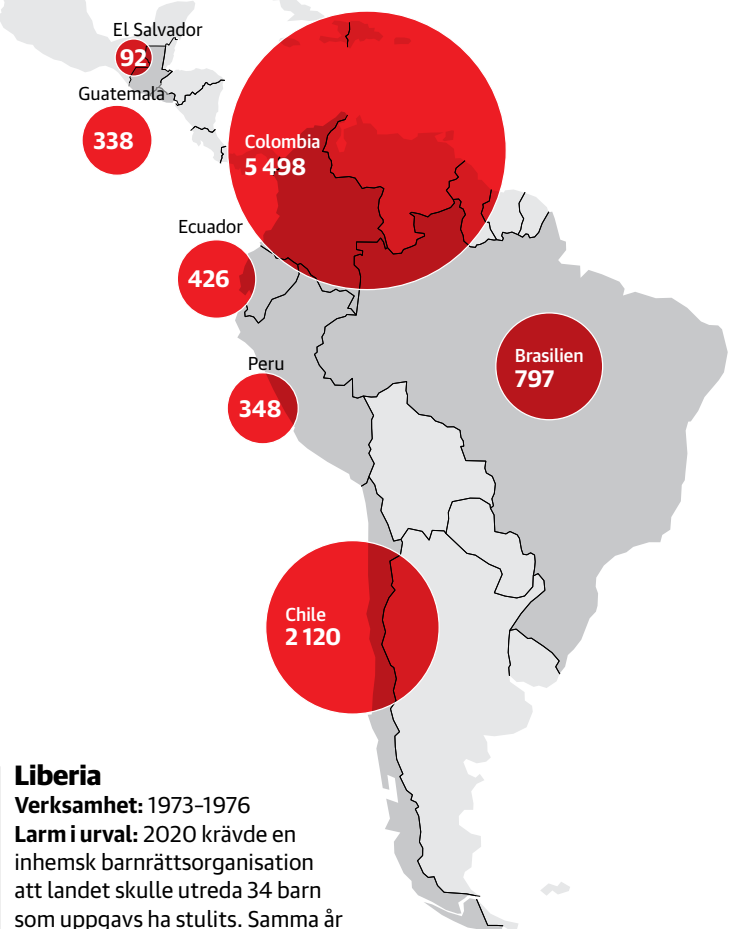
Larm i urval: Vid millennieskiftet stod tolv personer inför rätta i Vietnam misstänkta för att ha sålt barn till svenska adoptivföräldrar, rapporterade nyhetsbyrån AP. 2008 stoppade Sverige tillfälligt adoptioner från Vietnam efter anklagelser om korruption och uppgifter om mutor till biologiska föräldrar.

Afrika

Etiopien

Verksamhet: Cirka 1968-2018

Larm i urval: 2018 stoppade Etiopien internationella adoptioner på grund av oegentligheter. Fem år tidigare hade Danmark på eget bevåg stoppat adoptioner från landet efter larm om förfalskade dokument samt adoptioner utan biologiska föräldrars medgivanden.

Liberia

Verksamhet: 1973-1976

Larm i urval: 2020 krävde en inhemsk barnrättsorganisation att landet skulle utreda 34 barn som uppgavs ha stulits. Samma år anklagades en kvinna, som drivit en adoptionsbyrå, för att ha fört ut 550 barn ur landet utan medgivande från föräldrarna, rapporterade liberiska medier.

Kenya

Verksamhet: Cirka 2008-2019

Larm i urval: 2014 stoppade landets regering internationella adoptioner tillfälligt. Anledningen var att både FN och USA:s utrikesdepartement pekade ut landet som källa till barnhandel. 2019 stoppades adoptionerna igen, på grund av upprepade fall av stulna barn.

Nigeria

Verksamhet: 2008-2018

Larm i urval: 2013 kunde Expressen med hjälp av dold kamera infiltrera flera barnhem som i själva verket var "babyfabriker", som sålde barn till svenskar. Priset var 4 000 dollar för en flicka, 4 400 för en pojke.

Europa

Belarus

Verksamhet: Ingen uppgift-1998

Larm i urval: 1998 kom larm om att en läkare sålt en kvinnas dotter till adoption utomlands. När uppgifter om att en flicka som adopterats till Sverige varit illa, stoppade Belarus till slut landets adoptioner till Sverige.

Grekland

Verksamhet: 1965-1990

Larm i urval: 1996 kom larm om att cirka 150 stulna och i vissa fall dödförklarade barn hade sålts. Handeln hade främst skett mellan 1948 och 1970-talet men fortsatt in på 1990-talet, rapporterade Svenska Dagbladet. Ett av de utpekade barnhemmen var Metera i Aten, vilket Sverige slöt världens första adoptionsavtal med.

Lettland

Verksamhet: Ingen uppgift

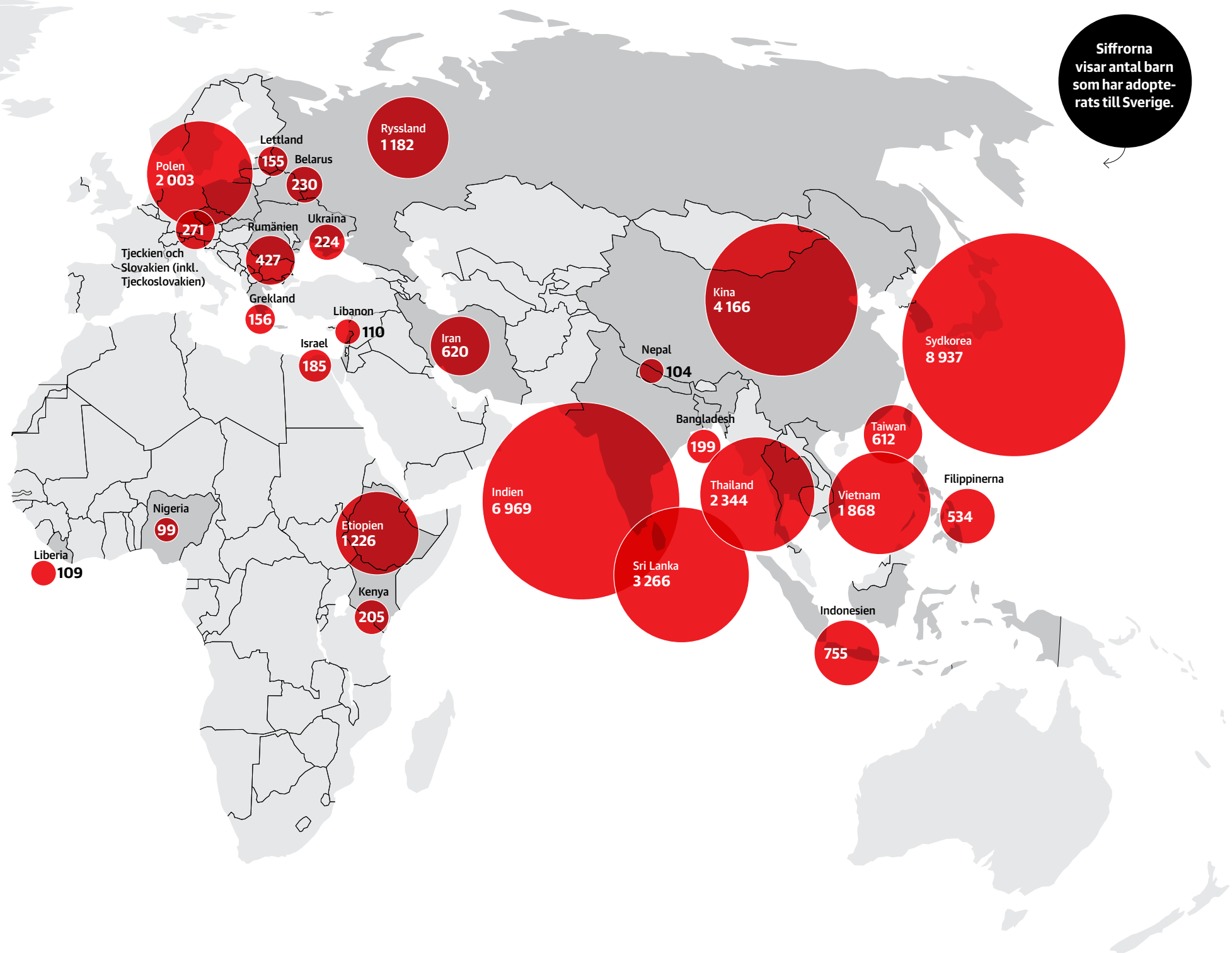
Larm i urval: År 1994 och 2000 framkom det att svenska familjer mottagit lettiska feriebarn och försökt hålla kvar dem i Sverige i hopp om att adoptera dem. Det framgår av boken "Internationell adoption i Sverige".

Polen

Verksamhet: Cirka 1970-nu

Larm i urval: Flera svenska medier har rapporterat om incidenter med tydliga Sverigekopplingar, främst mellan 1991 och 2003. Svenska hade agerat mellanhand och köpt barn i Polen för att sälja dem till Sverige. 2013 kom larm om att polska adoptivbarn såldes online.

Med verksamhet menas under vilken tidsperiod adoptioner har pågått till Sverige från respektive land.

Rumänien

Verksamhet: Ingen uppgift
Larm i urval: Adoptionscentrum har erkänt att alla adoptioner "inte gick rätt till", enligt boken "Adopterad från ett annat land". Ett problem i början av 1990-talet var att myndigheterna ställde krav på utländska adoptionsföreningar, om att i praktiken ge mutor för att få adoptera. 1992 bedömde barnrättsexperten Nigel Cantwell att Rumänien var ett av de värsta exemplen på barnhandel genom adoption.

Ryssland (inkl. Sovjetunionen)

Verksamhet: Ingen uppgift-nu
Larm i urval: Mellan 1995-2000 skrev svenska medier om adoptionshärvor. En rörde ett barnhem i Rjazan, 20 mil från Moskva, varifrån barn adopterats av svenskar.

Tjeckien och Slovakien (inkl. Tjeckoslovakien)

Verksamhet: Cirka 1990-nu
Larm i urval: 2006 rapporterade bland annat Aftonbladet om att barn till romska kvinnor hade blivit omhändertagna av staten och bortadopterade. I ett uppmärksammat fall blev en kvinna fråntagen sin son vid födseln. Sonen adopterades till Sverige.

Ukraina

Verksamhet: Ingen uppgift-nu
Larm i urval: 1977 dömdes bland annat två läkare och en sjukhusadministratör till fleråriga fängelsestraff efter olagliga adoptioner, rapporterade DN. 1998 avslöjade medier att förlossningsläkare sålde spädbarn. De övertalade fattiga mammor att adoptera. Barnens identiteter tvätades genom att skriva dem på ett annat BB än där de föddes.

Sydamerika

Brasilien

Verksamhet: Cirka 1970-cirka 2001
Larm i urval: På 1970-talet rapporterade svenska medier om att adoptivmammor gick in på BB med en kudde under tröjan och kom ut med en baby, som sedan registrerades som ett biologiskt barn.

Chile

Verksamhet: 1971-1992
Larm i urval: 2018 avslöjade chilensk tv att över 10 000 internationella adoptioner var olagliga. En parlamentarisk utredning har pekat ut Adoptionscentrums ombud i landet som delaktig. Just nu pågår en brottsutredning där tusentals fall granskas, däribland hundratals barn som adopterats till Sverige.

Fakta. Om reportaget

Så gjordes sammanställningen

I arbetet med sammanställningen har DN läst tusentals artiklar om adoption i svensk press sedan 1950-talet och hundratals offentliga handlingar. DN har även läst artiklar i utländsk press och utländska offentliga handlingar, samt intervjuat adopterade.

Siffrorna kommer från SCB:s officiella befolkningsstatistik till och med år 2019. I statistiken syns inte personer som har avlidit eller utvandrat.

Colombia

Verksamhet: Cirka 1970-nu
Larm i urval: Otaliga larm om oegentligheter. 1981 rapporterade svenska medier om att en inhemsk advokat hade sålt 500 kidnappade barn. Advokaten hade auktionerat ut barnen i spanska medier, för motsvarande 60 000 kronor styck. Fem av dessa barn hade flugits till Sverige.

Ecuador

Verksamhet: Cirka 1973-2015
Larm i urval: Sommaren 1981 avbröts alla adoptioner till utlandet efter att regelrätt barnhandel avslöjats av ecuadoriansk polis. 1989 avslöjades en liga som med hjälp av en advokat hade bedrivit illegal försäljning av barn till andra länder.

Peru

Verksamhet: Cirka 1969-ingen uppgift
Larm i urval: Stora problem under början av 80-talet, med mutor kopplat till adoption, skrev DN. 1982 stoppade peruansk polis en liga som kidnappat ett 60-tal barn och sålt dem till bland annat Sverige. Barnen hade tagits från sjukhus, men även från fattiga familjer under förevändningen att de skulle bli omhändertagna av samhället.

Nordamerika

El Salvador

Verksamhet: 1976-ingen uppgift
Larm i urval: 1994 avslöjade TV4 att en inhemsk advokat sedan 1980-talet tjänat mångmiljonbelopp på att adoptera bort barn till bland annat Sverige. Enligt granskningen hade barnen kidnappats under bland annat vapenhot, för att sedan säljas till rika västlänningar.

Guatemala

Verksamhet: Cirka 1970-ingen uppgift
Larm i urval: 1987 avrådde svenska tillsynsmyndigheten NIA från adoptioner, på grund av oegentligheter. 1999 kritiserade UNICEF, FN och International Social Service adoptionsindustrin i landet. Året efter tog sig en reporter från Aftonbladet in på ett privat barnhem och fick ett erbjudande om att köpa ett barn för 190 000 kronor.

Josefin Sköld

josefin.skold@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

DAGENS NYHETER.

Ana Lucia Castellanos Hinestroza fick höra att hennes dotter hade dött.

Hermalina Grisales Blandon godkände inte att hennes dotter skulle adopteras bort.

De fattiga mammorna berövades sina barn – som adopterades till Sverige

DN granskar. Fattiga mödrar i Colombia tvingades lämna bort sina barn. **Forskarna:** En marknad, en industri. Enorma summor pengar i rörelse. **Adoptionscentrum:** Ursprungsländernas ansvar att utreda barnens bakgrund. sid 6-13

Få fall av influensa och kräksjuka

Nyheter. De strikta restriktionerna under pandemin har gjort att varken vinterkräksjukan eller influensan fått fäste i Sverige under den gångna säsongen. Bara sporadiska fall av influensa har rapporterats, mot normalt tusentals. **Sidan 14**

Bättre sömn med distansarbete

Jobb. Distansarbete har åtminstone en positiv effekt, slår en ny studie fast: sömnen blir bättre. Bara en halvtimmes extra sovande kan göra stor skillnad för hälsan, säger DN:s sömnexpert Marie Söderström. **Sidorna 30-31**

Peter Wolodarski: Det är tveksamt om ett förbud mot att förneka Förintelsen kommer att hjälpa mot antisemitism.

Sidan 4

Prins Charles vid sin fars kista.

Foto: Hannah McKay/AFP

Britterna tog farväl av prins Philip

Världen. Det blev en begravningsakt präglad av enkelhet och omfattande coronarestriktioner när prins Philip på lördagen fördes till sista vilan i kyrkan vid Windsor Castle väster om London. **Sidan 23**

Vädret finns i dag på näst sista sidan ➔

Covid-19 i Sverige just nu

Antal nya dödsfall enligt senaste inrapporteringen (210416)

27

Antal dödsfall totalt (210416)

13788

Antal som vårdas på iva (210417)

397

Vaccinerade dos 2, i procent (210416)

7,9

7 388101 004701

DN granskar.

Här fördes Rosalba, 7 år, och Blanca, 2 år, bort – adopterades till Sverige

Barn till varje pris. När den mörka jeepen svänger in framför sjuåriga Rosalba Ortiz förstår hon inte vad som är på väg att hända. Hon slåss och skriker efter hjälp när två medelålders kvinnor tvingar in henne i bilen.

Det ska ta 37 år innan flickan återser sin mamma.

DN kan i dag avslöja hur fattiga mödrar i Colombia har berövats sina barn – som sedan har adopterats till Sverige.

Text: **Josefin Sköld och Patrik Lundberg** Text och foto: **Alexander Mahmoud**

Här, utanför huset i byn San Lorenzo, försvann Rosalba och Blanca Ortiz 1980. Grannen Eva Ortiz visar platsen där barnen bodde.

Foto: Alexander Mahmoud

Rosalba Ortiz ser byn försvinna bakom dem: huset där de fick hyra ett rum, korna som gav varm mjölk, marknaden där de sålde kvastar och rep. Hon söker med blicken.

Var är mamma?

Hon bankar så hårt hon kan med händerna mot bilrutan. Skriker efter hjälp.

Flera grannar hör hennes protester, men kan inget göra.

– Jag förstår inte riktigt vad som händer men jag slåss för mitt liv, så minns jag det, säger hon i dag.

Året är 1980, Rosalba Ortiz är fast i den dammiga jeepens framsäte, hennes tvååriga lillasyster Blanca Ortiz sitter där bak. Hon är tyst. De två anonyma kvinnorna med kortklippta frisyrer har gett henne en godisklubba.

Bilen kör över slingriga vägar från byn San Lorenzo, 2 000 meter över havet i sydvästra Colombia, mot storstaden Popayán.

Rosalba Ortiz får en röd- och vitrutig klänning, likadan som de andra flickorna på barnhemmet. Personalen tar fram en rakapparat. Lössen faller med håret.

De kommande månaderna fantiserar Rosalba Ortiz om att hennes mamma ska komma och hämta henne, eller åtminstone hälsa på.

Fortfarande vet hon inte vad hon gör där. Men hon misstänker att hennes lillasyster är på väg bort. Det är lättare att hitta nya föräldrar till en tvååring än en sjuåring, så mycket förstår hon.

1 Camilla Sivertsen, som hette Rosalba Ortiz innan hon kom till Sverige, var sju och ett halvt år när myndigheterna tog henne och hennes lillasyster Blanca från mamma Rosa Ortiz. Till skillnad mot många andra minns hon sin adoption. Foto: Alexander Mahmoud

2 Systrarna Rosalba och Blanca Ortiz fick nya svenska föräldrar och nya namn, Camilla och Sandra Sivertsen.

3 Blanca Sivertsen bor i Stockholm och arbetar som tjänsteman. Foto: Alexander Mahmoud

Rosalba Ortiz tjarar på personalen att de ska få vara tillsammans.

I handlingar från den colombianska domstolen står det att systrarnas mamma är "mentalt efterbliven", och att barnen är övergivna.

Men är det sant?

Sverige är det land i världen som har adopterat flest barn per capita. Drygt 5 500 av barnen har kommit från Colombia, merparten under 1980- och 1990-talen. Det gör Colombia till det tredje största ursprungslandet, efter Sydkorea och Indien.

Några av barnen har kommit via privata, oreglerade, adoptioner. Men de allra flesta, närmare 5 000 barn, har förmedlats av föreningen Adoptionscentrum, bland dem systrarna Rosalba och Blanca Ortiz.

Verksamheten pågår fortfarande, om än i liten skala: i fjol anlände sex adoptivbarn från landet.

Precis som i flera andra länder startade Adoptionscentrum sin verksamhet här med hjälp av utlandssvenskar, fruar till män som arbetade för svenska företag i Colombia.

Det var 1970-tal. Colombia var ett av världens fattigaste länder. Inbördeskrig, jordskred och narkotikahandel. Våld och fattigdom, barn för illa. Här fanns en traditionell katolsk syn på familjebildning – en kvinna skulle inte bli gravid utanför äktenskapet. Och abort var förbjudet, enligt lag. ➔

Om

/Barn till varje pris

Om artikelserien

- Sverige har adopterat flest barn per capita i världen, närmare 60 000.
- Men myndigheter, andra länder och adopterade har larmat om oegentligheter.
- DN granskar brotten i adoptioners spår.

Så gjorde vi

- DN har intervjuat fler än 60 svenskar som är adopterade från olika delar av Colombia.
- På plats i Colombia har DN:s bildjournalister Alexander Mahmoud och Lars Lindqvist intervjuat föräldrar, släktingar och tidigare grannar till svenska adopterade.
- DN har läst de adopterades dokument och jämfört dem med colombianska familjers vittnesmål.
- DN har läst en rad myndighetsdokument, fackböcker och artiklar som gäller adoptioner från Colombia till Sverige.
- På videolänk har DN intervjuat forskare från den nederländska kommitté som utredde adoptionsverksamheten från bland annat Colombia till Nederländerna mellan år 1967 och 1998. DN har också läst den nederländska kommitténs utredning.
- Researchern My Vingren har katalogiserat en stor mängd artiklar, myndighetshandlingar, brev och böcker som har utgjort en del av DN:s samlade granskning.

+ Följ ämnet

dn.se/om/
barn-till-varje-pris

NYHETER

DN granskar.

”Jag fick aldrig veta skälet till att vi **tvingades lämna vår mamma.** Vi var helt oförberedda, vi var barn, utlämnade till systemet.”

Camilla Sivertsen, med det colombianska fotbollslandslaget tröja, minns hur hon fördes bort. Självt beskriver hon det som en kidnappning.

I Sverige blomstrade välfärden. Adoption började bli ett vedertaget sätt att bilda familj på, både för par som inte kunde få biologiska barn och för de som ville göra gott.

Barnen från Colombia var ofta små, vissa bara några veckor gamla.

Svenska adoptivföräldrar önskade korta väntetider och gärna så unga barn som möjligt. Colombia blev alltså ett utmärkt ursprungsland.

Under 1970-talet förmedlade Adoptionscentrum drygt 400 barn via olika barnhem.

I skarven till 1980-talet kom en vändpunkt som skulle flerdubbla verksamheten: Adoptionscentrum inledde ett samarbete med den colombianska familjevårdsmyndigheten ICBF, som hade lokala kontor i hela landet.

Det var samma myndighet som gjorde Rosalba och Blanca Ortiz tillgängliga för adoption.

Vårvintern 1981 landar systrarna i Sverige tillsammans med sina nya föräldrar. Rosalba och Blanca Ortiz blir Camilla och Sandra Sivertsen.

De får var sitt rum i ett villaområde på västkusten, de får fotbollsträning och sommarlov. På ett fotografi från tidigt 1980-tal bär systrarna var sin sjömansklänning.

I Sverige har Camilla först svårt att finna sig till rätta. Hon längtar hem, tillbaka till mamma och byn.

– Jag hade långt gångna planer på hur jag skulle ta mig dit, säger hon.

Men hon ändrar sig. Efter några månader vill

hon inte veta av Colombia. När lillasyster kallar henne Rosalba blir hon arg och skriker att hon heter Camilla och inget annat.

Camilla Sivertsen erfarenhet av internationell adoption är unik: till skillnad från många andra adopterade minns hon vad som hände.

I dag beskriver hon det som en kidnappning. – Jag fick aldrig veta skälet till att vi tvingades lämna vår mamma. Vi var helt oförberedda, vi var barn, utlämnade till systemet, säger hon.

Tankarna pendlar under uppväxten, hon målar upp egna förklaringar till sin adoption: mamma är fattig och kan inte ta hand om oss.

– Det var väl så enkelt jag ville att det skulle vara, säger hon.

Camilla är i dag tandläkare och driver två egna kliniker. Lillasyster, som nu använder tilltalsnamnet Blanca, arbetar som tjänsteman.

Som vuxna börjar systrarna tvivla på berättelsen om sina liv. De googlar ibland på barndomsbyn San Lorenzo. Camilla minns att den hette så. Men de hittar få ledtrådar – det finns flera byar med samma namn.

Det går 37 år innan Blanca Sivertsen upptäcker en Facebookgrupp från området kring San Lorenzo. På bilderna syns byns stolthet och mittpunkt: den sandgula kyrkan.

Hon har hittat rätt.

– Jag skrev till flera medlemmar i gruppen och en av dem svarade. Det visade sig att han kände vår mamma. Vi bestämde oss för att åka dit så snart som möjligt, berättar Blanca Sivertsen.

– Innan det var för sent.

Som barn bodde Camilla och Blanca Sivertsen i byn San Lorenzo. Som vuxna börjar systrarna tvivla på berättelsen om sitt liv, om mamman som inte kunde ta hand om dem.

Foto: Privat

Ana Lucia möts av orden: "Din dotter är inte här just nu." En vecka senare får hon ett nytt svar: **"Din dotter är död."** Ana Lucia står kvar utan en kropp att begrava, utan svar.

Hur skulle livet blivit om den lilla flickan inte adopterats bort till Sverige?
Mamma **Ana Lucia Castellanos Hinestroza** (i grön klänning) och hennes familj har en tom plats i soffan hemma i San Gil, Colombia.
Mariana Rudsberg bor och lever sitt liv i Bromma i Stockholm.

Mariana Rudsberg i Bromma har fått hjälp av en colombiansk kontakt, som har hittat familjen på Facebook.

I Mariana Rudsbergs handlingar från barnhemmet finns Ana Lucia Castellanos Hinestrozas underskrift och medgivande till adoptionen. Det är inget hon själv minns.

Ana Lucia kan varken skriva eller läsa.

1982.

Hermalina Grisales Blandons fjärde dotter Marta gråter om nätterna, för mycket. Hennes pappa är våldsam, slår både Hermalina och Marta. Familjen bor på en bondgård utanför staden Rio-negro. En natt får Hermalina Grisales Blandon nog, hon bestämmer sig för att fly. Det går en buss om dagen.

Men först ber hon en granne ta hand om Marta.

När Hermalina kommer tillbaka har pappan redan varit där. Den 19 månader gamla flickan är borta.

Hermalina Grisales Blandon letar, frågar, ringer runt i byn. Ingen har sett hennes dotter.

Av domstolshandlingar, som DN tagit del av, framgår att pappan lämnat Marta på ett barnhem, och att han "inte har något intresse av dottern". De slår fast att flickan är övergiven.

Men något medgivande till adoption existerar inte, varken från pappan eller mamman. Myndigheten har tagit över vårdnaden, och godkänt adoptionen.

Dagen före nyårsafton 2020 ringer Marta Persson i Stockholm upp sin biologiska mamma och berättar att hon finns i Sverige.

Till DN säger Hermalina Grisales Blandon:

– Jag har alltid undrat om hon svälter, om hon lider. Vem som fick se henne växa upp. När pandemin är över ska jag äntligen få träffa henne igen.

Till dess har hon fler barn att leta efter.

För 1989 hände det igen. Hermalina Grisales Blandon har precis nattat sina tre yngsta. Minslingen, den 1,5 år gamla John Freddy, vill fortfarande vaggas till sömns.

Hermalina har en ny man, bor i en ny stad. De är fattiga. Pengarna räcker till mat och hyra, inte mycket mer. Men barnen är rena, mätta. Hon baddr dem varje kväll.

Ändå anar hon fara när en vit skåpbil stannar utanför familjens hus en sen kväll.

Polisen ska kontrollera barnen, se om de mår bra, meddelar två konstaplar. De vill tala med mamman i köket.

Under tiden tränger sig fler poliser in och bär ut den femåriga dottern, den treåriga sonen, och den yngste – han som nyss somnat.

Kvar i en av sängarna ligger bara en sko.

När bilen åker kastar hon sig ut, springer, gråter, jagar – och ger upp. Fallor till marken.

Dagarna efter, när hon söker efter barnen hos myndigheterna, får hon veta att barnen är borta, att de har skickats till Bogotá.

– Men vem skulle jag anmäla till? Polisen var ju med när barnen försvann, säger hon.

De oegentligheter som DN i dag kan avslöja har skett i stor skala. I granskningen "Barn till varje pris" har adopterade vittnat om illegala adoptioner från bland annat Sydkorea, Indien och Chile.

NYHETER

DN granskar.

”Jag har alltid undrat om hon svälter, om hon lider. Vem som fick se henne växa upp. När pandemin är över ska jag äntligen få träffa henne igen.”

På plats i Chile har DN intervjuat mödrar som har blivit bestulna på sina barn för att decennier senare få veta att de bor i Sverige. IDN:s kartläggning av adoptionerna till Sverige framkommer larm om oegentligheter från en majoritet av alla större ursprungsländer.

I februari i år stoppade Nederländerna nya medgivandeutredningar för internationell adoption, efter en statlig utredning av oegentligheter i samband med adoptioner till landet mellan år 1967 och 1998.

I två år arbetade ledarna för kommittén, Georg Frerks och Yannick Balk, tillsammans med en grupp forskare. Frerks är professor emeritus och Balk är doktor i internationella relationer och politisk historia.

De tittade särskilt på Colombia.

Svenska Adoptionscentrum samarbetade med fem av de colombianska barnhem som nämns i den nederländska utredningen.

Kommittén har funnit samma typer av oegentligheter som DN i dag kan berätta om gällande adoptionerna till Sverige.

Frerks och Balk berättar att barn i Colombia kidnappades på öppen gata när de var ute och lekte. De dokumenterade även fall där nyförlösta mammor fick höra att deras barn var dödfödda, men att sjukhuspersonalen inte ville visa kropparna för dem. I stället såldes barnen.

– Det fanns många fall där mammorna blev tvingade att lämna bort sina barn. Till exempel fanns religiösa institutioner där nunnor tog barnen vidare till barnhem och liknande, säger Georg Frerks och fortsätter:

– Vi har kunnat fastslå att de flesta barnhemsbarn inte var föräldralösa. De var där av andra anledningar och kom sedan ofta att bli tillgängliga på adoptionsmarknaden.

Det var som en labyrint med olika aktörer, berättar Yannick Balk. Advokater, domare, sjuksköterskor och läkare.

– Det här är väldigt mörka nätverk av människor, som alla tjänar pengar på detta, säger Yannick Balk.

Enligt kommittén har även poliser varit inblandade.

– Det har vi dokumenterat, säger Georg Frerks. När mammor har kommit och anmält sina barn försvunna har poliserna sagt ”gå härifrån, annars arresterar vi dig”. Så de var också medskyldiga, en del av den här ringen.

Var det någon särskild grupp i Colombia som blev utsatt?

– Framför allt människor utan en röst. Fattiga, utbildade. Unga och gravida, ogifta kvinnor, som var enkla att övertyga eller tvinga. Det är den största gruppen, säger Georg Frerks.

– De kände att de inte hade något val.

Forskarna har en metafor för hur stulna barn i Colombia blev tillgängliga för adoption. De talar om en process där barnen ”vittvättas”.

– Det är en term vi använder när ett stulet barn genomgår en adoptionsprocess, hela vägen till Nederländerna. Då blir det ett lagligt adopterat barn, som i själva verket är stulet, säger Georg Frerks.

Han poängterar att alla adoptivbarn inte blev stulna, men att det skedde regelbundet.

– Hela systemet genomsyrades av mutor. Barnet blev stulet, men blev vittvättat.

Det låter som penningtvätt.

– Ja, exakt. Svarta pengar blir vita. Du kan göra likadant med ett stulet barn. Du skickar in det i tvättmaskinen och sedan dyker det upp som ett perfekt, fint lagligt adoptivbarn, säger Georg Frerks.

Hermalina Grisales Blandon (två från höger) i Bogotá har förlorat fyra av sina tio barn. **Marta Persson** bor i Stockholm och kunde dagen före nyårsafton 2020 ringa upp sin biologiska mamma och berätta att hon finns i Sverige.

**Premiär. Studio
DN Dokumentär**

Lyssna på podd-dokumentären "Barn till varje pris", om brotten som begåtts i de internationella adoptionernas spår.

Dokumentären, som är gratis, är 18 minuter lång och finns på dn.se, i DN-appen samt på podcastplattformarna Podplay, Spotify och Podcaster.

Varje helg under våren kommer ett nytt avsnitt av Studio DN Dokumentär. Producent är Madeleine Longo.

Fakta. Detta är etiska adoptioner

Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner Ursprungsstaten ska ha säkerställt:

- att internationell adoption är för barnets bästa, efter det att möjligheten att placera barnet inom ursprungsstaten har beaktats.
- att familj och myndigheter har gett skriftligt samtycke.
- att moderns samtycke har getts först efter barnets födelse.
- att ingen får göra otillbörlig ekonomisk vinst.
- Sverige ratificerade konventionen år 1997.

Barnkonventionen Konventionsstaterna förbinder sig:

- att respektera barnets rätt att behålla sin identitet, inklusive medborgarskap och släkthållanden.
- att om ett barn olagligt berövas sin identitet, ska barnet ges lämpligt stöd att snabbt återupprätta denna.
- att säkerställa att samma regler ska gälla som vid nationell adoption.
- Sverige ratificerade konventionen år 1990. Gäller som svensk lag sedan den 1 januari 2020.

Hur kan ni vara så säkra på er sak?

– Vi undersökte det här, på plats. Vi gick igenom de nederländska arkiven. Alla de här övergreppen skedde. Vi har det på papper. Det är bevisat, säger Yannick Balk.

– Det här är bortom rimligt tvivel, säger Georg Frerks och fortsätter:

– Vi säger inte att hela systemet är korrupt, men systemet har ansvar för övergreppen. På grund av utbud och efterfrågan och den groteska ojämlikheten mellan länderna.

Ungefär 40 000 barn har adopterats till Nederländerna, varav cirka 5 000 från Colombia. Forskarnas uppdrag var att titta på systemet bakom internationell adoption – och hur det fungerade.

Kommittén fastslog att den nederländska staten kände till uppgifter om oegentligheter, men valde att inte agera eller följa upp dessa uppgifter.

Enligt utredningen fortsatte oegentligheterna, även efter år 1998.

– I begynnelsen tänkte alla på barnets bästa, det var därför adoptionsföreningarna grundades. Sedan smög sig korruptionen in, säger Georg Frerks.

Han berättar att vissa adoptionsföreningar hade "goda intentioner", men det fanns många som såg den stora efterfrågan och som gjorde pengar på det.

– Det blev en marknad, en industri. Enorma summor pengar var i rörelse, säger Frerks.

Enligt kommittén hade pengarna en korrumpierande effekt. Nederländernas "positiva bild av adoption" hjälpte också till att skapa efterfrågan.

Utredningens slutsats är att barn och biologiska föräldrar har drabbats av en "historia av förluster". Vidare menar kommittén att majoriteten av adoptivföräldrarna har handlat i god tro, men att de likväl varit delaktiga i att skapa denna "adoptionsindustri".

De vuxna adopterade som har fått reda på oegentligheter uppgav för kommittén att de inte fått stöd eller förståelse. Varken från staten eller adoptionsföreningarna.

– Det var en huvudanledning till att Nederländernas justitieminister initierade den här utredningen. Staten har inte hjälpt dem eller tagit deras berättelser på allvar, säger Yannick Balk.

I juni 2019 står Camilla Sivertsen framför en vit kista med gulddekor. Hennes mammas kropp är tunn och 138 centimeter lång.

Rosa Ortiz fick ett sista år tillsammans med sina döttrar. Hon dog i sviterna av en hjärtoperation. Men den här gången hann hon ta farväl av sina barn.

I huset i San Lorenzo finns Rosas ägodelar kvar:

Ett litet Jesusbarn i plast, en kittel i aluminium. Och en svart portmonnä i fuskskinn, inlindad i flera lager trasor. Den innehåller pengarna hon skulle ge sina döttrar om de kom tillbaka.

Systrarna har räknat sedlar och mynt, drygt 20 000 colombianska pesos.

47 svenska kronor.

Josefin Sköld

josefin.skold@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

Svenska Adoptionscentrum: Det är ursprungslandets ansvar att utreda barnens bakgrund

"Vi har självklart ansvar för de adoptioner som vi förmedlat", skriver Adoptionscentrums Kerstin Gedung i ett mejl till DN.

Men det är ursprungsländernas ansvar att utreda barnens bakgrund.

DN har försökt få en intervju med adoptionsföreningen – som har avböjt.

● Adoptionscentrum (AC) är en av världens största förmedlare av adoptioner. Colombia är det land som AC har förmedlat flest adoptivbarn från, närmare 5 000, med start 1972. Verksamheten pågår fortfarande.

DN har intervjuat över 60 adopterade från Colombia, merparten vittnar om allvarliga oegentligheter kopplade till adoptionen. Det handlar bland annat om felaktiga bakgrundshistorier och uppgifter, rena kidnappningar, om barn som försvunnit från sjukhus och dagbarnvård. Om mödrar som känt sig tvingade att lämna över sina barn.

Granskningen består också av intervjuer med colombianska familjer, samt undersökning av den dokumentation som har lämnats ut till adoptivbarnen och deras svenska föräldrar.

Adoptionscentrums verksamhetschef, Kerstin Gedung, har avböjt att låta sig intervjuas.

Frågorna som DN försökt få svar på rör bland annat Adoptionscentrums eget ansvar för adoptioner som genomförts på ett oetiskt sätt och i vissa fall på illegala grunder.

I ett mejl motiverar Kerstin Gedung beslutet att tacka nej till intervjun:

"Som er rapportering och era frågeställningar är formulerade utgår de från en föreställning om hur adoptioner, både generellt och i Colombia specifikt, går till och som vi upplever saknar både sakkunskap och förståelse."

Fakta. Adoptionscentrum

Adoptionscentrum är en ideell förening som grundades 1969.

Över 25 000 barn från 60 olika länder har fått en ny familj genom Adoptionscentrum, som är Sveriges största.

I ett tidigare mejl till DN skriver Kerstin Gedung att varken AC eller svenska myndigheter bestämmer om internationell adoption är bäst för barnet. Det är, enligt internationella konventioner, ursprungslandets ansvar att utreda barnens bakgrund.

"Så var det förr och så är det nu inom internationell adoption. Besluten tas utifrån varje tids kunskap, lagar, regler och normer", skriver Gedung.

Verksamhetschefen har delgivit DN en kortare text som föreningen har publicerat i sin medlems-tidskrift.

"Vår bedömning är att Colombia är ett föregångsland inom internationell adoption; ett land som går i spetsen vad gäller adoptionslagstiftning och riktlinjer, och som arbetar rättssäkert och med barnets bästa i fokus."

I texten står det att colombianska myndigheter har gjort "ett mycket gediget arbete för att förbättra och förfinna den lagstiftning och de riktlinjer som styr och reglerar adoptionsverksamheten".

Detta framhålls också i den informationstext som AC skickade till Statskontorets översyn av adoptionscentrum till Sverige, som publicerades i slutet av januari:

"Eftersom samarbetet har pågått i så många år finns en stor kunskap inom organisationen om adoptionsverksamheten och barns situation i Colombia, och vi har också kunnat följa utveckling i landet på nära håll."

I ett mejl till DN bifogar Kerstin Gedung även ett dokument med ett slags uttalande.

AC skriver: "Det ligger en tragedi bakom varje adoption. Inget barn ska behöva skiljas från sina föräldrar. Av vilket skäl det än är. Men adoption är också ett sätt att föra in hopp i en tragedi. Tyvärr finns det många barn runt om i världen som

av olika anledningar inte kan växa upp i sin ursprungsfamilj."

AC menar att granskningen saknar ett barnperspektiv och hänvisar till artikel 21 i barnkonventionen, som syftar till att staten vid adoption ska "säkerställa att största vikt ges till vad som bedöms vara barnets bästa".

Detta betyder, enligt AC, "att myndigheter både då och nu ibland ser sig tvungna att fatta beslut som strider mot de biologiska föräldrarnas önskemål".

AC beskriver de adopterades och deras biologiska familjers vittnesmål som "i mångt och mycket enskildas egna upplevelser, minnen, känslor som aldrig går att ifrågasätta".

I ytterligare ett mejl till DN skriver Kerstin Gedung om ansvarsfrågan:

"Vi har självklart ansvar för de adoptioner som vi förmedlat. Vi tar däremot inte ansvar för alla adoptioner till och från alla länder, i alla tider. Vi kan inte heller ta ansvar i dag för vilka värderingar som gällde för 50 år sedan. Vi kontrollerar och säkerställer att de adoptioner vi förmedlat genomförts på ett korrekt sätt, enligt de lagar och regler som rådde vid varje adoptionstillfälle."

Kerstin Gedung tillägger att AC har arbetat med ursprungssökningar sedan slutet av 1980-talet. Enligt mejlet har föreningen hjälpt till vid cirka 400 enskilda sökningar i Colombia: "Dessutom har vi sedan 2005 arrangerat totalt tolv grupp-återresor med 130 adopterade för att möta sina biologiska familjer."

Adoptionscentrum anser att allt har gått juridiskt korrekt till i de fallen.

Josefin Sköld

josefin.skold@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

Några av frågorna DN ställde till Adoptionscentrum

1 Kvinnor vittnar för oss om hur deras barn stulits från sjukhus och dagbarnvård, hur reagerar ni på det?

2 Är det något ni fått uppgifter om tidigare?

3 Hur har AC arbetat för att vara säkra på att adoptionerna från Colombia gått till på ett korrekt sätt?

4 Kan ni garantera att alla adoptioner från Colombia sker på ett etiskt och korrekt sätt?

DN granskar.

Om

/Barn till varje pris

Om artikelserien

- Sverige har adopterat flest barn per capita i världen, närmare 60 000.
- Men myndigheter, andra länder och adopterade har larmat om oegentligheter.
- DN granskar brotten i adoptions spår.

Så gjorde vi

- DN har tagit del av tillsynsmyndigheten NIA:s rapport, som beställdes i S-regeringens regleringsbrev från 1997.
- Maj-Inger Klingvall var ansvarig minister på socialdepartementet, DN har intervjuat henne.
- Researchern My Vingren har katalogiserat en stor mängd artiklar, myndighetshandlingar, brev och böcker som har utgjort en del av DN:s samlade granskning.

Text: **Josefin Sköld**Text: **Patrik Lundberg**Text, foto: **Alexander Mahmoud**

+ Följ ämnet

[dn.se/om/
barn-till-varje-pris](https://dn.se/om/barn-till-varje-pris)

S-regeringen kände till barnhandel redan 1997

Barn till varje pris. Redan för 24 år sedan kände regeringen till att det hade förekommit allvarliga missförhållanden i länder som adopterade till Sverige.

I en tidigare okänd rapport beställd av den dåvarande S-regeringen beskrevs omfattande barnhandel i flera adoptionsländer. Men uppgifterna utreddes aldrig.

Efter DN:s granskning av brott i adoptions spår vill samtliga riksdagspartier nu utreda adoptions till Sverige.

Socialminister Lena Hallengren (S) har öppnat för att se över hur adoptionsförmedlingen fungerade under 1960- till och med 1990-talet. Hon har ännu inte gett besked om när och hur det ska gå till.

Sverige är det land i världen som har adopterat flest barn per capita. Nu kan DN berätta att S-regeringen redan för 24 år sedan fick information om barnhandel i flera av adoptionsländerna.

I 1997 års regleringsbrev till de statliga myndigheterna ville Göran Perssons regering veta hur de internationella adoptions sköttes.

Det var en följd av att Sverige året innan hade undertecknat Haagkon-

ventionen. Den skulle bli en garant för etiska och rättssäkra adoptions: innan utlandsadoption kan bli aktuell ska möjligheten att placera barnet inom ursprungslandet utredas. Barnets familj ska ge sitt skriftliga samtycke, mammans samtycke till adoption ska först kunna ges efter barnets födelse och ingen ska få göra otillbörlig ekonomisk vinst på adoptions.

Regeringen ratificerade Haagkonventionen på valborgsmässoafton år 1997, vilket betydde att Sverige förband sig rättsligt till konventionens innehåll.

Uppdraget i regleringsbrevet gick till den dåvarande tillsynsmyndigheten, Statens nämnd för internationella adoptionsfrågor (NIA).

I maj 1997 skickade NIA den färdiga rapporten till regeringen och socialdepartementet. Statsrådet

Det finns alltid saker man kan göra bättre.

Maj-Inger Klingvall (S) var ansvarig minister 1997.

Maj-Inger Klingvall var ansvarig minister. Hon kände adoptionsfrågan väl: innan Klingvall blev statsråd var hon styrelseordförande för NIA.

– Det var bra att få en lägesrapport, samtidigt som vi skulle se till att via Haagkonventionen säkra upp hela processen med internationella adoptions, säger Maj-Inger Klingvall till DN.

Tillsynsmyndigheten NIA beskriver situationen i 17 adoptionsländer. Rapporten, som DN har läst, innehåller information om allvarliga missförhållanden i en majoritet av länderna.

DN:s granskning av adoptions från Colombia, som publicerades i helgen, visar hur barn har kidnappats och stulits från dagbarnvård och sjukhus för att sedan adopteras till Sverige.

Flera mammor från fattiga områ-

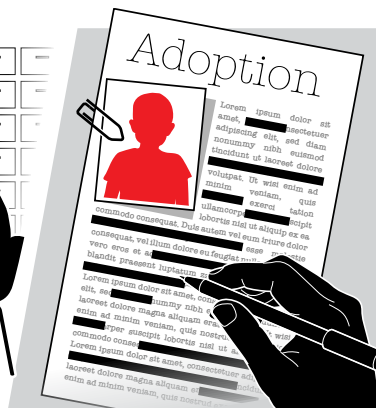
Adoption till Sverige år 1979-1996

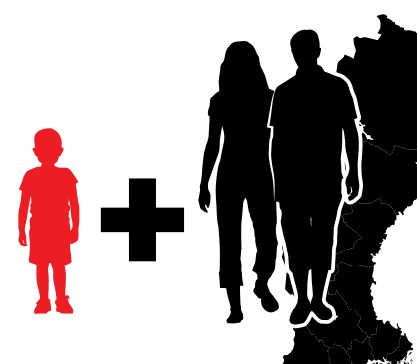
1 Det är ursprungslandets ansvar att utreda barnets bakgrund. Flera av adoptionsländerna är diktaturer och svaga demokratier. Barn har kidnappats vid födseln och från dagbarnvård. Fattiga mammor har övertalats eller lurats att skriva på samtycke till adoption. I Sverige är det svårt att med säkerhet veta hur ett utländskt barn har blivit tillgängligt för adoption.

2 Ett barn anländer till ett barnhem, ett adoptionsbarnhem eller en adoptionsbyrå. Barnet får där en dokumentation med en bakgrundsakt.

I flera länder förekommer felaktigheter i bakgrundsakter, för att göra barnet adopterbart.

3 Barnet matchas med ett svenskt par som vill adoptera.

den berättar om hur de fött barn på så kallade mödrahem och efter påtryckningar och hot känt sig tvingade att skriva under ett medgivande till adoption.

Redan i rapporten till regeringen 1997 beskriver NIA liknande brott: barnhandel och kidnappningar kopplade till adoptionerna från just Colombia, under början av 1980-talet.

Trots att Colombia var ett av de länder som Sverige hade adopterat flest barn från uteblev svenska åtgärder för att utreda uppgifterna.

Däremot valde Colombia att reglera sina rutiner vid internationell adoption – men DN:s granskning visar att oegentligheterna fortsatte in på 1990-talet.

En kommitté i Nederländerna har dokumenterat landets adoptioner till just Colombia.

– Vi säger inte att hela systemet är korrupt, men systemet har ansvar för övergreppen. På grund av utbud och efterfrågan och den groteska ojämlikheten mellan länderna, sade Georg Frerks, professor emeritus i internationella relationer och politisk historia som har lett kommitténs arbete med att dokumentera oegentligheter i nederländska adoptioner mellan år 1967 och 1998.

I Guatemala beskriver tillsynsmyndigheten 1997 missförhållanden som rör svenska auktoriserade adoptionsföreningar.

”Inte sällan har barnhandel förekommit, vilket då även drabbat de svenska seriösa organisationernas arbete”, skriver NIA om adoptionerna från landet under 1980-talet.

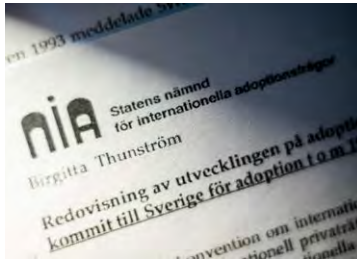
1987 fick NIA, under en tillsynsresa, information om att mödrars namn förfälskades och att ”babyfarmer” hade upprättats.

Sverige fortsatte att adoptera från Guatemala efter att regeringen fått rapporten år 1997, trots att landet inte hade skrivit under Haagkonventionen.

Tio år senare gick FN ut och uppmanade Guatemala att upphöra med internationell adoption, efter uppgifter om korruption och ”ren handel med barn”.

NIA skriver att myndigheten under 1980-talet har fått ta emot uppgifter från Sveriges ambassad i Peru om korruption och oegentligheter på adoptionsområdet.

Inhemsk lagar gjorde att adoptivföräldrarna tvingades vistas långa perioder i landet. En del bli-

I maj 1997 skickade NIA den färdiga rapporten till regeringen och socialdepartementet. Statsrådet Maj-Inger Klingvall var ansvarig minister. Hon kände adoptionsfrågan väl: innan Klingvall blev statsråd var hon styrelseordförande för NIA.

Foto: Alexander Mahmoud

vande adoptivföräldrar föll, enligt rapporten, ”för frestelsen att själva börja leta efter barn för adoption”.

Trots att NIA ”endast i undantagsfall kunnat tillstyrka förmedlingssätt” i Peru under början av 1990-talet lät Sverige adoptionerna fortgå. Peru valde å sin sida att införa en ny adoptionslag 1993, för att få bukt med problemen.

Rapporten slår även fast att Chile har ”drabbats av ett flertal adoptionskandaler”. Svenska Adoptionscentrum avslutade sin verksamhet i landet 1992, på grund av ”svåra problem med adoptionerna”. Vad problemen bestod av förklaras inte.

Chile hade som ambition att föra register över föräldralösa och övergivna barn, men enligt rapporten fungerade detta inte som avsett.

Sedan tre år tillbaka pågår en chilensk brottsutredning om tusentals illegala adoptioner från landet, vilket DN har rapporterat om.

Men när rapporten nådde Sveriges regering 1997 togs inget beslut om att utreda uppgifterna.

Anklagelser om oegentligheter och mutor i Sri Lanka förekom ofta, enligt rapporten, och hade ”säkerligen fog för sig”. Under slutet av 1970-talet införde landet regleringar, och ett antal adoptionsstopp, men enligt rapporten visade sig de nya reglerna ”emellertid lätta att kringgå”.

Adoptionerna från Sri Lanka minskade först under början av 1990-talet, när landet valde att strama åt reglerna ytterligare.

Trots detta tog den svenska regeringen inget beslut om att utreda uppgifterna.

I dag har både en schweizisk och en nederländsk utredning konstaterat omfattande barnhandel i Sri Lanka under 1970-talet till och med 1990-talet. Sverige nämns specifikt som inblandat i oegentligheterna i den schweiziska utredningen.

Rapporten från 1997 berättar om ”omfattande barnhandel på adoptionsområdet” i Rumänien i samband med regimskiftet 1989–1990. Tillsynsmyndigheten NIA hävdade att Sverige var förskonat från inblandning i skandalerna – och gav år 1992 auktorisation till två svenska adoptionsföreningar.

NIA besökte dock inte landet för rån i mars 1993. Väl på plats fick myndigheten rapporter om fortsatt illegala adoptioner.

Rapporten påvisar även oegentligheter i Indien, Thailand, Vietnam, Brasilien och Lettland.

– Åtgärden var att ratificera Haagkonventionen och se till att den blev implementerad. Det var det viktigaste då, att lägga fast det regelverket, säger Maj-Inger Klingvall.

Regeringen agerade alltså för framtiden, men inte på det som enligt rapporten hade skett.

Borde ni ha tillsatt en granskning redan då?

4 I några länder kräver lagen att barnets mamma ska infinna sig i domstol för att ge sitt samtycke.

I länder som Sri Lanka finns fall där "falska mödrar" får betalt för att agera mammor, i syfte att runda lagen.

5 Antingen åker adoptivföräldrarna och hämtar sitt adoptivbarn eller så eskorteras barnet till Sverige med en flygvärdinna.

– Det kan jag inte kommentera, för jag kommer inte ihåg hur vi resonerade. Det som är bra är att man nu ska titta på den här perioden, säger Maj-Inger Klingvall.

Ni måste väl ha blivit oroade över uppgifter om barnhandel i länder Sverige adopterade från?

– Det är minnesbilder jag inte har kvar, men det är klart att barnhandel är oacceptabelt.

En återkommande detalj i rapporten är ursprungsländernas förhållande till Haagkonventionen. Länder som Filippinerna, Sri Lanka och Peru uppges enligt rapporten ha undertecknat och ratificerat konventionen.

Men staten fortsatte att auktorisera adoptioner från stora ursprungsländer som varken hade skrivit under eller lagstiftat om konventionen, till exempel Kina, Sydkorea, Guatemala och Vietnam.

– Jag antar att det berodde på att man hade rätt så bra avtal som täckte upp det. Men strävan har hela tiden varit att man bara ska samarbeta med de länder som har undertecknat Haagkonventionen, säger Maj-Inger Klingvall.

Är det något du känner att du kunde ha gjort annorlunda?

– Det finns alltid saker man kan göra bättre. När jag blev ansvarig minister var det väldigt mycket fokus på att Haagkonventionen kunde bli den här kraften som skulle förändra situationen och som kunde råda bot på de här missförhållandena.

Om Haagkonventionen var så bra, var då adoptionerna etiska tidigare?

– Det visar ju rapporten exempel på, att det förekom sådant som inte rymdes inom något regelverk.

I Sverige blev detta effekten: antalet adoptioner från länder som undertecknade och följde konventionen minskade – och antalet adoptioner från länder som inte undertecknade konventionen låg kvar på samma nivåer, eller ökade.

Tittade Sverige bort innan regeringen skrev under Haagkonventionen?

– Det fanns problem, naturligtvis. Det är klart att det fanns insikt om att det inte var bra, eller att det skulle kunna bli mycket bättre.

Josefin Sköld

josefn.skold@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

Fakta. Detta är etiska adoptioner

Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner

Ursprungsstaten ska ha säkerställt:

- att internationell adoption är för barnets bästa, efter det att möjligheten att placera barnet inom ursprungsstaten har beaktats.
- att familj och myndigheter har gett skriftligt samtycke.
- att moderns samtycke har getts först efter barnets födelse.
- att ingen får göra otillbörlig ekonomisk vinst.
- Sverige ratificerade konventionen år 1997.

Barnkonventionen

Konventionsstaterna förbinder sig:

- att respektera barnets rätt att behålla sin identitet, inklusive medborgarskap och släktförhållanden.
- att om ett barn olagligt berövas sin identitet, ska barnet ges lämpligt stöd att snabbt återupprätta denna.
- att säkerställa att samma regler ska gälla som vid nationell adoption.
- Sverige ratificerade konventionen år 1990. Gäller som svensk lag sedan den 1 januari 2020.

Premiär. Studio DN Dokumentär

Lyssna på poddokumentären "Barn till varje pris", om brotten som begåtts i de internationella adoptionernas spår.

Dokumentären, som är gratis, är 18 minuter lång och finns på dn.se, i DN-appen samt på podcastplattformarna Podplay, Spotify och Podcaster.

Varje helg under våren kommer ett nytt avsnitt av Studio DN Dokumentär. Producent är Madeleine Longo.

6 När barnet är i Sverige ska adoptionen godkännas av svensk tingsrätt. Detta domstolsbeslut klipper alla juridiska band mellan barnet och dess biologiska familj.

Svensk tingsrätt förlitar sig på att bakgrundsakten är korrekt. Beslutet kan med andra ord grunda sig på förfälskade utsagor.

Grafik: Stefan Rothmaier

DN GRANSKAR

Stulna barn annonserades som övergivna – adopterades från Kina

150 000 "hittebarn" har adopterats från Kina – men alla var inte övergivna. Barn stals från sina föräldrar och såldes till barnhem. När Maud och Janne Björklund från Huddinge reste till Kina med sin dotter Elin uppdagades lögnen bakom hennes adoption.

Nyheter 6-13

Så ser partiernas positioner ut inför omröstningen

Stor press på Löfvens förhandlingsförmåga – V eller C måste förmås att kompromissa

Nyheter. Vänsterpartiet och Centern är de som kan rädda kvar regeringen, men det kräver att någon av dem kompromissar. Lördagen präglades av möten, både internt inom Socialdemokraterna och mellan partierna.

Stefan Löfven diskuterade läget med partistyrelsen under efter-

middagen. Justitieminister Morgan Johansson försöker blidka Vänsterpartiet genom att ordna ett möte med bostadsmarknadens parter.

Sverigedemokraterna har haft en nyckelroll i de senaste dagarnas händelser. Faller regeringen Löfven kan partiet få regeringsinflytande snabbare än de annat. För Liberaler-

na kan ett extraval bli en mardröm. Även Kristdemokraterna och Miljöpartiet kan ha anledning att oroa sig.

För första gången sedan pandemin startade ska riksdagens samtliga ledamöter samlas på måndag, vilket väcker oro för smittspridning. **Sidorna 16-18**

Estonia-anhörig: Vi tror inte på någon explosion

Nyheter. Estoniakatastrofen var bara en olycka, hålen i skrovet förändrar ingenting. Det säger Jonathan Lindström som förlorade sina föräldrar i förlisningen. Han är orolig för vad de nya dykningarna ska leda till, och ifrågasätter den representant för en anhörigförening som ska övervaka dem. **Sidan 14**

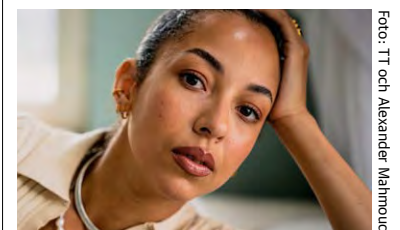

Sara Wedlund död – blev folkkär som ung löparstjärna

Sport 42

Över hälften av stockholmarna kan distansarbete

Stockholm. Av storstädernas arbetsplatser är det cirka 54 procent som tillhör branscher där det är relativt troligt att många kan jobba på distans helt eller delvis, visar en ny rapport. Nynäshamn är en av de kommuner som pekas ut som vinnare på distansarbetet, bland annat lockar bostadspriserna. **Sid 36-37**

Asabea Britton vill lära kvinnor att lita på sin kropp

Kultur 6-11

Foto: TT och Alexander Mahmoud

Covid-19 i Sverige just nu

Antal nya dödsfall enligt senaste inrapporteringen (210611)

9

Antal dödsfall totalt (210611)

14574

Antal som vårdas på iva (210619)

74

Vaccinerade dos 2, i procent (210618)

29,5

DN granskar.

Alla "hittebarn" från Kina var inte övergivna – Elins familj upptäckte lögnen bakom adoptionen

Barn till varje pris. Den tioåriga pojken ser poliserna, de tar med sig hans fem månader gamla lillasyster ut genom dörren.

Pojken greppar en kniv, springer efter och skriker. Han hinner inte i kapp.

Ettbarnspolitiken i Kina gjorde att över 150 000 "hittebarn" blev bortadopterade – men alla var inte övergivna.

Elin Björklund föddes i Hunanprovinsen i Kina och adopterades till Sverige sensommaren 2006.

Foto: Alexander Mahmoud

Hon ska heta Elin, det är bestämt sedan länge.

Maud och Janne Björklund sitter i minibussen från hotellet i Hunanprovinsen i centrala Kina på väg mot ett kontorskomplex.

Det är sensommar 2006. De ska bli föräldrar, efter sex år av misslyckade IVF-behandlingar och missfall. Maud bär en vit blus, Janne svettas i sin mörka kostym.

De blir visade in i ett kallt rum med träsoffor längs väggarna.

Nervositeten stiger.

En barnskötare kommer in genom dörren. Hon bär på en ettåring med snaggat hår, linne och byxor. Flickan håller en nappflaska med vatten under armen och ser allvarigt på sina nya föräldrar.

– När vi fick henne i famnen... vi kände direkt att det här är vår dotter. Det var alldeles, alldeles fantastiskt, säger Maud Björklund.

● ● ●

Paret Björklund har på förhand fått informationen förmedlad av Adoptionscentrum: bebisen hittades övergiven vid en järnvägsstation.

Det var på alla hjärtans dag 2005. Hon bar blå jacka och uppskattades vara två dagar gammal. Vid hennes sida låg en nappflaska och ett paket mjölkersättning.

I tidningsannonsen som efterlyste flickans föräldrar beskrevs hon som ”aningen mörkhyad”, med runt ansikte och ”västerländska ögonlock”.

På plats i Kina får Maud och Janne Björklund ännu fler dokument. I barnhemmets rapport står det att hon har fasta vanor och att hon brukar somna efter att hon har blivit badad.

Hon har lärt sig gå, leker helst ensam och ler när hon lyssnar på barnvisor.

Flickan är inte rädd för främlingar. När någon sträcker ut sin hand, tar hon ett fast grepp om den. Hon är, enligt utsago, barnhemmets mest förtjusande lilla ängel.

De läser att flickan bodde hos paret som hittade henne vid järnvägsstationen i fem månader, men att de inte ansågs lämpliga som adoptivföräldrar.

– Jag minns att vi reagerade lite på det och undrade varför de ansetts olämpliga, men vi var så fokuserade på att äntligen få träffa vår dotter att vi la många tankar åt sidan, säger Janne Björklund.

I Sverige har socialtjänsten i Huddinge vänt ut och in på Maud och Janne Björklunds liv. De har blivit utfrågade om sin relation och sina åsikter, de har skrivit ned sina livsberättelser, fått sin ekonomi granskad.

Paret har vänt sig till Adoptionscentrum, som har statens godkännande att förmedla adoptioner från Kina. De har gått kurser i att få barn genom adoption.

Maud och Janne har argumenterat och ifrågasatt sig själva och sitt beslut att adoptera.

När de kliver ombord på flygplanet tillbaka mot Stockholm litar de på att allt har gått rätt till.

● ● ●

När Kina lanserade ett barnspolitiken växte oron i befolkningen. Året var 1979 och staten ville bromsa befolkningstillväxten. Det skedde med brutala medel: familjer som bröt mot policyn fick dryga böter, eller kunde bli fråntagna arbete och bostad. Vissa kvinnor fick sina barn tvångsaborterade sent under graviditeten, andra blev tvångssteriliserade.

Förstfödda flickor blev ett dilemma: en pojke kunde få bättre jobb, högre lön och ta hand om sina föräldrar när de inte längre kunde arbeta.

Flickorna var inte längre önskvärda – samtidigt var det olagligt att överge sitt barn.

I stället kom rapporter om att flickbebisar dök upp vid järnvägsstationer, utanför sjukhus och polisstationer.

Nu fylldes barnhemmen.

Göteborgaren Britt-Marie Nygren fick reda på detta i början av 1990-talet. Hennes bror bodde i Peking och arbetade med ett folkräkningsprojekt.

– Min bror var väl insatt i statistiken och såg att massor av flickor hade försvunnit från systemet, säger Britt-Marie Nygren.

Själv var hon medgrundare och verksamhetschef för Familjeföreningen för internationell adoption, FFIA. Via sin bror fick hon kontakt med svenska ambassaden i Peking, och hörde av sig för att utreda möjligheten att förmedla adoptioner.

– Jag tyckte det var upprörande att så många flickor försvann ur statistiken. De här barnen måste ju få nya familjer, tänkte jag. Vi måste åtminstone göra ett försök.

Men landet hade ingen lag som tillät internationell adoptionsförmedling. Britt-Marie Nygren fick ett namn på en person på det kinesiska justitieministeriet. I februari 1990 skickade hon ett brev.

Fyra månader senare damp en inbjudan ner i brevlådan. Tillsammans med två FFIA-kollegor åkte hon till Kina.

– Vi åkte till flera barnhem, de visade upp några av de fina, säger hon.

Ett par månader senare kom en kinesisk delegation till Sverige. De var där för att träffa FFIA, adoptivbarn från andra länder och svenska myndigheter.

Av

/Josefin Sköld
/Patrik Lundberg
/Alexander Mahmoud

Så gjordes granskningen

● DN har granskat ett hundratal offentliga handlingar från den svenska tillsynsmyndigheten Mfof och föregångaren MIA, Utrikesdepartementet och korrespondens mellan myndigheter och adoptionsföreningar.

● Texten bygger också på intervjuer med ett tiotal svenska tjänstemän och tidigare anställda på adoptionsföreningarna. Intervjuerna med forskaren David M Smolin och adoptionsresearchern Brian Stuy har gjorts via videolänk.

● DN har även granskat ett stort antal barnannonser från Kina, samt kinesiska adoptionshandlingar.

● Kulturrjournalisten Kajsa Ekis Ekman har tidigare uppmärksammat Hunanskandalen, i en längre artikel i Aftonbladet kultur 2018.

Fotnot: Researchern My Vingren har katalogiserat en stor mängd artiklar, myndighetshandlingar, brev och böcker som har utgjort en del av DN:s samlade granskning.

Om journalisterna

Patrik Lundberg är reporter på Dagens Nyheter. Han är 2020 års mottagare av Guldpennan.

Josefin Sköld är undersökande reporter på Dagens Nyheter och har i flera reportage granskat rättssäkerheten kring barn, som Kevinfallet, Fallet Emmy och senast Lilla hjärtat, som nominerades till Stora journalistpriset.

Alexander Mahmoud är fotograf och reporter på Dagens Nyheter, två gånger nominerad till Stora journalistpriset för sina texter. Han skildrar ofta migration.

+ Följ

dn.se/av/josefin-skold
dn.se/av/patrik-lundberg
dn.se/av/alexander-mahmoud

NYHETER

DN granskar.

Enligt Elinns dokument blev hon hittad vid en järnvägsstation, på alla hjärtans dag 2015. Då var hon två dagar gammal, enligt handlingarna.

Foto: Alexander Mahmoud

Elin Björklund tänker ofta på familjen i Kina. "Jag hoppas att allt är väl med dem, att de mår bra och är friska precis som jag", säger hon.

Efter besöket förklarade det kinesiska justitieministeriet att de tänkte göra om sina lagar. FFIA tillhandahöll några familjer för ett pilotprojekt – och snart var lagen ändrad.

De första adoptionerna från Kina till Sverige ägde rum våren 1992.

– Vi blev den första organisationen i världen, säger Britt-Marie Nygren.

Fram till i dag har minst 150 000 adoptioner förmedlats från Kina till Europa och Nordamerika – den näst största utvandringen av barn i historien.

● ● ●

I juni 2016 sitter familjen Björklund på flyget mot Kina, igen.

Elin har fyllt elva år. På stolen bredvid henne sitter två år yngre lillebror Eric, som också är adopterad från Kina. De ska få se sitt födelseland.

Det är viktigt att barnen får en relation till Kina, tycker Maud och Janne Björklund.

Elin är nyfiken. Familjen ska besöka sevärdheter, men framför allt det barnhem hon en gång bodde på.

Föräldrarna har lusläst alla adoptionshandlingar och lokaliserat byn där Elin uppges ha blivit hittad, ensam vid en järnvägsstation. Den ligger bara några kilometer från barnhemmet.

De har också gjort en ovanlig upptäckt: i dokumenten finns namnet på personen som tog hand om Elin under hennes första månader i livet.

– Det är lite som att leta efter en nål i en höstack, vi förstod ju det. Men vi ville i alla fall försöka hitta familjen. Om inte annat ville vi visa Elin var hon hade bott, säger Janne Björklund.

Några mil från närmaste storstad hittar de rätt by.

Det blir snabbt en folksamling kring familjen. Byborna är inte vana vid besök och de vill gärna hjälpa till. En man springer ut från videoaffären med en stor kamera över axeln, för att dokumentera händelsen. Men ingen kan leda dem rätt.

Familjen ska precis röra sig vidare i byn, när

en förbipasserande kvinna i blårandig tröja stannar upp.

Hon tränger sig genom folkmassan, pekar på Elin och höjer rösten.

– Jag vet vem hon är.

● ● ●

Barnen från Kina var oftast friska, processen med de kinesiska myndigheterna gick smidigt och adoptionsavgiften var lägre än i andra populära ursprungsländer.

– Det fanns väldigt många barn och det var relativt lätt. Man hade tydliga regler, det var förutsägbart. Barnen var små, de var i ettårsåldern, säger Britt-Marie Nygren.

FFIA var först ut. Barnens Vänner inledde sin kinesiska verksamhet 1994, Adoptionscentrum kom fyra år senare. Fram till i dag har över 4 100 barn kommit till Sverige från Kina.

De kallades oftast för hittebarn. Informationen om deras bakgrund var knapphändig, men Britt-Marie Nygren såg ingen risk att barnen hade kommit hit på felaktiga grunder.

– Vi hade inte en tanke på det utifrån det jag såg på barnhemmen. Inte över huvud taget. Det fanns absolut ingenting som kunde indikera åt det hållet, de första åren. Tvärtom.

● ● ●

2004 rapporterade kinesiska statsmedier att 95 personer hade gripits misstänkta för att ha sålt barn från sjukhus och kliniker.

Det var inte den enda barnhandelshärvan.

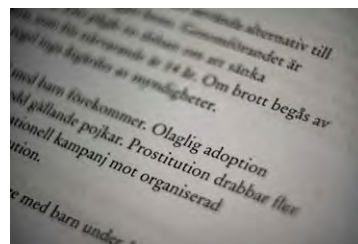
Sommaren 2009 rapporterade kinesiska Southern Metropolis News om en skandal i provinzen Guizhou i södra Kina. Lokala myndigheter hade tagit ett 80-tal flickbebisar från familjer som inte haft råd att betala de böter som åläggs par med mer än ett barn. Enligt tidningen fördes flickorna till barnhem, därefter blev de bortadopterade – med förfälskade dokument.

I november 2005 briserade den internationellt

Tjänstemännen på tillsynsmyndigheten har varit i Kina vid flera tillfällen. Flera av dem berättar för DN att de noterat att de flesta barn helt saknar uppgifter om sin bakgrund. Tjänstemännen har undrat och ifrågasatt om barnen verkligen övergivna.

Foto: Alexander Mahmoud

I UD-rapporten "Kina - mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer" från 2019 står det att "olaglig adoption förekommer och är mer utbredd gällande pojkar".

Foto: Alexander Mahmoud

mest uppmärksammade härvan: Hunanskandalen. En liga bestående av statstjänstemän och barnhemspersonal dömdes för att ha sålt barn till barnhem – barn som sedan blivit tillgängliga för adoption.

Enligt brottsutredningen var barnen varken föräldralösa eller övergivna. Ligan hade åkt ut till städer och byar och kidnappat dem.

Omfattningen var svår att klarlägga eftersom flera barnhem, både i och utanför Hunan, hade varit inblandade. Enligt uppgifter från USA:s utrikesdepartement kunde det handla om fler än tusen barn.

DN:s granskning visar att adoptionerna från de utpekade barnhemmen mångdubblades åren innan ligan blev avslöjad.

Vid tidpunkten hade Myndigheten för internationella adoptioner, MIA, svenska statens uppdrag att se till att adoptionerna förmedlas på ett rättssäkert och etiskt sätt.

Trots uppgifter och rapporter om barnhandel hade myndigheten alltid godkänt de stora svenska föreningarnas verksamheter i Kina.

Men när Hunanskandalen briserade började tjänstemännen att säga emot.

● ● ●

Det är maj 2006. På konferensavdelningen på World Trade Center i Stockholm sitter Meit Camving, generaldirektör på tillsynsmyndigheten MIA, och väntar på den högsta chefen för Kinas adoptionsmyndighet, CCAA.

Zhang Zhong är en bred man i 50-årsåldern. Det är inte första gången han är i Stockholm. Adoptionssamarbetet med Sverige är välsmort. Stämningen är artig och formell.

Det här mötet ska dock bli stelare än vanligt.

Meit Camving måste ta reda på vad representanten för världens största diktatur vet: har stulna barn från Hunanprovinsen adopterats till Sverige?

Zhang Zhong avfärdar frågan, vänligt men besvärat.

Fakta. Adoptioner från Kina

Antal adoptioner internationellt: 150 000 (till och med 2018).
Antal adoptioner till Sverige: 4166 (exklusive utvandrade och avlidna).

Början: 1992.

Slut: 2020.

Auktoriserade adoptionsföreningar:

Familjeföreningen för internationell adoption.....1992–2014

Barnens vänner1994–2020

Adoptionscentrum 1998–2020

Fotnot: I maj 2021 förkunnade Barnens Vänner att föreningen har inlett en avvecklingsprocess.

Fakta. Detta är etiska adoptioner

Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner

Ursprungsstaten ska ha säkerställt:

- att internationell adoption är för barnets bästa, efter det att möjligheten att placera barnet inom ursprungsstaten har beaktats.
- att familj och myndigheter har gett skriftligt samtycke.
- att moderns samtycke har getts först efter barnets födelse.
- att ingen får göra otillbörlig ekonomisk vinst.

Sverige ratificerade konventionen år 1997.

Barnkonventionen

Konventionsstaterna förbinder sig:

- att respektera barnets rätt att behålla sin identitet, inklusive medborgarskap och släktförhållanden.
- att om ett barn olagligt berövas sin identitet, ska barnet ges lämpligt stöd att snabbt återupprätta denna.
- att säkerställa att samma regler ska gälla som vid nationell adoption.

Sverige ratificerade konventionen år 1990.

Gäller som svensk lag sedan 1 januari 2020.

NYHETER

DN granskar.

Bakgrund. Svenska adoptioner från Kina

- **1979:** Ettbarns-politiken introduceras för att bromsa Kinas befolkningstillväxt.
- **1990:** Adoptionsföreningen FFIA kontaktar Kina i hopp om att inleda ett adoptions-samarbete.
- **1992:** Kina ändrar lagen och öppnar för internationell adoption. Svenska FFIA är först i världen.
- **1994:** Barnens Vänner får auktorisation för att adoptera från Kina.
- **1998:** Adoptionscentrum får auktorisation för att adoptera från Kina.
- **2004:** 95 personer grips misstänka för att ha sålt barn från sjukhus och kliniker, för att adopteras bort.
- **2004:** Rekordår för svenska adoptioner från Kina, då 484 barn anländer.
- **2005:** Hunanskandalen. En liga döms för att ha sålt barn till barnhem – som sedan adopterats bort. Fler än 1 000 barn kan ha varit drabbade.
- **2008:** Tre år efter Hunanskandalen är antalet adoptioner till Sverige nere på 197 barn.
- **2009:** Skandal i provinsen Guizhou. Ett 80-tal flickbebisar har tagits från familjer med fler än ett barn. Barnen har adopterats bort med falska papper.
- **2014:** FFIA avslutar sitt samarbete med Kina och lägger ner hela sin förmedlingsverksamhet.
- **2015:** Ettbarns-politiken avslutas och ersätts året efter med tvåbarnspolitik.
- **2019:** Endast tre barn adopteras från Kina till Sverige.
- **2020:** Adoptionscentrum och Barnens Vänner drar tillbaka sina ansökningar om auktorisation för att adoptera från Kina.
- **2021:** Kina inför trebarnspolitik.

Elin hoppades få se järnvägsstationen där hon hittades och barnhemmet där hon bodde. På plats fick hon en helt annan sanning berättad för sig.

Middag hemma i Huddinge. Elin med mamma Maud och pappa Janne Björklund i radhuset söder om Stockholm.

Foto: Alexander Mahmoud

Meit Camving ger sig inte. Undrar igen. Till slut medger Zhang Zhong: det handlar om fyra barn. De har adopterats till Sverige på oriktiga grunder, enligt den kinesiska säkerhetstjänstens utredning. Men enligt Zhang Zhong blev de inte stulna: de var "verkligt övergivna". Felet var att de som lämnade in barnen hade fått ersättning för sina resekostnader av barnhemmet, något som stred mot kinesisk lag. Vilka barn det gäller vägrar Kina att berätta. Det framgår av mötesprotokollet, som DN har läst. På MIA är Hunanskandalen en stor sak. Det är första gången tjänstemännens misstankar om oegentligheter kopplade till adoptioner från Kina bekräftas offentligt. Under sina tillsynsresor har flera av tjänstemännen, som DN har talat med, undrat och ifrågasatt om alla adoptivbarn verkligen är övergivna. Ofta saknas all information om deras bakgrund, vilket kan strida mot både Barnkonventionens och Haagkonventionens krav vid en internationell adoption. Lovisa Kim arbetade under många år som utredare på myndigheten. Hon berättar att tjänstemännen hade intensiva diskussioner inför varje beslut. – Det fanns många frågor. Osäkerheterna var stora i och med att de i stort sett inte kunde säga eller dokumentera någonting om barnens bakgrund, säger hon. Ytterligare en tjänsteman, som vill vara anonym, säger: – Indirekt hjälpte vi ju Kina med att hantera ettbarnspolitiken. Men beslutet om att godkänna fortsatta adoptioner var generaldirektörens. Och det slutade alltid med ett ja. Tjänstemännens tvivel handlade också om pengar. I mitten av 2000-talet var avgiften för en

adoption från Kina omkring 70 000 kronor. Av dem gick 3 000 amerikanska dollar (cirka 25 000 kronor) till en "donation" till barnhemmet. I offentliga handlingar från myndigheten framgår att pengarna sattes in på "ett konto i Peking". Sedan fördes de vidare till den aktuella provinsen och barnhemmet. Pengarna kunde också lämnas över till "en representant för barnhemmet" i ett vitt kuvert. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Mfof) som i dag ansvarar för tillsynen, kan i sina arkiv inte se att tillsynsmyndigheten någonsin har fått in en redovisning för hur pengarna användes. DN:s granskning visar också att den kinesiska adoptionsmyndigheten ville att MIA skulle utöva påtryckningar mot Sida, för att öka biståndet till landet. Under ett möte mellan den svenska och den kinesiska adoptionsmyndigheten, i juni 2005, framför Zhang Zhong att det är viktigt med donationer från Sverige till Kina "om man önskade bedriva adoptionsverksamhet där". ● ● ● Meit Camving var generaldirektören som tog emot Zhang Zhong efter Hunanskandalen. Under åren 2005 till 2014 ledde hon arbetet på MIA. **Kan man anta att en diktatur vill släta över en sådan här skandal?** – Jag blev förvånad över att vi fick någon information över huvud taget. **Är det rimligt att samarbeta med ett land som man inte förväntar sig att få någon information av?** – Jag tycker att det var positivt att vi fick den här informationen. Det visade att de tog det på allvar. Ja, så långt man nu kan göra det. Det går aldrig att vara helt säker i den här verksamheten. **Varför inte?**

– Det handlar om många olika parametrar. Man kan ju inte garantera någonting som man inte själv har gjort och har exakt 100 procent insyn i. Det här handlar om ett samarbete och ett förtroende mellan olika stater. **Trots upprepade rapporter om oegentligheter i Kina fick svenska föreningar auktorisation. Hur resonerade ni?** – Vi diskuterade Kina mycket. I samband med besluten var alla med. Men det var jag ensam som tog besluten efter att ha lyssnat på mina medarbetare. DN:s granskning visar att myndigheten, så sent som 2015, tog del av en ambassadrappport där det står att Utrikesdepartementet har kännedom om att "handel förekommer med barn för illegal adoption". En liknande formulering förekommer i en UD-rappport 2019. Kristina Svartz, som tog över ledarskapet på MIA 2014 fram till 2019, kan i dag inte precisera vad som fick henne att säga ja till fortsatta adoptioner från Kina. – Jag kan inte svara på det i detalj. Det är en helhetsbedömning av förutsättningarna för att förmedla internationella adoptioner, och det är ursprungslandets ansvar att utreda barnets bakgrund. ● ● ● Folksamlingen rör sig snabbt längs floden som löper genom byn. Familjen Björklund följer efter kvinnan som säger sig veta vem Elin är. Den namngivna personen i Elins adoptionshandlingar är kvinnans granne, och hon vill bjuda på mat. Janne och Maud förstår att de sannolikt ska få träffa familjen som hittade Elin vid järnvägsstationen och tog hand om henne under hennes första månader i livet. De blir stående utanför det lilla stenhuset. Elin

Marianne Björklund: Ettbarns- politiken var en mänsklig katastrof

**KOMMENTAR. DN:S
KOPRRESPONDENT I KINA**

Peking. **Kinas ettbarnspolitik är en mänsklig katastrof som lämnar djupa sår i befolkningen. Kvinnor har tvingats till sena aborter, hus har förstörts för dem som brutit mot reglerna och barn har blivit en handelsvara att tjäna pengar på.**

Familjen Björklunds berättelse är inte unik. Sedan ettbarnspolitikerna infördes i Kina 1979 har flera skandaler om barn som mot familjers vilja stulits för att säljas vidare till barnhem briserat. Det blev särskilt vanligt på 2000-talet när Kina blivit rikare och färre var villiga att lämna bort sina barn och hade råd att betala de böter som brott mot ettbarnspolitikerna innebar. Plötsligt hade barnhemmen som vant sig vid salar fulla av barn brist på bebisar som de kunde tjäna pengar på via internationella adoptioner.

Särskilt har flickor adopterats bort. Det beror delvis på att kinesiska familjer traditionellt velat ha en son som gör att släkten lever vidare. En gift dotter anses bli en del av sin makes familj. Söner är dessutom bättre arbetskraft i jordbrukarfamiljer.

Men att flickor övergivits är bara delvis sant. Framlidne Kay Ann Johnson, professor i Asienstudier och själv mamma till en adopterad kinesisk flicka, skriver i sin bok "China's hidden children: Abandonment, adoption, and the human costs of the one-child policy" att många som lämnade bort sina döttrar gjorde det motvilligt och under hot. De som bröt mot reglerna riskerade allt ifrån förstörda hem, stulna djur, till fängelse. Många blev också tvångssteriliserade och tvingades till aborter.

I boken skriver hon om en kvinna som lyckades föda sin dotter gömd undan myndigheterna. Men när flickan är nio månader kommer en grupp män och hämtar barnet. Senare får mamman veta att hon blir bortadopterad till utlandet. I boken konstaterar den biologiska mamman att dottern kommer att växa upp i tron att hon var övergiven för att hon var flicka, trots att hennes mamma tvärtom kämpat för att behålla henne och gav henne ett namn som betyder "seger".

2015 släppte Kina på ettbarnspolitikerna och tillät två barn och nyligen kom beskedet att familjer tilläts ha tre barn. Kinas politiker har upptäckt att deras politik har lett till en utveckling med en allt äldre befolkning och färre i arbetsför ålder, vilket kan få drastiska följder för ekonomin i framtiden. Den har dessutom lett till att det i dag finns 37 miljoner fler män än kvinnor i Kina.

Men få jublar åt förändringen. Många som är unga i dag klagar på hur dyrt och tidskrävande det är att ha barn.

Och för äldre väckte omsvängningen traumatiska minnen till liv.

Marianne Björklund
marianne.bjorklund@dn.se

och hennes lillebror hänvisas till hemmets mittpunkt: teven, som visar barnprogram.

En uppsjö människor har tagit sig dit, för att betrakta Elin.

Sedan är det som om allt stannar upp.

En grå minibuss svänger in på gårdsplanen, en kvinna stiger ur.

– När jag ser henne förstår jag direkt att det är Elins biologiska mamma. Det bara snurrar i huvudet. Jag tänker: hjälp, säger Maud Björklund.

Kvinnan skyndar över gårdsplanen. Elin är en kopia av henne. De rör sig likadant, gestikulerar på samma sätt.

Hon går rakt in i köket, börjar laga mat.

Elins äldsta biologiska bror dyker upp. Han berättar att de tillhör ett minoritetsfolk, att de var tillåtna att skaffa två barn. Men när det tredje föddes kom poliserna och tog lillasystemen.

– Den yngste brodern tog en kniv och sprang efter poliserna, men de försvann snabbt, berättar Janne Björklund.

De får veta att familjen har letat efter flickan sedan dess.

Deras pappa dog för några år sedan, utan att få svar.

Elins biologiska mamma håller sig mest i köket, lagar mat i ett rasande tempo, och undviker ögonkontakt.

Hon bjuder på en festmåltid med elva olika rätter.

Familjen Björklund ger Elins biologiska mamma en fotobok. Visar henne bilder från Elins uppväxt i Sverige. Då skiner hon upp.

Men det är först när de ska gå som hon tittar på Elin och frågar:

– Får jag ge henne en kram?

De första åren var flickorna definitivt övergivna. Det säger David M Smolin, som i två decennier

Det vill jag kalla för trafficking. Att köpa barn för att sedan adoptera bort dem.

David M Smolin, som forskat på adoptionsskandaler, barntrafficking och identitetstvätt av barn.

har forskat på adoptionsskandaler, barntrafficking och identitetstvätt av barn.

– Men donationerna, som var obligatoriska vid internationell adoption, skapade en ny marknad.

Han är professor i juridik vid Cumberland School of Law i Birmingham, USA, och har bland annat publicerat studien "The missing girls of China".

– För barnhemmen blev det ekonomiskt fördelaktigt att vara en del av det internationella adoptionssystemet, säger han.

Efter millennieskiftet började antalet övergivna flickbebisar minska, på grund av abort av flickfoster. Utbudet krympte, enligt David M Smolin, men efterfrågan på adoptivbarn var fortsatt hög.

– Det var då identitetstvätt blev en del av systemet, säger han.

Identitetstvätt är när barn olovligen görs adopterbara. Någon fabricerar en falsk berättelse för att barnet, enligt dokumenten, ska framstå som föräldralöst.

I Kina började barnhem betala människor för att skaffa fram barn, enligt David M Smolin. Det handlade dels om kriminella nätverk, dels om statstjänstemän som tog barn från familjer som brutit mot ettbarnspolitikerna.

– Det vill jag kalla för trafficking. Att köpa barn för att sedan adoptera bort dem, säger han.

Smolin tar upp Hunanskandalen från 2005. Han säger att den var "toppen av ett isberg" och att Kinas regering ville minimera skandalens omfattning.

– Den svenska regeringen och andra västeuropeiska regeringar har varit naiva. Era statstjänstemän har litat på kinesiska statstjänstemäns förklaringar.

Professor Smolin har tidigare agerat oberoende expert åt Haagkonventionen, som ska garantera rättssäkra och

NYHETER

DN granskar.

Om

/Barn till varje pris

På DN.se samlas artiklar i utvalda ämnen på egna sidor. Här är några avslöjanden i serien "Barn till varje pris".

20/2: 21 adopterade: "Vi vill veta sanningen om våra adoptioner".

21/2: Chilenska familjer vittnar om att deras barn har blivit stulna - och adopterade till Sverige.

21/2: Vänsterpartiet kräver utredning av internationella adoptioner till Sverige.

22/2: DN avslöjar att svenska tjänstemän under 2000-talet har rapporterat om misstänkta oegentligheter kopplade till adoptioner. Generaldirektören på Mfof kan inte garantera att alla adoptioner till Sverige är etiska och rättssäkra.

22/2: DN:s kartläggning visar på misstänkta oegentligheter i en majoritet av de större länder som Sverige har adopterat från.

23/2: Socialminister Lena Hallengren (S) vill att Sverige ser över adoptionsverksamheten mellan 1960- och 1990-talen.

27/2: Ulf Kristersson (M) kräver en "vitbok" över internationella adoptioner till Sverige.

2/3: Alla partier i riksdagen vill att adoptionerna ska utredas.

18/4: DN avslöjar att fattiga mödrar i Colombia har bestulits på sina barn - som sedan har adopterats till Sverige.

19/4: En unik databas i Nederländerna innehåller uppgifter om allvarliga oegentligheter kopplade till adoptioner från Colombia.

20/4: S-regeringen kände till omfattande barnhandel i länder som Sverige adopterade från redan 1997.

15/6: Riksdagen röstar för att regeringen snarast ska utreda adoptioner till Sverige från 1900-talets mitt fram till i dag.

+ Följ ämnet

dn.se/om/
barn-till-varje-pris

När ett barn blir aktuellt för adoption måste barnhemmet lägga ut en annons om barnet i en dagstidning för att närstående ska kunna ge sig till känna.

etiska adoptioner. I dag säger han att mottagarländerna missförstår konventionen, att det inte räcker att lägga ansvaret att utreda barnens bakgrund på ursprungslandet.

- Det har möjliggjort illegal adoption att fortsätta i årtionden, trots att det har kommit tydliga varningar om att saker och ting pågår.

- Sverige kan inte lägga ut sitt ansvar på Kina eller något annat land.

Omfattningen är svår att uppskatta, menar professorn.

- Problemet i Kina var systematiskt. Det var inte enstaka oegentligheter, det var ett systemfel.

Varje gång ett kinesiskt barn blir aktuellt för adoption måste barnhemmet lägga ut en annons om barnet i en dagstidning - för att eventuella närstående ska kunna ge sig till känna.

Om ingen hör av sig inom 60 dagar, kan barnet adopteras till utlandet.

Amerikanen Brian Stuy har dokumenterat 130 000 sådana annonser, som innehåller uppgifter om när barnet hittades, om barnets uppskattade ålder och om dess hälsa.

Tillsammans med sin fru Longlan Stuy driver han Research-China. De har tre adopterade döttrar från Kina och vill förmedla fakta och kunskap till andra adopterade, "för att de ska förstå sina livshistorier".

Brian Stuy säger att annonserna publiceras i tidningar som få kineser läser, och att det är ett sätt för barnhemmen att friskriva sig från ansvar.

- Det är billigare att publicera i små tidningar. Det finns ett fåtal undantag, men vanligtvis gäller det tidningar som har mycket liten räckvidd.

Research-Chinas arbete har fått en sidoeffekt: de kan systemet utan och innan.

Brian Stuy anser, precis som professor Smolin, att det är "hittelönen" som har skapat "föräldralösa" barn. Det hänger ihop med donationer på 3 000 dollar.

- Snittlönen för en barnhemsdirektör var 150 dollar i månaden. En enda donation motsvarade nästan två årslöner. Det var ett starkt incitament.

- Barnen blev en handelsvara. En mycket viktig handelsvara för barnhemmen. Något de kunde köpa billigt och adoptera bort dyrt.

● ● ●

Föreningen som Britt-Marie Nygren var med och grundade, FFIA, var först med att adoptera från Kina.

De var också först med att sluta.

- Det blev en ökande konkurrens om de barn som fanns, det har aldrig varit vår melodi, säger Britt-Marie Nygren.

Under början av 2010-talet införde Kina ett nytt system: adoptionsmyndigheten listade barnen i en särskild databas. Adoptionsförmedlingar i västvärlden fick sedan tillgång till en låst sida.

- Barnen lades ut vid en specifik tidpunkt. Sedan var det stor konkurrens om att hitta barn, säger Britt-Marie Nygren.

Därefter hade de 72 timmar på sig att finna lämpliga adoptivföräldrar till barnet.

- Vi tyckte inte om arbetssättet. Det kändes inte rimligt att hantera barn och familjer på det viset. Så vi bestämde oss för att lägga ner, säger Britt-Marie Nygren.

- Vi ville att det skulle utgå från barnet. Här blev det tvärtom. Man skulle vara snabb.

Att adoptivbarnen blev färre hade sin logik: de inhemska adoptionerna i Kina blev fler - och ett-barnspolitiken var på väg att avvecklas.

2014 drog sig FFIA ur sitt samarbete med Kina och stängde hela förmedlingen. Sedan dess fokuserar FFIA på att hjälpa adopterade.

- I dag arbetar vi enbart med att adopterade ska få stöd till återresor och söka sina rötter, och med psykologhjälp om de behöver det, säger Britt-Marie Nygren.

FFIA bekostar bland annat dna-test för alla barn som de har förmedlat.

- Det tycker jag alla som har förmedlat adoptioner borde göra.

Adoptionscentrum och Barnens Vänner behöll sin verksamhet i Kina, men alla gillade inte det nya arbetssättet.

Ulrika Lee var under 2018 projektanställd på Adoptionscentrum för att arbeta med samtalsstöd. Hon säger att det var viktigt att förmedla fler adoptioner, eftersom föreningens ekonomi sviktade.

- Det var som ett företag, det var business, säger hon.

Hon hade sin arbetsplats precis intill det hon kallar för "Kinadatorn". När databasen lästes upp samlades kollegor runt datorn. Ulrika Lee reagerade starkt på hur de pratade om barnen.

- De kommenterade barnens utseenden. "Åh gud så söt". Det var objektivitet, barnen var varor.

De som fanns tillgängliga var ofta äldre och hade funktionsvariationer, minns Ulrika Lee.

- Det var riktigt svårt att få de "attraktiva" barnen. Det gick så fort. Man fick rusa in och hugga dem, säger Ulrika Lee.

- Det handlade om ett svenskt vuxenperspektiv. Barnets bästa saknades.

I fjol hände något oväntat: både Adoptionscentrum och Barnens Vänner bestämde sig för att sluta adoptera från Kina.

"Det finns inte längre behov av internationella adoptioner", skriver Adoptionscentrums verksamhetschef Kerstin Gedung, i ett mejl till Dagens Nyheter.

Enligt Mona Berglund på Barnens Vänner har de kinesiska barn som numera är aktuella för internationell adoption ofta särskilda behov som "få svenska föräldrar känner öppenhet inför".

Men det finns fler förklaringar.

Annonserna innehåller uppgifter om när barnet hittades, barnets uppskattade ålder och hälsotillstånd.

Per Bergling är sedan augusti 2020 generaldirektör på Mfof. Sedan dess har myndigheten intensifierat arbetet med att gå till botten med uppgifter i svenska och internationella rapporter om illegala adoptioner och barnhandel i Kina, säger han till DN.

– Det här är allvarliga uppgifter och vi har en undersökningsplikt. Vi frågade efter mer information från Adoptionscentrum och Barnens Vänner. Men det här visade sig svårt att klargöra med bara frågor. Centralmyndigheten svarade ofta inte på våra mejl eller gav ”god dag yxskaft-svar” på våra frågor om att resa dit.

Per Bergling tänkte att den planerade tillsynsresan till Kina kanske skulle kunna ge myndigheten de svar de behövde. Men Mfof fick inte de nödvändiga inbjudningar som krävs för att resa in i landet.

– Vi hade helt enkelt för litet underlag för att kunna fatta beslut, och det här berättade vi för adoptionsföreningarna.

Rapporter om barnhandel och illegala adoptioner har ju kommit genom åren. Har det varit möjligt att säkerställa etiska och rättssäkra adoptioner från Kina?

– Jag tar för givet att mina företrädare läste de här rapporterna och gjorde ett noggrant övervägande och landade i ett grundat beslut. Självt har jag ju inte behövt ta ett motsvarande beslut, eftersom alltså adoptionsförmedlingarna valde att dra tillbaka eller justera sina ansökningar.

Per Bergling reagerar starkt på familjen Björklunds berättelse.

– Sådana här uppgifter är jättejobbiga att höra, de är fruktansvärda. Sådant här tar vi på stort allvar.

På frågan om det kan ha hänt fler barn som beskrivits som ”övergivna” svarar generaldirektören:

– Hypotetiskt, naturligtvis är det tänkbart att det har hänt i fler fall.

Familjen Björklund tillbringar brittsommaren hemma i radhuset i Huddinge. De tar hand om sina två kaniner. Elin och Eric har sommarlov, åker på idrottsläger och badar i sjön Getaren.

Ofta diskuterar de vad de har varit med om, försöker förstå och bearbeta.

– Det kändes konstigt, jag förstod kanske inte allt där och då. Men nu... att polisen bara kunde hämta barn på det där sättet. Att det fanns en familj som ville ha mig, som älskade mig. Det är hemskt att veta att det var så, säger Elin Björklund, som i dag är 16 år.

Maud och Janne har skuldkänslor.

– Jag fick äntligen bli mamma, och de förlorade sin dotter. Det är så fruktansvärt smärtsamt, att det faktiskt har hänt, att de har letat efter henne. Men jag är samtidigt jättetacksam att vi åkte dit. Att vi fick visa att Elin har det bra, säger Maud Björklund.

Efter hemkomsten får familjen ett mejl. Det är från en tolk som var med på resan. Tolkens berättar att Elins biologiska mamma har ringt, men sagt att hon slagit fel nummer och lagt på.

Några veckor senare ringer mamman igen. Hon gråter, och ber att få lämna ett meddelande till Elin.

Hon säger:

”Var snäll mot dina föräldrar. Studera flitigt. Gör inget mot din egen vilja eller något som krossar ditt hjärta.”

Josefin Sköld

josefin.skold@dn.se

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

Adoptionscentrum: Samarbetet med Kina har ”fungerat väl”

Samarbetet med Kina har fungerat väl, enligt Adoptionscentrums verksamhetschef Kerstin Gedung.

När uppgifterna om barnhandel i Hunanprovinsen kom såg föreningen ”allvarligt” på händelsen - men gjorde ingen egen utredning.

● Adoptionscentrum är världens näst största förmedlare av internationella adoptioner. I fjol avslutade föreningen sin verksamhet i Kina.

Kerstin Gedung, verksamhetschef på Adoptionscentrum, vill inte ställa upp på en intervju.

Hon har valt att besvara DN:s frågor skriftligt.

Hon skriver att samarbetet med den kinesiska centralmyndigheten under alla år ”fungerat väl”.

Hur arbetade ni för att säkerställa att barnen verkligen var övergivna?

”Vi har besökt barnhem och sett att de var fulla av barn. På grund av ett barnspolitiken tvingades föräldrar att lämna ifrån sig sina barn. Detta är en verklighet som vi förhållit oss till. Vi vet att barnen fanns på barnhem vid tidpunkten för adoptionen.”

Hur säkerställde ni att donationen på 3 000 dollar per barn verkligen gick till barnhemmen och barnen?

”Vi har aldrig sett dessa avgifter som någon donation, utan som en obligatorisk vårdavgift. Den användes för att förbättra livskvaliteten för de barn som blev kvar på barnhemmen. Detta var och är inget unikt för Kina. När vi besökte barnhemmen på plats kunde vi se att standarden ökade efter hand, barnen fick det bättre och personalen vidareutbildades i barns behov. Svenska och kinesiska myndigheter sanktionerade avgiften.”

Ni förmedlade adoptioner från ett antal barnhem som blev utpekade i Hunanskandalen 2005. Vad gjorde ni för att utreda uppgifterna?

”Både adoptionsorganisationerna och den svenska tillsyns-

myndigheten såg allvarligt på det inträffade. Dialoger fördes mellan svenska och kinesiska myndigheter. De ansvariga i Kina redogjorde för den utredning som gjordes och de åtgärder som den ledde till.”

Vi har träffat en familj som adopterat från Kina, via AC, efter att landet ratificerat Haagkonventionen. När de senare sökte flickans rötter visade det sig att hon var stulen av polis. Hur reagerar Adoptionscentrum på det här?

”Vi kan inte och får inte kommentera enskilda fall.”

En tidigare anställd på Adoptionscentrum anser att ni saknar barnperspektiv, att det råder en ”klappjakt” på barn. Samt att ni objektiviserar dem, genom att kommentera barnens utseende. Hur reagerar du på det?

”Vi kan inte kommentera detta, uttalandet får stå för den personen.”

FFIA uppger att de erbjuder alla adopterade ett dna-test. Är det något ni också funderat över?

”Vi tycker att det är ett fint erbjudande och skulle önska att detta kunde erbjudas alla adopterade från Kina genom svenska statens försorg.”

I UD-rapporter om Kina från 2015 respektive 2019 står det att ”handel förekommer med barn för illegal adoption”. Hur ser ni på den informationen?

”Handel med barn är aldrig adoption utan barnhandel. Tyvärr är inte Kina på något sätt unikt när det gäller barnhandel, utan dessa fruktansvärda brott förekommer i många av världens länder.”

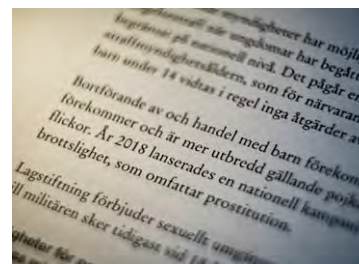
”De adoptioner från Kina som vi förmedlade under de angivna åren var alla barn med multipla särskilda behov. Vi är övertygade om att dessa barn blivit övergivna på grund av sina särskilda behov och ingenting annat.”

Josefin Sköld

josefin.skold@dn.se

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

I UD-dokument, som DN har läst, från 2015 och 2019, står det att handel med barn förekommer för illegala adoptioner.

I adoptionsavgiften ingick en donation på 3 000 amerikanska dollar (cirka 25 000 kronor), som skulle gå till barnhemmen.

Så tipsar du DN.

1 På tjänsten ”DN granskar” kan du tipsa oss om missförhållanden och lämna information som kan vara känslig. Adressen är dngranskar.dn.se. DN skyddar sina källor.

2 Tjänsten är uppbyggd för att ge dig som tipsare största möjliga säkerhet. Därför krypteras ditt tips.

3 Du får vara anonym. Granskande reportrar tar hand om tipset.

dngranskar.dn.se

DN granskar.

Om

/Barn till varje pris

På DN.se samlas artiklar i utvalda ämnen på egna sidor. Där finns alla delar av granskningen "Barn till varje pris".

Så gjordes granskningen

- På grund av covid-19 har DN:s medarbetare inte kunnat resa till Sydkorea. I stället har intervjuerna i Seoul utförts av journalisten Emma Gate och fotografen Simon Gate, som tidigare har gjort flera reportage om adoption från landet.

- DN har läst hundratals offentliga handlingar gällande adoption från Sydkorea från 1960-talet fram till i dag, hundratals artiklar i svensk och internationell press, fackböcker och forskningsartiklar.

- DN har gjort bakgrundsintervjuer med ett hundratal vuxna adopterade från Sydkorea, och med ett tiotal kvinnor som har varit i rådgivning med adoptionsbyrån SWS.

Fotnot: Researchern My Vingren har katalogiserat en stor mängd artiklar, myndighetshandlingar, brev och böcker som har utgjort en del av DN:s samlade granskning.

Om journalisterna

Patrik Lundberg är reporter på Dagens Nyheter. Han är 2020 års mottagare av Guldpennan.

Josefin Sköld är undersökande reporter på Dagens Nyheter och har i flera reportage granskat rättssäkerheten kring barn, som Kevinfallet, Fallet Emmy och senast Lilla hjärtat, som nominerades till Stora journalistpriset.

Alexander Mahmoud är fotograf och reporter på Dagens Nyheter, två gånger nominerad till Stora journalistpriset för sina texter. Han skildrar ofta migration.

+ Följ ämnet

dn.se/om/
barn-till-varje-pris

”Det var som att ingå ett köpeavtal av en potentiell vara som ännu inte fanns”

Barn till varje pris. Rådgivningen till gravida kvinnor ska vara objektiv – det är en av svenska statens premisser för att tillåta adoptioner från Sydkorea.

DN kan i dag avslöja att adoptionsbyrån som Sverige samarbetar med pressar gravida att adoptera bort sina barn.

– Det var som att ingå ett köpeavtal av en potentiell vara som ännu inte fanns, säger Choi Hyungsook.

Syd Korea är Sveriges främsta adoptionspartner. Sedan 1960-talet har över 9000 barn kommit hit via adoption. Trots att Sydkorea i dag är ett av världens rikaste länder fortsätter adoptionerna – i maj anlände tre adoptivbarn via Adoptionscentrum.

I Sydkorea finns en utbredd medvetenhet om att det har förekommit oegentligheter i samband med adoptionerna till Sverige. Det får utredaren på Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Mfof) veta, när han 2019 kontaktar Sveriges ambassad i Seoul.

Tillsynsmyndighetens utredare är relativt nyanställd. Han är en erfaren jurist, och det här är ett av hans första större uppdrag för Mfof.

Han har precis inlett arbetet med att undersöka förutsättningarna för att kunna godkänna Adoptionscentrums fortsatta verksamhet i landet.

Handläggaren på ambassaden i Seoul beskriver historien i ett mejl:

”Förfalskning av dokument och information om barnens identitet verkar vara en av de vanligaste avvikelserna.”

Och:
”Ibland uppges felaktigt att barnet är ett ’hittebarn’ med okänd bakgrund.”

Utredaren på Mfof ställer följdfrågor, och kontaktar en rad sydkoreanska instanser. Svaren han får, och som DN har läst, pekar på flera allvarliga missförhållanden:

Oegentligheterna har pågått i fem decennier. På 1970-talet kunde mindre barn gå vilse, bli omhändertagna av polis och skickade till adoptionsbyråer. I en DN-artikel uppgav adoptionsbyrån SWS att detta kunde drabba 50–60 barn per år.

På 1980- och 1990-talen var det vanligt att äldre släktingar till föräldrarna, på grund av hedersnormer, stal barnen och lämnade dem till adoptionsbyråer.

Men det där var historia.

Dagens utmaningar är annorlunda. Utredaren på Mfof får kännedom om att adoptioner från Sydkorea strider mot Barnkonventionen, som i dag är svensk lag: adoptivbarnet får inte veta sina biologiska föräldrars identitet – om de inte ger sitt samtycke.

Mfof får även löften om att Sydkorea under 2020 ska ratificera Haagkonventionen. Landet har lovat detta sedan 2013.

Det sker inte nu heller.

Framför allt identifierar utredaren ett specifikt problem – rådgivningen till gravida kvinnor som funderar på adoption utförs av adoptionsbyråer. Utredaren undrar:

Hur går rådgivningen till, egentligen?

Hösten 2004 upptäckte Choi Hyungsook att hon var gravid. Hon var 35 år och hade just gjort slut med sin pojkvän.

Choi Hyungsook bestämde sig

Fakta. Adoption från Sydkorea

Antal adoptioner internationellt: Cirka 200 000.

Antal adoptioner till Sverige: Fler än 9 000.

Början: Slutet av 1950-talet.

Slut: Pågår.

● Fram till mitten av 1960-talet adopterades barnen privat, direkt via sydkoreanska staten. Därefter förmedlade svenska staten adoptionerna fram till 1980 – då tog Adoptionscentrum över förmedlingen.

● Sveriges samarbetspartner var från början myndigheten Child Placement Service (CPS).

● I slutet av 1960-talet privatiserades CPS och blev en adoptionsbyrå. 1971 bytte byrån namn till Social Welfare Society, Inc (SWS). Vid årsskiftet till 2021 bytte byrån namn igen, till Korea Welfare Services (KWS).

för att behålla barnet. Hennes vänner tyckte att hon var ”galen” och ex-pojkvännen ville absolut inte bli pappa.

– Jag kände mig ensam och pressad. Jag kunde inte berätta om graviditeten för mina föräldrar. De skulle aldrig acceptera att jag var ogift och gravid.

Det handlar om den sydkoreanska kulturen, som bygger på hedersnormer. Att som ogift kvinna föda ett barn är bland det värsta som kan hända.

Du kan bli utkastad från skolan. Du kan förlora ditt jobb. Med stor sannolikhet bryts all kontakt med din familj.

En kväll tjatade Choi Hyungsooks rumskompis om att hon måste göra sig av med barnet. Då brast det.

– Jag förstod att jag måste lämna mitt gamla liv.

Choi Hyungsook hittade ett boende för ogifta mammor, som drevs av en kristen församling.

– Det första de frågade var om jag tänkte ge upp mitt barn för adoption. De tog bara in mammor som bestämt sig för att adoptera, så jag sa att jag inte bestämt mig än.

Hon flyttade in i sjunde månaden och träffade kvinnor i samma situation – nästan alla hade valt adoption.

– På boendet sa man genomgående två saker. Tänk på ditt barn. Det kommer bli olyckligt om du behåller det. Och, tänk på dig själv. Som ogift mamma kommer ditt liv också bli förstört.

I dag är Choi Hyungsook ordförande för den sydkoreanska organisationen Intree, som hjälper gravida singelkvinnor att behålla sina barn.

Foto: Simon Gate

Boendet ringde de tre största adoptionsbyråerna för rådgivning, däribland Social Welfare Society (SWS) som har samarbetat med Sverige sedan 1960-talet.

– Jag hade 30 minuters rådgivning vardera med alla tre.

Kvinnan från SWS hade en lång lista med frågor, berättar Choi Hyungsook. Kvinnan frågade om hennes och pappans utbildning och hälsa. Deras familjesituation.

Choi Hyungsook sa som det var: att hon kom från en kärnfamilj, med en far som var statstjänsteman, och att barnets pappa var utbildad vid ett av landets elituniversitet.

– Rådgivaren blev mycket nöjd. Mitt barn hade bra gener, sa hon. När är förlossningen? Äter du nyttigt? frågade hon. Det här kommer bli lätt att adoptera.

Kvinnan från SWS hade med sig ett adoptionsavtal, men Choi Hyungsook skrev inte under vid rådgivningen.

– Jag hade inte bestämt mig. Det var som att ingå ett köpeavtal av en potentiell vara som ännu inte fanns. Det handlade ingenting om mamman eller barnets välmående. De verkade bara intresserade av produkten de skulle sälja.

Rådgivaren var, enligt Choi Hyungsook, noga med att understryka hur omöjligt det skulle bli att behålla barnet.

– Du vet att det verkligen är svårt för en ogift mamma att uppfostra sitt barn utan pappa, sa hon. Det kändes som ett hot.

I nionde månaden bestämde hon sig till slut för adoption. Hon köpte en traditionell koreansk dräkt till sin son. Broderade bebiskläder, skrev dagbok om hur han växte. Det skulle han få med sig i ett paket.

– Jag ville visa min son att jag var lycklig när jag väntade honom. Det var inte för att jag inte älskade honom som jag lämnade honom. Det var för att ge honom ett bättre liv.

En tidig morgon födde Choi Hyungsook sin son.

– Jag höll honom. Han var jättelik mig. Sedan somnade jag. Klockan elva kom adoptionspersonalen och lät mig hålla honom en sista gång. Jag skrev på avtalet. Sedan gick de, utan mitt paket.

Choi Hyungsook lämnade sjukhuset samma dag, men blev ”som besatt” av sin son.

– Jag hade förnimmelser av honom, det kändes som om han låg i min mage. Vad hade jag gjort? Det kändes som om jag slängt honom i papperskorgen.

Dagen därpå ringde hon adoptionsbyrån och krävde att få tillbaka sin son, berättar hon.

– Nu förstörde jag byråns arbetsprocess, sa de. Men jag fick mitt barn.

Efter händelserna valde Choi Hyungsook att hjälpa andra gravida singelkvinnor och var involverad i utformningen av den nya adoptionslagen.

Året var 2012 och ”Special adop-

Rådgivaren blev mycket nöjd. Mitt barn hade bra gener.

Choi Hyungsook är kritisk till den rådgivning hon fick av adoptionsbyrån SWS: ”Det handlade ingenting om mamman eller barnets välmående”, säger hon.

Adoptionsbyrån SWS har arbetat med internationell adoption i sex decennier, framför allt med förmedling till USA och Sverige.

Foto: Simon Gate

tion act” skulle göra adoptionerna mer rättssäkra.

DN:s granskning visar att oegentligheterna har fortsatt även efter den nya lagen.

När utredaren på Mfof frågar vidare får han vetskap om grova överträdelser. Åren efter att lagen klubades förmedlade adoptionsbyrån SWS 41 barn vars mammor hade fått skriva på adoptionsavtal redan innan de hade fötts.

Det strider mot Haagkonventionen, som Sverige har ratificerat, och det strider mot den nya lagen.

Information från den svenska ambassaden tyder på att barnen förmedlades till Sverige.

SWS kom undan med en skriftlig varning.

Rådgivningen ska ha blivit mer objektiv efter ”Special adoption act”, intygar det sydkoreanska socialdepartementet i ett mejl som DN har läst.

Utredaren på Mfof ställer även frågor om rådgivningen till adoptionsbyrån SWS. En av byråns tjänstemän berättar att de utförde flera intervjuer med kvinnorna: de får berätta om sin livssituation och får därefter detaljerad information om adoption, men även om möjligheten att behålla sina barn.

Även Adoptionscentrum beskriver, i sin ansökan, en rådgivning där adoption framställs som ett sista alternativ.

Alla instanser som Mfof:s utredare kontaktar medger att det inte är optimalt att rådgivningen utförs av

samma adoptionsbyrå som sedan förmedlar adoptionen – men att inget tyder på att rådgivningen i sig inte är objektiv.

DN kan nu avslöja motsatsen.

Första gången Kim Seulgi blev gravid gick hon sista året på gymnasiet. Det var 2015, hon var 19 år. Hon och hennes pojkvän var osäkra på hur de skulle göra.

I sjätte månaden kunde hon inte längre dölja magen. Hon hoppade av skolan och berättade för sina föräldrar.

De svarade: du måste adoptera bort barnet.

Kim Seulgis föräldrar och lärare hittade ett katolskt boende för ogifta mammor.

Hon berättar att 27 blivande mammor levde tillsammans på boendet.

– De flesta var yngre och av dem valde nästan alla adoption. Bland de äldre försökte ungefär hälften behålla sina barn. Men det slutade nästan alltid med adoption.

Boendet hade en rutin. När de gravida kvinnorna checkade in fick de information om de tre största adoptionsbyråerna, däribland SWS.

Kim Seulgi fick rådgivningen av SWS över telefon. Hon berättar att kvinnan som ringde enbart ställde personliga frågor.

– Hur träffades jag och min pojkvän? Vad har barnets pappa för hudfärg? Hur ser han ut? Någon allergi?

NYHETER

DN granskar.

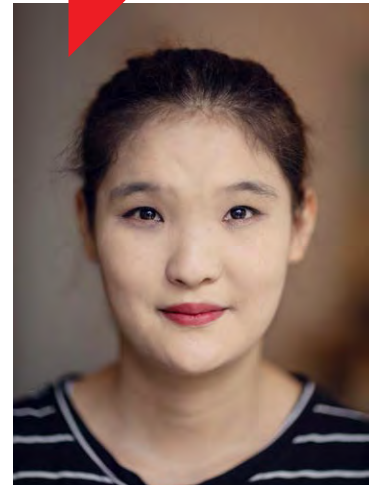
Trots Sydkoreas hedersnormer valde Kim Seulgi att behålla båda sina barn, men har fått "oväntat stort stöd från olika håll".

Foto: Simon Gate

Jag grät så mycket att jag kräktes och svimmade. Ambulans och läkare kom. Allt blev kaotiskt. Till slut överlämnade jag min son.

När Kim Seulgi blev gravid kände hon sig pressad att adoptera bort sitt barn.

Vilken blodgrupp? Jag kände mig obekvämt av frågorna.

Rådgivaren uppgav att SWS helst vill ha flickor. Eftersom Kim Seulgi väntade en son skulle det komma "att ta längre tid", men när adoptionen är genomförd går det inte att ångra sig.

Efter en kvart var samtalet över.

– Jag ville verkligen behålla min son, men under tiden på boendet hade jag börjat förstå att jag måste lämna bort honom. Mina föräldrar ville klippa kontakten med mig.

När Kim Seulgi hade fött sitt barn svimmade hon, kunde varken se eller höra sin son. Efter ett par dagar fick hon äntligen hålla honom i sin famn.

– Först då förstod jag innebörden av att få barn. Jag kunde inte sluta gråta. På boendet var regeln att hålla isär mamma och barn för att inte öka smärtan vid separationen. Det var bara när han sov som jag fick titta på honom.

En månad efter förlossningen kom SWS och hämtade sonen. Nunnorna insisterade på att Kim Seulgi personligen skulle lämna över honom.

– Jag grät så mycket att jag kräktes och svimmade. Ambulans och läkare kom. Allt blev kaotiskt. Till slut överlämnade jag min son. De satte sig i bilen och åkte iväg.

Även Kim Seulgi ångrade sig. Hon åkte till SWS och hämtade sonen.

Under hösten 2020 blir Kim Seul-

gi gravid igen. Den här gången är pappan en man som hon dejtar.

– Han lämnade pengar till abort, sedan såg jag honom aldrig mer.

Men abort är inte allmänt accepterat i Sydkorea. Här anses barnet leva redan från befruktningen. Abort blev lagligt först under 2020.

Tre veckor före förlossningen ringer hon adoptionsbyrån SWS igen, samma kvinna svarar. De stämmer träff för rådgivning.

– Kvinnan ställde samma frågor som förra gången. Var dejtade ni? Vad har pappan för hudfärg?

Kim Seulgi bestämmer sig för att behålla barnet.

– Jag kände mig skeptisk. Jag tänkte att det här är bara information de vill ha för försäljning.

Nu lever hon som ensamstående mamma i ett land som inte accepterar ensamstående mammor. Men hon har fått "oväntat stort stöd från olika håll".

– Föreståndaren på min äldsta sons förskola samlade ihop en förskottsavgift så att jag kunde hyra en lägenhet. Jag fick bidrag från regeringen för att vidareutbilda mig inom vården. Jag får föräldrastöd för att ta hand om mitt andra barn. Så nu kan jag njuta som andra mammor.

DN har varit i kontakt med ett tiotal sydkoreanska kvinnor som har adopterat bort sina barn. Även de vittnar om pressen att välja adoption. På grund av rädsla vill de inte

framträda i tidningen. En av kvinnorna skriver i ett sms:

"Jag vill glömma mitt förflutna, eftersom det var en svår tid. Nu är jag rädd för att det ska komma ut. Men jag kommer aldrig att glömma mitt barn, det stannar i mitt hjärta."

Kim Do Hyun är landets mest kända adoptionskritiker. När han arbetade i Schweiz i början av 1990-talet begick en schweizisk kvinna, adopterad från Sydkorea, självmord. Efter sig lämnade hon ett meddelande: "Nu ska jag träffa min biologiska mamma."

Hennes öde berörde Kim Do Hyun djupt. Han skrev sin doktorsavhandling om adopterade och biologiska mammor, flyttade hem till Seoul och startade organisationen Koroot, som arbetar med ensamstående kvinnor vill behålla sina barn. Kim Do Hyun har skrivit flera brev till Mfof:s utredare och till den svenska ambassaden i Seoul, med förhoppning om att Sverige ska avbryta adoptionerna från Sydkorea.

Till DN säger han att SWS rådgivning inte alls är objektiv. Han anser att byråns huvuduppgift är att "få in så många barn som möjligt".

– De rekryterar barn och är därför inte intresserade av barnets bästa. När den gravida mamman kommer till rådgivningen möter hon en socialarbetare vars huvudfokus är att få henne att adoptera bort sitt barn.

Kim Do Hyun uppger att adop-

tionsbyrån enbart vill ha de hälsosamma, söta och välutvecklade barnen som äter och sover bra.

– Det är business, säger han.

I vilken utsträckning påverkas kvinnorna att välja adoption?

– Innan rådgivningen utfrågas mamman om hon tänker lämna sitt barn för adoption eller behålla det. Vill hon behålla det får hon ingen rådgivning.

För DN uppger adoptionsbyrån SWS att det inte finns några bevis för att rådgivarna pressar mammorna att adoptera bort sina barn.

De har först ett långt rådgivningsmöte, därefter ytterligare två möten, berättar Peak Kyunghwa. Hon är chef för Post Adoption Services och har arbetat 21 år på SWS.

Hon säger att byrån presenterar de statliga stöd som är möjliga att söka för ensamstående mammor, men att de flesta ändå väljer att adoptera bort sina barn.

– Vi behöver inte övertala de gravida mammorna. De är redan desperata, säger hon.

SWS arbetar med en rådgivningsmanual som togs fram 2005.

– Våra socialarbetare är kvalificerade, de arbetar efter manualen, men det finns inget perfekt svar på hur man kan garantera objektivitet, säger Peak Kyunghwa.

Mammor som fått rådgivning av er berättar att ni inte har varit objektiva.

– Det är beklagligt. Problemet är

att det är upp till socialarbetaren. Det måste vi se över.

Ett par månader efter att Kim Seulgi föder sin andra son ska Mfof fatta beslut om Adoptionscentrums fortsatta adoptioner från Sydkorea.

Det är den 27 november, 2020. Myndighetens utredare har lagt korten på bordet.

Han har listat alla oegentligheter som han har hittat. Rådgivningen är problematisk, skriver han, eftersom det är en adoptionsbyrå som utför den. Men utredaren noterar att problemen med bristande objektivitet avser händelser långt tillbaka i tiden.

"Det har inte framkommit några uppgifter om att det skulle förekomma bristande objektivitet i rådgivningen i dag", står det i handlingarna.

Mfof:s generaldirektör Per Bergling godkänner Adoptionscentrums ansökan om förnyat förtroende.

I februari 2021 säger han till DN att rådgivningen har ett "bra innehåll".

– Vår svenska organisation samarbetar med en koreansk organisation som varit länge i branschen och har ett gott renommé.

Josefin Sköld

josefin.skold@dn.se

Patrik Lundberg

patrik.lundberg@dn.se

Alexander Mahmoud

alexander.mahmoud@dn.se

Adoptionscentrum: "Förvånande på flera sätt"

Adoptionscentrums verksamhetschef Kerstin Gedung är förvånad över uppgifterna från Sydkorea i DN:s granskning.

"Vår bedömning är att KWS utför rådgivningen på ett professionellt sätt", skriver hon.

● För DN vittnar ett tiotal kvinnor om hur den sydkoreanska adoptionsbyrån KWS (som nyligen bytt

namn från SWS) pressar gravida att välja adoption. De beskriver rådgivningen – som ska enligt lag vara opartisk – som ett säljmöte.

Kerstin Gedung svarar på DN:s frågor via mejl.

"Det som du beskriver är ju inte en del av KWS redogörelser till oss, men det är också förvånande på fler sätt. Internationella adoptioner är i dag en förlustaffär för KWS."

Det bidrag byrån får av sydkoreanska staten täcker, enligt Gedung, endast en del av kostnaden för adoptionerna.

"Så om man nu tänker i termer av 'säljmöte' är det 'bättre' för KWS av kvinnorna behåller sina barn."

"De krafter som driver fram övergivna barn i Sydkorea är ju framför allt det stora stigma att vara ensamstående mor. Det är ett stigma som

håller på att brytas men utvecklingen går tyvärr långsamt."

Enligt Kerstin Gedung följer KWS en officiell manual, utfärdad av sydkoreanska staten.

"Manualen reglerar tydligt vad som ska ingå i rådgivningen och när ett samtycke för adoption får lämnas och hur samtycket behöver utformas."

AC uppger att processen kontrol-

leras genom regelbundna besök, där adoptionsbyrån får redogöra för sitt arbete och sina rutiner.

"Vår bedömning är att KWS utför rådgivningen på ett professionellt sätt och att det inte finns incitament för KWS att påverka mödrar till att lämna barn för adoption."

Josefin Sköld

Patrik Lundberg

Generaldirektören: ”Vi bedömer uppgifterna som allvarliga”

Generaldirektör Per Bergling godkände i fjol fortsatta adoptioner från Sydkorea.

Han känner inte till om tillsynsmyndigheten pratade med någon gravid kvinna som deltagit i den kritiserade rådgivningen.

– Det fanns saker vi inte var helt nöjda med, men det var inga ”showstoppers”, säger han.

● Rådgivningen till gravida kvinnor som överväger adoption ska vara objektiv, enligt sydkoreansk lag. Kvinnorna ska informeras om stöd och möjligheter att behålla sina barn. Det är också en förutsättning för att Adoptionscentrum ska få förmedla adoptioner från Sydkorea till Sverige.

I november förra året fick föreningen förnyat förtroende. Beslutet togs av Per Bergling, generaldirektör på Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (Mfof).

– Vi har talat med myndigheter och organisationer, folk med insikter som man kan lita på förmedlar en korrekt bild till oss. Vi har läst en mängd olika rapporter och analy-

ser. Och så har vi gjort en sammanvägd bedömning av det här materialet, säger han.

Fick ni reda på någonting som pekade på att det inte skulle vara en objektiv rådgivning?

– Jo, det får vi nog nästan alltid. Jag skulle bli fruktansvärt skeptisk om vi möttes av en helt unison beskrivning av någonting.

För DN vittnar ett tiotal kvinnor om rådgivningen, de beskriver den som ett ”säljmöte”, där socialarbetaren undrar hur barnets pappa ser ut och vilken utbildning han har.

”De verkade bara intresserade av produkten de skulle sälja”, berättar en av kvinnorna.

Per Bergling blir förvånad när han får höra kvinnornas berättelser.

– Det här är helt nya uppgifter för mig, och det är inte roligt att höra. **Varför har myndigheten inte talat med några kvinnor som deltagit i rådgivningen?**

– Jag vet inte om vi inte har gjort det.

Det står inget om det i underlaget.

– Det här är frågor på en detaljnivå som är för högupplöst för mig.

Adoptionsbyrån frågar kvinnorna om pappans hudfärg och utbildning. Vad äter du? Vad dricker du? Att de sedan säger ”det här barnet blir lätt att adoptera bort”, är det objektiv rådgivning?

– Nej, det är ju inte den rådgivning som de ska leverera enligt koreansk lag. Så har nu den här typen av rådgivning getts, så är det ju galet. Jag ska inte ens kalla det rådgivning, det här är ju någonting annat så som ni beskriver det.

Sydkoreas mest kända adoptionskritiker, Kim Do Hyun, har skrivit brev till er och till svenska ambassaden om att adoptionscentrum fortfarande inte är rättssäkra och etiska. Han säger att byråns huvuduppgift är att det finns så många barn som möjligt som kan förmedlas.

– Jag måste säga att det är bra att vi har pratat med honom. Det här är ju själva idén med den här typen av undersökning. Vi vill träffa och komma i kontakt med kritiska röster.

Hur allvarliga är de här uppgifterna om rådgivningen, tycker du?

– Det är allvarligt, skulle jag säga. Jag vill passa på att repetera: Vi var inte nöjda med att det var adoptionsorganisationer som förmedlar den här rådgivningen. Det var ju en punkt vi faktiskt diskuterade i vårt beslut.

Vad tänker du göra nu?

– Allt ni säger noterar jag ju. Det måste man göra som tjänsteman. En uppenbar sak är att vi kommer att vara mer vaksamma på det här, eller titta noggrannare på det här för att förvissa oss att det ser ut så eller inte ser ut så, nästa gång det här kommer upp till bedömning.

Det är två år tills nästa utredning ska vara klar. Hur ser du på att kvinnor till dess riskerar att utsättas för press att adoptera bort sina barn?

– Nu har vi fått uppgifter vi bedömer som allvarliga, dessa tar vi med oss i vårt tillsyns- och auktorisationsarbete. Det arbetet kommer igång på allvar redan i höst.

Hur har ni resonerat kring uppgiften om de 41 barn som under 2010-talet adopterades genom SWS på oriktiga grunder?

– Oavsett hur det förhåller sig med dessa 41 barn är det viktigaste för Mfof:s auktorisationsarbete att undersöka nuvarande förhållanden och så långt det är möjligt försäkra oss om att något liknande inte kan ske i dag.

Sydkoreansk lag säger att ett adoptivbarn inte får information om sina föräldrar utan föräldrarnas samtycke. Hur ser du på det?

– Det noterade vi också i beslutet. Vi var bekymrade i vissa avseenden när det gäller förutsättningarna att söka sitt ursprung.

Vad gjorde att du kom fram till det här beslutet, trots alla frågetecken?

– Landet ska ha en lagstiftning som respekterar Haagkonventionen och Barnkonventionen eller tar fasta på barnets rätt och barnets bästa. Att det finns en fungerande administration, att kostnaderna är rimliga, att förmedlingsverksamheten bedrivs på ett kompetent sätt. Vi tyckte att så var fallet.

**Josefin Sköld
Patrik Lundberg
Alexander Mahmoud**

Per Bergling.

DELBETALA I 10 MÅN. HELT UTAN RÄNTA & AVGIFT VID KÖP FÖR MINST 2.000,-, EFFEKTIV RÄNTA 0%*

KVÄLLSÖPPET IDAG 21/6 TILL KL. 21
SISTA CHANSEN ATT FYNDA BLAND MASSOR AV ERBJUDANDEN!

VAR RÄDDA OM VARANDRA!
VÅRA BUTIKER ÄR STORA, TILLSAMMANS HJÄLPS VI ÅT ATT HÅLLA AVSTÅND.

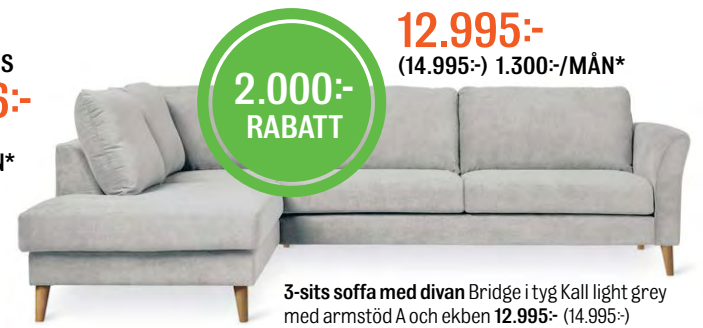

25% PÅ SERIE BITZ GASTRO

15-20% PÅ UTVALDA MATRUMS-SERIER **

PAKETPRIS **9.766,-** (11.489,-) 977,-/MÅN*

12.995,- (14.995,-) 1.300,-/MÅN*

VÄRDE 2.995,-

PRODUKTER PÅ KÖPET NÄR DU HANDLAR FÖR MINST 8.995,- ****

Sista chansen!

NYHET! 17.995,- (33.995,-) 1.800,-/MÅN* INKL. BÄDDMADRASS

16.000,- RABATT

NYHET Kontinentalsäng Energy Comfort med bäddmadrass Energy Comfort, tyg Noa ljusgrå, 180x200 cm 17.995,- (33.995,-) NYHET Huvudgavel Energy Pikerad 5.995,- (7.995,-)

UTBUDET KAN VARIERA LOKALT

20-50% PÅ ALLA UTEMÖBLER! ****
FYNDA UTSTÄLLNINGSMÖBLER I BUTIK

*Gäller under perioden 25/5-21/6-2021. Exempel delbetalning 10 månader: Kredit 10.000 kr, totalt att betala 10.000 kr. Räntefri delbetalning, 10 delbetalningar, ordinarie månadsbelopp 1.000 kr, administrativ avgift 0 kr, uppläggningsavgift 0 kr, rörlig årsränta 0%, effektiv ränta 0%. Läs mer på mio.se eller fråga i butik.

Barkarby Mån-fre 10-20. Lör 10-18. Sön 11-18. 21/6 10-21. Bromma Mån-fre 10-19. Lör 10-18. Sön 11-18. 21/6 10-21. Handen Mån-fre 10-19. Lör 10-18. Sön 11-18. 21/6 10-21. Kungens Kurva Mån-fre 10-20. Lör 10-19. Sön 11-19. 21/6 10-21. Nacka Forum Mån-fre 10-20. Lör 10-18. Sön 11-18. Stockholm City Mån-fre 10-19. Lör 10-18. Sön 12-17. 21/6 10-21. Södertälje Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 21/6 10-21. Täby Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 21/6 10-21. Upplands Väsby Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 21/6 10-21. Värmdö Mån-fre 10-19. Lör 10-17. Sön 11-17. 21/6 10-21. **20% gäller Monaco & Next, 15% gäller Cord, Edge, Mario, Sharp, Raw, Tiffany & Yard. ***Gäller nybeställningar 25/5-21/6. Gäller på hela sortimentet exkl. utemöbler och kan kombineras med andra erbjudanden. Begränsat antal, gäller så långt butikens lager räcker. Se hela erbjudandet på mio.se eller i butik. ****Gäller nybeställningar till ord. pris. Kan ej kombineras med "Produkt på köpet"-erbjudandet. Gäller så långt lagret räcker dock längst t.o.m. 31/8. Erbjudandena gäller t.o.m. 21/6 om inget annat anges och kan ej kombineras med andra erbjudanden. Lokala avvikelser kan förekomma. Reservation för slutförsäljning och ev. tryckfel. **Öppettider för midsommar och mer info på mio.se**

mio